

COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD GOGLEDD CYMRU

**DATGANIAD CYFRIFON GRŴP
2018 – 2019**

Tabl o'r Cynnwys

Adroddiad Naratif.....	3
Datganiad o'r Cyfrifoldebau am Gyfrifon y Grŵp.....	10
Dadansoddiad o Wariant a Chyllid y Grŵp 2018-19.....	12
Dadansoddiad o Wariant a Chyllid y Grŵp 2017-18.....	13
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp.....	14
Datganiad Symudiadau yng Nghronfeydd y Grŵp.....	15
Mantolen y Grŵp.....	16
Datganiad Llif Arian y Grŵp.....	17
Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon y Grŵp.....	18
Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu.....	56
Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu'r Grŵp.....	57
Rhestr Geirfa.....	72
Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2018 – 2019.....	75
Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2018-19.....	83
Crynodeb o Wariant a Chyllid Cyfalaf 2018-2019.....	86
Datganiad Cyfrifon Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2018-19	

Adroddiad Naratif

Cyflwyniad

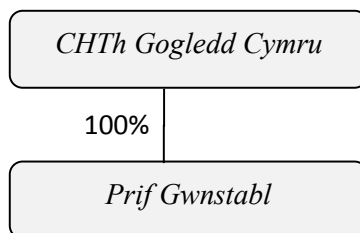
Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2018-2019 yn rhoi darlun o sefyllfa ariannol y grŵp ar 31 Mawrth 2019 ynghyd â chrynodeb o'r incwm a'r gwariant yn ystod y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2019. Mae diwedd 2018-19 yn nodi'r seithfed flwyddyn ers cyflwyniad Comisiynydd Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr yn dilyn gweithrediad Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mewn egwyddor, mae'r Ddeddf wedi sefydlu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel corfforaethau undyn, gyda'r ddau'n endidau cyfreithiol ar wahân sy'n gallu cyflogi staff, llunio cytundebau a chymryd rhan mewn achosion cyfreithiol. Cyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw sicrhau bod yr heddlu yn effeithiol ac yn effeithlon a bydd yn comisiynu'r Prif Gwnstabl i wneud hyn. Mae'r Ddeddf hefyd wedi sefydlu Paneli'r Heddlu a Throsedd ar gyfer pob ardal blismona sydd yn gyfrifol am ddal y Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd yn atebol am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd.

Yn ymarferol, mae'n ofynnol i'r corfforaethau undyn baratoi eu Datganiad o Gyfrifon statudol endid sengl ar wahân, yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol a'r Safonau Hysbysu Ariannol Rhyngwladol perthnasol. Mae hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynhyrchu set o Gyfrifon Grŵp.

1. Strwythur y Grŵp

Yn dilyn cyflwyniad Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod fel y sefydliad daliannol ac ystyrir y Prif Gwnstabl yn endid sydd yn eiddo'n llawn i'r sefydliad daliannol. Mae natur strwythur y grŵp wedi'i bennu mewn deddfwriaeth a chaiff cyfrifon y grŵp eu paratoi yn unol â'r arfer cyfrifyddu statudol.

2. Datganiad o Gyfrifon Grŵp

Mae'r cyfrifon grŵp yn cyflwyno darlun manwl o faterion ariannol y grŵp, y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl ac yn cynnwys:-

- Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer Cyfrifon y Grŵp (Tudalen 11).
Mae'n pennu cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad Cyfrifon. Mae'n cadarnhau bod y cyfrifon wedi cael eu paratoi'n unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cyfrifo mewn Awdurdodau Lleol.
- Dadansoddiad o Wariant a Chyllid (Tudalen 12).
Mae'n dangos sut y caiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (grantiau llywodraeth, praesept treth cyngor ac ardrethi busnes) gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp. Gwneir hyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Mae incwm a gwariant a gyfrifir amdano o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael eu cyflwyno'n fwy manwl yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

- Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp (Tudalen 14).
Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi trethiant er mwyn talu am wariant yn unol â gofynion statudol. Gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Mae'r sefyllfa trethiant i'w weld yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn ogystal â'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.
- Datganiad Symudiadau yng Nghonfeydd y Grŵp (Tudalen 15).
Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, a ddadansoddir i gronfeydd defnyddiadwy (y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant) a chronfeydd anefnyddiadwy eraill (cyfrifyddu technegol yn bennaf).
- Mantolen Grŵp (Tudalen 16).
Mae'n dangos gwerth asedau ac ymrwymadau a gydnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (asedau llai dyledion) yn cydfynd a balans y cronfeydd sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Datganiad Llif Arian y Grŵp (Tudalen 17).
Mae'r datganiad yn dangos y newidiadau mewn arian parod ac eitemau cyfwerth ag arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y flwyddyn.
- Nodiadau ar y Datganiadau'r Grŵp (Tudalennau 18 i 55).
Dyma'r holl nodiadau esboniadol sy'n egluro mewn mwy o fanylder nifer o eitemau sy'n berthnasol i'r prif ddatganiadau.
- Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu (Tudalen 56).
Manylion trafodion incwm a gwariant Cyfrif Pensiwn yr Heddlu.
- Datganiad Grŵp o Bolisiâu Cyfrifyddu (Tudalen 57).
Mae'r datganiad hwn yn cefnogi'r cyfrifon ac yn rhoi manylion am egwyddorion, rheolau ac arferion penodol y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn defnyddio wrth baratoi a chyflwyno'r datganiadau ariannol.

Mae'r datganiadau wedi'u cynhyrchu yn unol â'r safonau cyfrifyddu sydd yn berthnasol ar hyn o bryd i gyrff plismona lleol. Os yw hyn yn creu gwrthdaro gyda'r gofyniad cyfreithiol sylfaenol i greu cyfrifon sy'n dangos cronfeydd trethdalwyr, mae addasiadau perthnasol wedi'u gwneud yn unol â chod ymarfer CIPFA. Ceir atodlen o'r addasiadau hyn yn Nodyn 7 "Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Ariannu o dan Reoliadau".

3. Yr Hinsawdd Economaidd a Chyllideb Refeniw 2018-2019

Roedd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gyllideb refeniw net o £146.466 miliwn ar gyfer 2018-19. Cafodd y gyllideb hon ei gosod yn ffurfiol yng nghyfarfod y Panel Heddlu a Throsedd ar 22 Ionawr 2018 ac roedd yn cynnwys cynnydd cyffredinol o 4.55% yn y praesept. Cafodd nawdd y llywodraeth ei gadw ar yr un lefel â 2017-2018. Arweiniodd hyn at gynnydd cyffredinol o 2.27% yn y gyllideb refeniw sylfaenol. Cyflawnwyd arbedion o £1.479m yn ystod y flwyddyn.

Y symudiad cyffredinol mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd ar ddiwedd y flwyddyn oedd cynnydd o £0.044m. Roedd hyn oherwydd cyfraniad arfaethedig o £0.970 miliwn o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi i ariannu gwariant cyfalaf, symudiadau arfaethedig ac ymrwymedig o £0.326 miliwn o/i gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a chyfraniad o £0.689 miliwn i'r Gronfa Gyfalaf wrth Gefn o danwariant refeniw. Yn ychwanegol at y symudiad mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd o ran y refeniw a'r gyllideb gyfalaf, mae defnydd ychwanegol o £0.797 miliwn o'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol. Roedd hyn yn berthnasol i ariannu'r Cyfraniad Pensiwn Staff Cyfradd Eilradd, sy'n gyfandaliad blynyddol sy'n berthnasol i'r diffyg ar y Gronfa Bensiwn. Mae hyn yn ychwanegol at y gyfradd cyfraniad Gweithiwr sy'n seiliedig ar ganran o gyflog ac yn berthnasol i fudd-daliadau newydd yn cronni. Asesir y swm o'r cyfandaliad fel rhan o'r prisio bob tair blynedd. Gosodwyd y swm ar £0.844m ond rhoddwyd gostyngiad os gwnaed taliad mewn un cyfandaliad o £2.391m a arweiniodd at arbediad blynyddol

o £0.047m. Triniwyd hyn fel rhagdaliad yn y cyfrifon 2017-2018. Fodd bynnag, oherwydd rheoliadau Pensiwn, nid yw'n bosibl trin y taliad hwn fel rhagdaliad, gan arwain at orfod codi gwerth 2 flynedd o'r cyfandaliad yn 2018-2019 (wedi codi ar flwyddyn yn barod yn 2017-2018). Mae'r swm ychwanegol wedi'i ariannu o'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol. Caiff y Gronfa wrth Gefn Gyffredinol ei had-dalu gyda'r swm cyllidebol cyfatebol yn 2019-20.

Roedd y gwariant staffio ar y gyllideb gyda'r sefydlu mewn lle ar 31 Mawrth 2019 yn unol â'r cynllun. Roedd y cyfraniad ychwanegol i gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd oherwydd cyfuniad o danwario ar gyllidebau dim staff ac ad-daliadau, grantiau ac incwm ychwanegol a dderbynnir yn ystod y flwyddyn.

Mae cronfeydd wrth gefn y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn benodol ofynnol i fodloni unrhyw ddigwyddiadau nas rhagwelwyd, ariannu cynlluniau refeniw a chyfalaf yr Heddlu dros y cyfnod nesaf. Maent yn hwyluso newidiadau a datblygiadau sy'n ofynnol i wneud effeithlonrwydd a bodloni galwadau newydd. Mae effeithlonrwydd yn y dyfodol yn ychwanegol at y £31.1 miliwn o doriadau a gyflawnwyd eisoes ers Adolygiad Gwariant Hollgynhwysfawr 2010 (CSR2010) hyd at ac yn cynnwys 2018-2019. Mae'n adlewyrchu'r pwysau a osodir ar y gwasanaeth heddlu'n genedlaethol. Crynhoir trosglwyddiadau i gronfeydd wrth gefn o fewn nodyn 8 i'r cyfrifon hyn. Roedd gwariant gweithredu net 2018-2019 yn £147.219 miliwn.

Gweler y sefyllfa alldro yn y tabl isod:

GWIR FALANS		CYLLIDEB		GWIR FALANS		AMRYWIANT	
2017-2018	GWARIANT REFENIW	2018-2019	2018-2019	2018-2019	AMRYWIANT + (-)		
£'000		£'000	£'000	£'000	£'000		£'000
123,571	COSTAU GWEITHWYR	125,547	125,640		93		
3,020	PENSIYNAU'R HEDDLU	3,227	4,608		1,381		
32,735	COSTAU RHEDEG I RAI NAD YDYNT YN STAFF	32,806	32,592		-214		
2,108	CYLLID CYFALAF	2,364	2,844		480		
10,583	CYLLID CYFALAF O GRONFEYDD	2,558	970		-1,588		
1,297	CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL	1,467	1,208		-259		
2,099	PARTNERIAETHAU	2,534	2,534		0		
-22,146	INCWM	-21,396	-23,177		-1,781		
153,267	GWARIANT GWEITHREDU	149,107	147,219		-1,888		
533	TROSGLWYDDIADAU I/-O GRONFEYDD A GLUSTNODWYD.	-83	1,014		1,097		
-10,583	TROSGLWYDDIADAU I/-O GRONFEYDD A GLUSTNODWYD (ARIANNU CYFALAF O GRONFEYDD REFENIW)	-2,558	-970		1,588		
0	TROSGLWYDDIAD I'R/-O'R GRONFA GYFFREDINOL	0	-797		-797		
143,217	GWARIANT NET	146,466	146,466		0		
ARIENNIR GAN:							
40,025	GRANT YR HEDDLU	40,025	40,025		0		
11,890	TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL	11,758	11,758		0		
10,016	GRANT CYMORTH REFENIW	10,364	10,364		0		
9,797	GRANT LLAWR	9,580	9,580		0		
71,489	TRETH GYNGOR	74,739	74,739		0		
143,217	CYFANSWM ARIANNU	146,466	146,466		0		

Cronfeydd defnyddiadwy – mae'r rhain ar gael ar gyfer gwariant yn y dyfodol (mae manylion pellach yn Nodyn 7 ac 8)

Symudiad yn y Cronfeydd 2018-2019	Balans ar 31 Mawrth 2018	Trosglwyddiadau Allan 2018-2019	Trosglwyddiadau i Mewn 2018-2019	Cyfanswm Symudiad	Balans ar 31 Mawrth 2019
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cronfa Gyffredinol	5,189	-797	0	-797	4,392
Cronfeydd a Glustnodwyd					
Cronfa Gyfalaf	2,341	-970	689	-281	2,060
Cronfa Salwch Pensiynau	915	0	0	0	915
Cronfa Menter Cyllid Preifat (PFI)	4,212	0	121	121	4,333
Cronfa Digwyddiadau Difrifol	2,435	0	0	0	2,435
Cronfa Yswiriant	1,173	0	0	0	1,173
Diogelwch a Chynnal a Chadw Stadau	1,237	-204	0	-204	1,033
Cronfa Balansau Partneriaethau	552	0	101	101	653
Cronfa Rheoli Newid	5,881	0	68	68	5,949
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	241	-39	259	220	461
Cronfa Gyfreithiol (SCHTh)	51	0	5	5	56
Cronfa'r Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd	168	0	14	14	182
Cyfanswm Cronfeydd a Glustnodwyd	19,206	-1,213	1,257	44	19,250
Cyfanswm Cronfeydd Refeniw	24,395	-2,010	1,257	-753	23,642
Cronfa Derbynebaw Cyfalaf	1,487	-1,702	224	-1,478	9
Cyfanswm holl gronfeydd defnyddiadwy	25,882	-3,712	1,481	-2,231	23,651

Darpariaethau

DARPARIAETHAU	AGOR BALANS £'000	SYMUDIAD £'000	CAU BALANS £'000
CRONFA YSWIRIANT	977	-105	872

Perfformiad 2018-2019

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn canolbwyntio'n bennaf ar berfformiad ariannol y flwyddyn. Fodd bynnag, mae hefyd yn bwysig ystyried amcanion a pherfformiad pwysig a osodwyd yng Nghynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021. Datblygwyd y blaenoriaethau yn y cynllun mewn ymateb i'r meysydd sy'n wynebu'r bygythiad, risg a'r niwed mwyaf yng Ngogledd Cymru yn dilyn proses ymgynghori helaeth. Gosodwyd y meysydd blaenoriaeth canlynol o fewn Cynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021:

- Cam-drin Domestig
- Caethwasiaeth Fodern
- Troseddau Trefnedig
- Cam-drin Rhywiol
- Cyflwyno Cymdogaethau Diogelach

Mae Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl yn gosod allan y gweithrediadau penodol y gwnaiff Heddlu Gogledd Cymru eu cymryd wrth gyflawni'r blaenoriaethau hyn. O bwys yw'r pwysigrwydd o weithio mewn partneriaeth i ymdrin â nhw. Mae holl feysydd blaenoriaeth yn cyflwyno problemau sydd tu hwnt i blismona a gellir ond cyflwyno ymateb effeithiol mewn partneriaeth.

Rhai o'r pethau a gyflawnwyd yw:

- Recriwtio cynaliadwy swyddogion ar lefelau sefydliad
- Cytuno ar ailsefydlu sylweddol i gryfhau'r rheng flaen gyda 30 o ymchwilyr ychwanegol
- Cynyddu'r frwydr yn erbyn troseddau difrifol a threfnedig, cam-fanteisio'n rhywiol ar blant a throseddau seiber
- Blaenoriaethu ymdrin â cham-drin domestig a chaethwasiaeth fodern
- Agor pencadlys rhanbarthol newydd a swît dalfa yn Llai, gyda gorsaf heddlu canol tref newydd ar fin agor yn Wrecsam
- Cyflogi gweithiwr achosion iechyd meddwl yn y Ganolfan Cymorth Dioddefwyr a phenodi swyddog cymorth cyntaf y DU sy'n ymroddedig i gynorthwyo dioddefwyr caethwasiaeth fodern
- Sefydlu cronfa arbennig yn defnyddio arian parod sydd wedi'i atafaelu oddi wrth droseddwy'r i gynorthwyo grwpiau cymunedol ledled Gogledd Cymru
- Buddsoddi mewn teclynau technoleg symudol i alluogi swyddogion i chwilio am bobl, cerbydau a chyfeiriadau wrth fod ar batrôl
- Darparu camerâu corff i holl swyddogion tra maent ar ddyletswydd

Mae galw sylweddol wedi cael ei osod ar y gwasanaeth heddlu yn 2018-2019 ynghyd â gweithgarwch a bygythiadau cynyddol mewn troseddau terfysgol, cam-fanteisio rhywiol a throseddau seiber. Fodd bynnag, lleihaodd y nifer o ddigwyddiadau difrifol yn sylweddol yn 2018-2019 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn creu Adroddiad Blynyddol i fanylu perfformiad ar gyfer y flwyddyn a geir [yma](#).

Mae heriau yn parhau i fodoli ar gyfer y Gwasanaeth Heddlu oherwydd y lefel o doriadau gorfodol dros yr wyth mlynedd ddiwethaf ynghyd ag ansicrwydd parhaus ynghylch nawdd gan y llywodraeth. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu'r strategaeth gyllidebol i gyflawni'r arbedion angenrheidiol dros y cyfnod. Fel rhan o hyn, mae wedi nodi a chyflwyno £1.479 miliwn o arbedion yn ystod 2018-2019. Fel rhan o'r strategaeth, ystyrir y lefel o gronfeydd wrth gefn a darpariaethau a gedwir yn ddarvoudus. Mae'r gronfa wrth gefn gyffredinol o £4.392 miliwn ychydig o dan 3% o'r gwariant refeniw net am y flwyddyn sef yr ystod dderbyniol o 3% i 5% fel y diffinnir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Fodd bynnag, adnewyddir hyn yn 2019-20 a bydd y Gronfa wrth Gefn Gyffredinol yn cynyddu i 3.3% o'r gyllideb ragamcanol.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gronfa wrth gefn negyddol ar ei Fantolen yn codi o driniaeth Buddaliadau Gweithwyr 19 IAS. Roedd hyn yn berthnasol i Gynlluniau Pensiwn Swyddogion Heddlu a dyledion Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu. Mae hyn yn cyfateb i ddiffyg o £1.878 biliwn ar 31 Mawrth 2019. Nid yw'r Cynlluniau Pensiwn Swyddog Heddlu yn cael eu hariannu ac mae'r nifer a ddangosir yn y gronfa wrth gefn o – £1.793 biliwn yn cynrychioli'r swm a fyddai'n ofynnol i gael cynllun a noddir yn llawn. Tanysgrifir y ddyled hon gan y Swyddfa Gartref. Mae gan Gynllun Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu gronfa i ariannu dyledion y dyfodol. Mae'r gronfa wrth gefn o -£0.085 biliwn yn adlewyrchu'r diffyg rhagamcanol yn y gronfa ar ddiwedd mis Mawrth 2019. Dangosir manylion yn Nodyn 34 yn y cyfrifon. Mae'r ddau gynllun pensiwn wedi bod yn destun ailbrisiu actiwaraid ym mis Mawrth 2016. Mae canlyniadau hyn wedi'u hymgorffori o fewn y Datganiad Cyfrifon.

Mae'r cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn dangos o le daw arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac ar beth y gwarir. Fel y gellir gweld o'r cyfrif, derbyniodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y mwyafrif o'i incwm o Grantiau Llywodraeth a'r praesept, a godir yn lleol ac a gesglir gan yr Awdurdodau Unedol ynghyd â'u treth gyngor.

Y canlynol yw'r lefelau o gyfran yr Heddlu o'r Dreth Gyngor a sefydlwyd yn ystod blynyddoedd ariannol 2017-2018 a 2018-2019:

	Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
2017-2018	166.14	193.83	221.52	249.21	304.59	359.97	415.35	498.42	581.49
2018-2019	172.08	200.76	229.44	258.12	315.48	372.84	430.20	516.24	602.28

4. Gwariant Cyfalaf

Gosodwyd y rhaglen gyfalaf ddiwygiedig 2018-2019 ym mis Ionawr 2018 fel rhan o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Cafodd ei gytuno fel rhan o'r Strategaeth Gyfalaf.

Roedd y rhagamcanion gwariant cyfalaf diwygiedig am y flwyddyn yn £12.908 miliwn. Roedd y gwariant mewn gwirionedd am y flwyddyn yn £11.273 miliwn. Mae gan y Rhaglen bedwar prosiect sylweddol. Roedd tri o'r rhain o fewn y gyllideb Stadau. Prynwyd yr Ystafell Reoli ym mis Mai 2018 gan arwain at arbediad refeniw blynyddol o £0.1m. Daeth Pencadlys Rhanbarthol newydd y Dwyrain a'r Ddalfa yn Llai yn gwbl weithredol yn ystod 2018-19. Mae gwaith yn parhau yn y cyfleuster yng nghanol tref Wrecsam a ddisgwyllir i fod yn gwbl weithredol erbyn mis Gorffennaf 2019. Y pedwerydd prosiect sylweddol oedd uwchraddio system a chaledwedd yr Ystafell Reoli. Mae'r system yn weithredol gyda cherrig milltir terfynol i'w bodloni cyn y gwneir taliad llawn. Parhaodd y Rhaglen amnewid i Gerbydau a TG. Roedd amnewid gliniaduron a byrddau gwaith wedi'u halinio i'r prosiectau stadau ac ystafell reoli. Disodlwyd cyfanswm o 1000 o unedau radio Airwave yn ystod y flwyddyn.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r gwariant cyfalaf a'r nawdd ar gyfer 2018-2019:-

GWARIANT CYFALAF	CYLLIDEB 2018-2019 £'000	PRESENNOL 2018-2019 £'000	AMRYWIANT + (-) £'000
Gwaith ar Adeiladau/Stadau	7,415	6,882	-533
Offer	150	130	-20
Cerbydau	2,233	1,691	-542
TG a Chyfathrebiadau	3,110	2,570	-540
GWARIANT NET	12,908	11,273	-1,635
ARIENNIR GAN:			
Grantiau Cyfalaf y Swyddfa Gartref	462	462	0
Cyfraniad Refeniw	2,047	2,350	303
Defnyddio Cronfeydd wrth Gefn	2,558	970	-1,588
Derbynebaw Cyfalaf	2,008	1,702	-306
Benthyca a ariannwyd eisoes yn refeniw	5,833	5,789	-44
CYFANSWM ARIANNU CYFALAF	12,908	11,273	-1,635

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynllun PFI ar gyfer y pencadlys Rhanbarthol yn Llanelwy. Mae'r nawdd ar gyfer y cynllun hwn yn parhau i gael ei fodloni o grantiau'r llywodraeth, y gyllideb refeniw a chronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi. Gwelir manylion y cynllun a'r ddyled yn Nodyn 31.

Gwelir manylion llawn o'r gwariant ac ariannu cyfalaf yn Atodiad A.

Balansau a Chronfeydd Cyfalaf wrth Gefn:

Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r balansau cyfalaf a'r cronfeydd wrth gefn a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

BALANSAU A CHRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN	BALANS		BALANS
	AGORIADOL	SYMUDIAD	TERFYNOL
	01/04/2018		31/03/2019
	£'000	£'000	£'000
<u>CRONFEYDD CYFALAF DEFNYDDIADWY</u>			
Cronfa Derbynebaw Cyfalaf	1,487	-1,478	9
<u>CRONFEYDD CYFALAF ANNEFNYDDIADWY</u>			
Cyfrif Addasiad Offerynnau Ariannol	0	0	0
Cronfa Ailbriso	21,433	-1,610	19,823
Cyfrif Addasu Cyfalaf	29,377	-10,035	19,342

Yn ystod y flwyddyn adolygodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd brisiadau asedau 14 eiddo o fewn y portffolio.

Benthyca:

Yn ystod y flwyddyn nid oedd angen i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi unrhyw fenthyciadau tymor hir newydd i ariannu gwariant cyfalaf. Defnyddiodd gronfeydd mewnol am fwyafrif o'r flwyddyn i reoli ei lifoedd arian parod. Roedd angen benthyciadau tymor byr yn ystod y flwyddyn ariannol oherwydd y gostyngiad mewn cronfeydd wrth gefn a phroffil anwastad taliadau grant pensiwn. Roedd cyfanswm benthyciadau sydd ar ôl ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yn £16.657 miliwn. Roedd £16.000 miliwn yn berthnasol i fenthyciadau tymor byr newydd (2017-2018 £11.322 miliwn).

5. Polisiau Cyfrifyddu

Gwneir newidiadau mewn polisiau cyfrifyddu pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau eraill a chyflyrau ar y sefyllfa ariannol neu'r perfformiad ariannol. Mae mân newidiadau wedi'u gwneud i ddiweddarau'r polisiau – nid dynt wedi cael dim effaith sylweddol ar y cyfrifon. Nid oedd angen datganiad arall o gyfrifon y flwyddyn ariannol.

6. Cydweithio a chyrrff eraill

Yn 2013 trosglwyddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yr hofrennydd i'r Gwasanaeth Awyr Plismona Cenedlaethol (NPAS). Mae hwn yn gytundeb cenedlaethol gorfodol ar gyfer cyflwyno Gwasanaeth Awyr Heddlu drwy'r DU i gyd.

Anogir Comisiynwyr Heddlu a Throsedd i edrych ar feysydd lle gallent gydweithredu ar gyflwyno gwasanaethau, un ai gyda heddluoedd eraill neu ar lefel leol gyda chyrrff cyhoeddus eraill. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweithio'n agos gyda Heddluoedd eraill Cymru a Rhanbarth Gogledd Orllewin Lloegr i edrych ar feysydd ar gyfer cydweithrediad. Mae manylion trefniadau presennol yn Nodyn 39. Ar lefel leol, mae Adran Gyfleusterau'r Heddlu yn rheoli stad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ar y cyd. Edrychir ar gyfleoedd pellach ar gyfer gweithio ar y cyd. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn gweithredu ystafell reoli ar y cyd gyda Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn Llanelwy.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithio gyda Heddlu Swydd Gaer gan gyflwyno Cynghrair Plismona Arfog ac Adran Cŵn Heddlu i wella cyflawniad gweithrediadol wrth barhau i gyflwyno effeithlonrwydd ac arbedion sy'n angenrheidiol i fodloni gostyngiadau nawdd llywodraeth yn y gwasanaeth.

7. Rhagolygon at y Dyfodol

Mae ansicrwydd ynghylch lefel ac effaith posibl gostyngiadau ariannu yn y dyfodol yn y Gwasanaeth Heddlu yn mandadu'r angen i barhau i sicrhau ein bod yn adolygu ac yn trawsnewid ein gwasanaethau. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn gosod y gofynion ariannol dros y cyfnod 2019-2024. Mae'n cysylltu'r cynllun plismona a'r flaenoriaeth i'r strategaeth ariannol. Ceir gwybodaeth ar [wefan](#) y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymroddedig i sicrhau fod y gwasanaeth heddlu yng Ngogledd Cymru yn addas i'r diben ac yn darparu gwerth am arian i bobl Gogledd Cymru. Rhan hanfodol o hyn yw'r angen am gronfeydd wrth gefn digonol i fodloni heriau i ddod ac amddiffyn gwasanaethau rheng flaen yn y pen draw.

Sefydlwyd Cyllideb 2019-2020 gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chymeradwywyd gan y Panel Heddlu a Throsedd ym mis Ionawr 2019 ar £154.264 miliwn. Roedd hyn y cynrychioli cynnydd o 7.74% yn y Dreth Gyngor a chynnydd net cyffredinol o 5.34% o'i gymharu â chyllideb 2018-2019 o £146.466 miliwn. Mae arbedion o £2.832 miliwn wedi'u nodi i gael eu cyflwyno yn 2019-2020. Roedd y cynnydd chwyddiant ar 3.57% yn uwch nag y disgwyliwyd yn wreiddiol oherwydd penderfyniadau'r Llywodraeth ganolog o ran costau pensiwn y sector cyhoeddus. Mae buddsoddiadau sylweddol wedi'u gwneud mewn gallu ymchwilio gan dargedu troseddau difrifol a threfnedig ac mewn datblygu digidol a wnaiff arwain at gynhyrchiant ac effeithlonrwydd gwell yn y dyfodol.

Mae canlyniadau refferendwm yr Undeb Ewropeaidd (UE) mis Mehefin 2016 lle mae'r DU wedi pleidleisio i adael yr UE wedi ac yn parhau i gael effaith wleidyddol ledled y wlad. Sbardunwyd Erthygl 50 o ganlyniad ar 29 Mawrth 2017 gyda bwriad gadael yr Undeb Ewropeaidd ar 29 Mawrth 2019. Ni wnaeth hyn ddwyn ffrwyth o ganlyniad i ansicrwydd pellach o ran ymadawiad y Deyrnas Unedig o'r Undeb Ewropeaidd. Mae'n ansicr ar hyn o bryd pa effaith tymor hir y gall hyn ei gael ar y gwasanaeth heddlu ac ar ariannu'r gwasanaeth. Mae cynllunio manwl ynghylch yr effaith gweithrediadol tymor byr wedi'i reoli'n lleol ac yn genedlaethol a chaiff ei adolygu'n barhaus.

8. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd:

Ar adeg y cyflwynwyd y Datganiad Cyfrifon i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 30 Gorffennaf 2019, mae holl ddigwyddiadau addasu neu ddim addasu sylweddol oedd ei angen efallai i gael ei gynnwys yn y Datganiad Cyfrifon wedi'u hadlewyrchu o dan Nodyn 6.

Datganiad o'r Cyfrifoldebau ar gyfer y Grŵp Datganiad o Gyfrifon

Diben y datganiad hwn yw pennu cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Mae angen i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

- * wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn iawn a sicrhau fod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn y sefydliad hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid.
- * rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau.
- * cymeradwyo datganid grŵp cyfrifon.

Rwy'n cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon hwn am y flwyddyn a ddiweddodd 31 Mawrth 2019.

Arfon Jones Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

Dyddiad:

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad Grŵp Cyfrifon yn unol ag arferion priodol a osodwyd yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig ('y Cod').

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

- * dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna wedi'u cymhwyso'n gyson.
- * gwneud barnau a rhagamcanion a oedd yn rhesymol a darbodus.
- * cydymffurfio gyda'r Cod Ymarfer.

Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd wedi:

- * cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd wedi'u diweddaru.
- * cymryd camau rhesymol ar gyfer atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y PRIF SWYDDOG CYLLID

Mae'r datganiad cyfrifon wedi'i baratoi yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon Llywodraeth Leol ac Archwilio (Cymru) 2014. Mae'n adlewyrchu fformat a chynnwys Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2018-2019 a Chod Ymarfer Hysbysu Gwasanaeth.

Rwy'n ardystio fod y Datganiad Cyfrifon hwn yn rhoi golwg gywir a theg o sefyllfa ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp ar y dyddiad hysbysu ac am ei incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddiweddodd 31 Mawrth 2019.

Mae'r dystysgrif archwiliad yn ymddangos ar dudalennau 83 i 85.

Kate Jackson (Prif Swyddog Cyllid)

Dyddiad:

Grŵp Dadansoddiad o Wariant a Chyllid Grŵp 2018-2019

Pwrpas y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i drethdalwyr sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (h.y. grantiau llywodraeth a'r dreth gyngor) am y flwyddyn wedi'i ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Mae incwm a gwariant a gyfrifir amdano dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael eu cyflwyno'n fwy manwl yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

2018-2019	GRŴP			CHTh			PG		
	Gwariant Net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Plismona	172,655	78,528	251,183	-15,455	11,512	-3,943	188,110	67,016	255,126
Cost Net Gwasanaeth cyn trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp	172,655	78,528	251,183	-15,455	11,512	-3,943	188,110	67,016	255,126
Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	0	0	0	188,110	0	188,110	-188,110	0	-188,110
Cost Net Gwasanaethau	172,655	78,528	251,183	172,655	11,512	184,167	0	67,016	67,016
Incwm a Gwariant Arall	-171,902	45,435	-126,467	-171,902	1,955	-169,947	0	43,480	43,480
GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	753	123,963	124,716	753	13,467	14,220	0	110,496	110,496
Balans Cronfa Gyffredinol Agoriadol *	-24,395								
Ychwanegu gweddill(-)/diffyg(+) ym malans y Gronfa Gyffredinol yn y flwyddyn	753								
BALANS TERFYNOL Y GRONFA GYFFREDINOL *	-23,642								

* Cronfeydd Refeniw Defnyddiadwy

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid Grŵp 2017-2018

Pwrpas y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i drethdalwyr sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (h.y. grantiau llywodraeth a'r dreth gyngor) am y flwyddyn wedi'i ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Mae incwm a gwariant a gyfrifir amdano dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael eu cyflwyno'n fwy manwl yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

2017-2018	GRŴP			CHTh			PG		
	Gwariant Net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Plismona	175,212	-10,757	164,455	-4,822	-8,327	-13,149	180,034	-2,430	177,604
Cost Net Gwasanaeth cyn trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp	175,212	-10,757	164,455	-4,822	-8,327	-13,149	180,034	-2,430	177,604
Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp			0	180,034	0	180,034	-180,034	0	-180,034
Cost Net Gwasanaethau	175,212	-10,757	164,455	175,212	-8,327	166,885	0	-2,430	-2,430
Incwm a Gwariant Arall	-165,162	43,843	-121,319	-165,162	-658	-165,820	0	44,501	44,501
GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	10,050	33,086	43,136	10,050	-8,985	1,065	0	42,071	42,071
Balans Cronfa Gyffredinol Agoriadol *	-34,445								
Ychwanegu gweddill(-)/diffyg(+) ym malans y Gronfa Gyffredinol yn y flwyddyn	10,050								
BALANS TERFYNOL Y GRONFA GYFFREDINOL *	-24,395								

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp

Mae'r datganiad hwn yn dangos cost cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi treth er mwyn talu am wariant yn unol â rheoliadau. Gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Mae'r sefyllfa trethiant i'w weld yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn ogystal â'r Datganiad o Symudiadau yn y Cronfeydd.

2017-2018				2018-2019		
GRŴP	CHTh	PG		GRŴP	CHTh	PG
£000	£000	£000		£000	£000	£000
54,719	0	54,719	Swyddogion yr Heddlu	54,361	0	54,361
35,150	487	34,663	Staff Cefnogi	38,044	482	37,562
51,176	73	51,103	Pensiynau	126,859	67	126,792
2,167	4	2,163	Lwfansau	1,616	-1	1,617
1,073	0	1,073	Costau Gweithwyr Anuniongyrchol	1,095	6	1,089
6,179	1	6,178	Eiddo	6,036	4	6,032
2,579	13	2,566	Costau Teithio	2,777	21	2,756
18,253	228	18,025	Cyflenwadau a Gwasanaethau	18,355	172	18,183
9,332	0	9,332	Taliadau Trydydd Parti	9,319	0	9,319
171	72	99	Gwasanaethau Cefnogi	210	78	132
5,993	5,993	0	Dibrisiant, amorteiddio a lleihad	16,975	16,975	0
0	2,561	-2,561	Gwariant y CHTh ar grantiau a mentrau	0	2,463	-2,463
244	0	244	Croniad absenoldebau heb eu digolledu	-254	0	-254
187,036	9,432	177,604	Gwariant Gweithredu Gros	275,393	20,267	255,126
-22,581	-22,581	0	Incwm	-24,210	-24,210	0
164,455	-13,149	177,604	COST GWASANAETHAU	251,183	-3,943	255,126
0	180,034	-180,034	Cost Comisiynu (trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp)	0	188,110	-188,110
164,455	166,885	-2,430	COST NET GWASANAETHAU	251,183	184,167	67,016
-196	-196	0	Gwariant Gweithredol Arall (Nodyn 9)	2,417	2,417	0
45,513	1,012	44,501	Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi (Nodyn 10)	44,448	968	43,480
-22,958	-22,958	0	Grant y Swyddfa Gartref sy'n daladwy tuag at fuddion ymddeol	-26,404	-26,404	0
0	0	0	Gweddill/Diffyg ar weithrediadau nad ydynt yn parhau	0	0	0
-143,678	-143,678	0	Incwm trethiant a grantiau amhenodol (Nodyn 11)	-146,928	-146,928	0
43,136	1,065	42,071	GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	124,716	14,220	110,496
-538	-538	0	(Gweddill) neu ddiffyg ar ailbriso EOC	-344	-344	0
0	0	0	(Gweddill) neu ddiffyg ar ailbriso ar asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerth	0	0	0
-18,062	0	-18,062	(Enillion) / colledion actiwaraidd ar asedau / rhwymedigaethau pensiwn	61,911	0	61,911
-18,600	-538	-18,062	Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall	61,567	-344	61,911
24,536	527	24,009	CYFANSWM INCWM A GWARIANT HOLLGYNHWYSFAWR	186,283	13,876	172,407

Datganiad Symudiadau yng Nghronfeydd y Grŵp

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, a ddadansoddir i 'gronfeydd defnyddiadwy' (h.y. y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd eraill. Y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd sydd yn dangos sut mae'r symudiadau yn ystod y flwyddyn yng nghronfeydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu dadansoddi rhwng enillion a cholledion a dynnir. Mae hyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, a'r addasiadau statudol angenrheidiol i ddychwelyd at y symiau sydd angen eu rhoi yn erbyn y dreth gyngor am y flwyddyn. Mae'r llinell Cynnydd/(Gostyngiad) yn dangos y symudiadau statudol ym Malans y Gronfa Gyffredinol yn y flwyddyn yn dilyn yr addasiadau hynny.

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwysu	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	Cronfeydd Annefyddadwy	Cyfanswm Cronfeydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2017	34,445	3,663	0	38,108	-1,647,864	-1,609,756
<u>Symudiad yn y cronfeydd yn ystod 2017-18</u>						
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	-43,136	0	0	-43,136	18,600	-24,536
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 7)	33,086	-2,176	0	30,910	-30,910	0
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2017-18	-10,050	-2,176	0	-12,226	-12,310	-24,536
Balans ar 31 Mawrth 2018 a gariwyd ymlaen	24,395	1,487	0	25,882	-1,660,174	-1,634,292
<u>Symudiad yn y Cronfeydd yn ystod 2018-2019</u>						
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	-124,716	0	0	-124,716	-61,567	-186,283
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 7)	123,963	-1,478	0	122,485	-122,485	0
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2018-19	-753	-1,478	0	-2,231	-184,052	-186,283
Balans ar 31 Mawrth 2019 a gariwyd ymlaen	23,642	9	0	23,651	-1,844,226	-1,820,575

1: Mae balans y gronfa gyffredinol yn cynnwys y cronfeydd hynny sydd wedi'u clustnodi'n benodol fel yr amlinellir yn Nodyn 8.

Mantolen Grŵp

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r ymrwymiadau a gydnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (asedau llai dyledion) yn cyfateb i'r cronfeydd sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Adroddir am gronfeydd mewn dau gategori. Y cyntaf yw cronfeydd defnyddiadwy, h.y. y cronfeydd hynny y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel darbodus o gronfeydd wrth gefn ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf a ellir eu defnyddio'n unig i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Yr ail gategori o gronfeydd yw'r rhai hynny nad yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn yn cynnwys cronfeydd sy'n cofnodi enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Ailbriso), lle fyddai symiau ond yn dod ar gael i ddarparu gwasanaethau pe byddai'r asedau yncael eu gwerthu. Mae hefyd yn cynnwys cronfeydd sy'n cofnodi gwahaniaethau amseru a ddangosir yn y llinell 'Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a sail ariannu o dan reoliadau' yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd.

Prif Gwnstabl	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	Grŵp		Prif Gwnstabl	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	Grŵp
2017-2018				2018-2019		
£000	£000	£000		£000	£000	£000
0	69,233	69,233	Tir ac Eiddo	0	57,966	57,966
0	8,564	8,564	Cerbydau, Cyfarpar, Dodrefn ac Offer	0	9,877	9,877
0	269	269	Asedau Anweithredol: Tir ac Adeiladau	0	260	260
1,706,262	0	0	Dyledwyr tymor hir i'r CHTh (nodyn 34)	1,878,923	0	0
1,706,262	78,066	78,066	Asedau Tymor Hir (nodyn 12)	1,878,923	68,103	68,103
0	3,307	3,307	Buddsoddiadau Tymor Byr (nodyn 36)	0	3,507	3,507
806	0	806	Rhestrau Eiddo (nodyn 13)	685	0	685
5,595	6,202	11,797	Dyledwyr Tymor Byr (nodyn 14)	834	11,896	12,730
8,119	0	0	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	7,836	0	0
0	17,739	17,739	Arian parod a chyfwerth ag arian parod (nodyn 15)	0	14,042	14,042
0	0	0	Asedau ar gael i'w gwerthu (nodyn 16)	0	1,963	1,963
14,520	27,248	33,649	Asedau Presennol	9,355	31,408	32,927
0	-10,665	-10,665	Benthyciadau Tymor Byr (nodyn 36)	0	-16,682	-16,682
-12,841	-3,254	-16,095	Credydwr Tymor Byr (nodyn 17)	-12,304	-2,163	-14,467
-6,401	-1,718	0	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	-1,519	-6,317	0
0	-57	-57	Darpariaethau (nodyn 18)	0	-79	-79
-19,242	-15,694	-26,817	Rhwymedigaethau Presennol	-13,823	-25,241	-31,228
0	-920	-920	Darpariaethau (nodyn 18)	0	-793	-793
0	-1,706,262	0	Credydwr Tymor Hir	0	-1,878,923	0
0	-657	-657	Benthyciadau Tymor Hir (nodyn 36)	0	0	0
0	-11,351	-11,351	Prydles Ariannol (nodyn 31)	0	-10,661	-10,661
-1,706,262	0	0	Rhwymedigaethau Tymor Hir eraill (nodyn 34)	-1,878,923	0	0
0	0	-1,706,262	Rhwymedigaethau sydd yn gysylltiedig a'r Cynllun Pensiwn Diffiniedig (nodyn 34)	0	0	-1,878,923
-1,706,262	-1,719,190	-1,719,190	Rhwymedigaethau Tymor Hir	-1,878,923	-1,890,377	-1,890,377
-4,722	-1,629,570	-1,634,292	Asedau Net	-4,468	-1,816,107	-1,820,575
			Ariannwyd gan:			
0	25,882	25,882	Cronfeydd defnyddiadwy (nodiadau 7 a 8)	0	23,651	23,651
-4,722	-1,655,452	-1,660,174	Cronfeydd Andefnyddiadwy (nodyn 20)	-4,468	-1,839,758	-1,844,226
-4,722	-1,629,570	-1,634,292	Cyfanswm y Cronfeydd	-4,468	--1,816,107	-1,820,575

Datganiad Llif Arian Grŵp

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau mewn arian ac eitemau cyfwerth ag arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn creu ac yn defnyddio arian parod a chyfwerth ag arian drwy categorïddio llifoedd arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae'r swm yr arian net sy'n codi o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau yr ariennir gweithrediadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy dreth ac incwm grant neu gan rai sy'n derbyn gwasanaethau gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli'r graddau y mae all-lifoedd arian wedi'u creu ar gyfer adnoddau sydd yn cyfrannu at gyflawniad gwasanaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y dyfodol. Mae llifoedd arian sy'n codi o weithgareddau ariannu'n ddefnyddiol wrth ragfynegi hawliadau ar lifoedd arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthycia) i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

2017-2018 £000		2018-2019 £000
43,136	Gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau	124,716
-53,253	Addasiad gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau sydd ddim yn arian parod (Nodyn 21)	-127,821
1,317	Addasiad ar gyfer eitemau sydd wedi eu cynnwys yn y gweddill (-) neu'r diffyg (+) net er mwyn darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu	686
-8,800	Llif arian net o Weithgareddau Gweithredol (Nodyn 21)	-2,419
11,890	Gweithgareddau buddsoddi (Nodyn 22)	10,786
-8,730	Gweithgareddau ariannu (Nodyn 23)	-4,670
-5,640	Cynnydd (-) neu ostyngiad (+) net mewn arian a chyfwerth ag arian	3,697
12,099	Arian a chyfwerth ag arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd (nodyn 15)	17,739
17,739	Arian a chyfwerth ac arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd (nodyn 15)	14,042

Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon y Grŵp

1. Ail-ddatganiad o Ddatganiadau'r blynyddoedd blaenorol

Nid oes newidiadau sydd angen ail-ddatganiad Datganiad y flwyddyn flaenorol.

2. Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

Mae'r Cod yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddatgelu gwybodaeth sy'n berthnasol i effaith newid cyfrifyddu a fydd yn angenrheidiol gan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i gyhoeddi ond sydd eto i'w fabwysiadu gan y Cod. Bydd angen y newidiadau canlynol o 1 Ebrill 2020:

- a) Prydlesau IFRS 16 - gofynion datgelu newydd, ni ddisgwylir i effaith y diwygiad hwn gael effaith sylweddol ar y Datganiad o Gyfrifon.

3. Dyfarniadau Beirniadol wrth ddefnyddio Polisiâu Cyfrifyddu

Wrth weithredu's polisiâu cyfrifyddu a amlinellir yn y Datganiadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gorfod gwneud rhai dyfarniadau ynghylch trafodion cymhleth neu'r rhai hynny sy'n cynnwys ansicrwydd ynghylch digwyddiadau'r dyfodol. Y dyfarniadau beirniadol a wnaed yn Datganiad o Gyfrifon yw:-

Mae gostyngiad wedi bod mewn nawdd gan y llywodraeth bob blwyddyn ers 2010-2011, ac er y disgwylir setliadau arian parod gwastad, mae hyn yn cyfateb i doriad telerau go iawn. Mae ansicrwydd yn parhau ynghylch newidiadau arfaethedig i Fformiwla Nawdd yr Heddlu yn y tymor canolig. Oherwydd hyn bu'n rhaid cynnal adolygiad strwythurol sydd nawr yn cael ei weithredu. Mae cynlluniau mewn lle i fodloni'r diffyg cyllideb yn y dyfodol fel yr amlinellwyd yn y cynllun ariannol tymor canolig. Fodd bynnag, nid yw'n sicr os fydd y lefelau bresennol o doriadau yn ddigonol er mwyn bodloni'r diffyg dros gyfnod y cynllun ariannol tymor canolig, ac felly mae adolygiadau gwasanaeth pellach wedi'u comisiynu.

4. Tybiaethau a Wnaed am y Dyfodol a Phrif Darddiadau Amcangyfrifon Ansicr Eraill

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys amcan o ffigyrau sy'n seiliedig ar dybiaethau a wnaed gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghylch y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir penderfynu ar balansau gyda sicrwydd, gallai'r gwir ganlyniadau fod yn faterol wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae eitemau o fewn Fantolen y Grŵp ar 31 Mawrth 2019 lle mae risg sylweddol o addasiad materol yn y flwyddyn i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw canlyniadau Presennol yn wahanol i Ragdybiaethau
Rhwymedigaethau Pensiynau	Mae amcangyfrif o'r ddyled net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o farnau cymhleth sy'n berthnasol i'r gyfradd ddisgowntio a ddefnyddiwyd, y gyfradd y rhagwelir cyflogau yn cynyddu, newidiadau mewn oeddrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac enillion disgwylidig ar asedau cronfeydd pensiwn. Mae cwmni o actiariaid ymgynghorol wedi ymgysylltu i roi cyngor arbenigol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghylch y rhagdybiaethau i'w cymhwyso.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar y ddyled bensiwn net. Mae effaith cynnydd neu ostyngiad yn y rhagdybiaethau e.e. mae'r cynnydd neu ostyngiad yn y gyfradd ddisgownt wedi'i amlinellu yn Nodyn 34.

5. Eitemau Materol o Incwm a Gwariant

Dangosir holl eitemau incwm a gwariant materol cymwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

6. Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen

Mae digwyddiadau materol sydd yn digwydd ar ôl y dyddiad adrodd ond cyn i'r datganiadau ariannol gael eu hawdurdodi i'w cyhoeddi yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau a nodiadau ariannol. Os yw digwyddiadau yn bodoli, ac yn amodol fod gwybodaeth ynghylch cyflyrau yn bodoli ar 31 Mawrth 2019, mae'r ffigyrau yn y datganiadau a nodiadau ariannol wedi'u haddasu'n faterol i adlewyrchu effaith y wybodaeth hon.

7. Addasiadau rhwng y Sail Cyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau

Mae'r nodyn hwn yn manylu'r addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant hollgynhwysfawr a gydnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y flwyddyn i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol (GAAP) a darpariaethau statudol.

Balans Cronfa Gyffredinol:

Y Balans Cronfa Gyffredinol yw'r gronfa statudol y mae angen i dderbynebau Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael eu talu iddi ac ohoni y telir holl ddyledion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, oni bai i'r graddau y gall rheolau statudol ddarparu fel arall. Gall y rheolau hyn hefyd fanylu'r flwyddyn ariannol y dylai'r dyledion a'r taliadau effeithio ar y Balans Cronfa Gyffredinol na fydd o reidrwydd yn unol ag arferion cyfrifyddu cywir. Mae'r Balans Cronfa Gyffredinol felly'n crynhoi'r adnoddau sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yr hawl statudol i wario ar ei wasanaethau neu fuddsoddiad cyfalaf (neu'r diffyg adnoddau y mae gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gasglu) ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Cronfa Derbyniadu Cyfalaf

Mae'r Gronfa Derbyniadu Cyfalaf yn cadw'r enillion o waredu tir neu asedau eraill, sydd wedi'u cyfyngu gan statud rhag cael eu defnyddio yn hytrach nag ariannu gwariant cyfalaf newydd neu ei roi o'r neilltu i ariannu gwariant cyfalaf hanesyddol. Mae'r balans ar y gronfa yn dangos yr adnoddau sydd eto i'w defnyddio at y dibenion hyn ar ddiwedd y flwyddyn.

Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio

Mae'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio (Cronfa wrth Gefn) yn cadw'r grantiau a'r cyfraniadau a dderbynnir tuag at brosiectau cyfalaf y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi bodloni'r amodau a fyddai fel arall angen ad-dalu'r arian, ond sydd heb eu defnyddio eto i gwrrdd a'r gwariant. Mae'r balans wedi'i gyfyngu gan delerau grant ynghylch y gwariant cyfalaf y gellir ei ddefnyddio yn erbyn a/neu ar gyfer y flwyddyn ariannol y gall hyn ddigwydd.

2018-2019	Cronfeydd defnyddiadwy			Symudiad mewn Cronfeydd Annefyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau)	110,750	0	0	-110,750
Costau dibrisio neu leihau asedau anghyfredol	16,975	0	0	-16,975
Colledion ailbriso ar eiddo, cyfarpar ac offer	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	-462	0	0	462
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	-254	0	0	254
Offerynnau Ariannol (trosglwyddwyd i'r FIAA)	0	0	0	0
Gwrthdroi cofnodion a geir yn y SDPS o ran gwariant cyfalaf (wedi'i roi yn erbyn y CAA).	2,641	0	0	-2,641
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	129,650	0	0	-129,650
Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf:				
Trosglwyddo enillion o werthu Asedau Anghyfredol o refeniw i'r gronfa derbyniadau cyfalaf	-224	224	0	0
Darpariaeth statudol ar gyfer ad-dalu dyledion	-2,143	0	0	2,143
Gwariant cyfalaf a ariannwyd gan falansau refeniw	-3,320	0	0	3,320
Cyfanswm Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf	-5,687	224	0	5,463
Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf:				
Defnyddio grantiau cyfalaf i ariannu cyfalaf	0	0	0	0
Defnyddio'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	-1,702	0	1,702
Taliadau arian parod mewn perthynas i dderbyniadau cyfalaf a ohiriwyd	0	0	0	0
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf	0	-1,702	0	1,702
Cyfanswm Addasiadau	123,963	-1,478	0	-122,485

2017-2018	Cronfeydd defnyddiadwy			Symudiad mewn Cronfeydd Annefyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau)	41,827	0	0	-41,827
Costau dibrisio neu leihau asedau anghyfredol	5,993	0	0	-5,993
Colledion ailbriso ar eiddo, cyfarpar ac offer	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a wedi eu defnyddio	-462	0	0	462
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	244	0	0	-244
Offerynnau Ariannol (trosglwyddwyd i'r FIAA)	46	0	0	-46
Gwrthdroi cofnodion a geir yn y SDPS o ran gwariant cyfalaf (wedi'w roi yn erbyn y CAA).	659	0	0	-659
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	48,307	0	0	-48,307

2017-2018 (Parhad)	Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy			Symudiad mewn Cronfeydd Annefyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio £000	
	Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf:			
Trosglwyddo enillion o werthu Asedau Anghyfredol o refeniw i'r gronfa derbyniadau cyfalaf	-855	855	0	0
Darpariaeth statudol ar gyfer ad-dalu dyledion	-2,179	0	0	2,179
Gwariant cyfalaf a ariannwyd gan falansau refeniw	-12,187	0	0	12,187
Cyfanswm Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf	-15,221	855	0	14,366
Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf:				
Defnyddio grantiau cyfalaf i ariannu cyfalaf	0	0	0	0
Defnyddio'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	-3,031	0	3,031
Taliadau arian parod mewn perthynas i dderbyniadau cyfalaf a ohiriwyd	0	0	0	0
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf	0	-3,031	0	3,031
Cyfanswm Addasiadau	33,086	-2,176	0	-30,910

8. Trosglwyddiadau i/o Gronfeydd a Glustnodwyd

Mae'r nodyn hwn yn amlinellu'r symiau a neilltuwyd o falansau'r Gronfa Gyffredinol mewn cronfeydd wrth gefn a gyfer ariannu cynlluniau gwariant yn y dyfodol. Mae hefyd yn cynnwys y symiau a dynnwyd o gronfeydd a glustnodwyd i ariannu gwariant yn 2018-2019. Roedd y symudiad net yn 2018-2019 yn gynydd o £0.044m, oedd yn cynnwys £0.970m o gronfeydd a glustnodwyd i ariannu Cyfalaf a chyfraniad o £1.014m o weithgareddau Refeniw.

Cronfa:	Balans ar 31 Mawrth 2017 £000	Trosglwyddiadau Allan 2017-2018 £000	Trosglwyddiadau i Mewn 2017-2018 £000	Balans ar 31 Mawrth 2018 £000	Trosglwyddiadau Allan 2018-2019 £000	Trosglwyddiadau i Mewn 2018-2019 £000	Balans ar 31 Mawrth 2019 £000
Cronfa Gyfalaf	12,090	-9,749	0	2,341	-970	689	2,060
Cronfa Salwch Pensiynau	915	0	0	915	0	0	915
Cronfa MGP	3,987	0	225	4,212	0	121	4,333
Cronfa Digwyddiadau Difrifol	2,435	0	0	2,435	0	0	2,435
Cronfa Yswiriant	1,173	0	0	1,173	0	0	1,173
Diogelwch a Chynnal a Chadw Stadau	1,659	-422	0	1,237	-204	0	1,033
Cronfa Balansau Partneriaethau	499	0	53	552	0	101	653
Cronfa Rheoli Newid	5,921	-933	893	5,881	0	68	5,949
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	276	-35	0	241	-39	259	461
Cronfa Gyfreithiol (SCHTh)	41	0	10	51	0	5	56
Cyllidebau Cyfranogol (SCHTh)	2	-2	0	0	0	0	0
Cronfa Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	258	-90	0	168	0	14	182
	29,256	-11,231	1,181	19,206	1,213	1,257	19,250

9. Gwariant Gweithredol Eraill

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Enillion (-)/colledion(+) ar waredu asedau anghyfredol	-56	-146
Enillion (-)/colledion (+) ar ddatgydnabod asedau anghyfredol ¹	2,473	0
	2,417	-146

¹Mae hyn yn berthnasol i ddatgydnabod hen adeilad Pencadlys Rhanbarthol Wrecsam a'r Orsaf Heddlu gan nad oes budd economaidd na wasanaeth posibl yn y dyfodol o ddefnyddio'r ased hwn ar 31.3.2019.

10. Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Llog taladwy a chostau tebyg	1,083	1,114
Cost llog pensiwn a'r elw disgwylidig ar asedau pensiynau	43,480	44,501
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg	-115	-102
	44,448	45,513

11. Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Incwm Treth y Cyngor:		
Cyngor Sir Ddinbych	-10,210	-9,788
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	-13,753	-13,237
Cyngor Sir Ynys Môn	-7,943	-7,674
Cyngor Gwynedd	-13,443	-12,518
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	-12,913	-12,436
Cyngor Sir y Fflint	-16,477	-15,836
Incwm Treth Annomestig	-11,758	-11,890
Grantiau llywodraeth heb eu diogelu	-59,969	-59,837
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau	-462	-462
	-146,928	-143,678

12. Eiddo, Cyfarpar ac Offer

Symudiadau yn 2018-2019	Tir ac Adeiladau yn cynnwys MCP	Mastiau a Saffleoedd	Offer a Chyfarpar	Cerbydau	Cyfanswm Asedau Gweithredol	Tai'r Heddlu (Anweithredol)	Asedau'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Anweithredol	Cyfanswm holl Asedau
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Bris									
Ar 1 Ebrill 2018	58,576	105	46,944	11,452	117,077	294	17,325	17,619	134,696
Ychwanegiadau	2,876	0	2,719	1,691	7,286	0	3,987	3,987	11,273
Cynnydd (+)/Lleihad (-) ailbriso a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	-364	0	0	0	-364	0	0	0	-364
Cynnydd (+)/Lleihad (-) ailbriso a gydnabyddir yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Datgydnabod – gwardion	-154	0	0	-1,544	-1,698	0	0	0	-1,698
Datgydnabod - arall	-2,930	0	0	0	-2,930	0	0	0	-2,930
Symudiadau eraill mewn cost neu werthusiad	19,605	0	0	0	19,605	0	-19,605	-19,605	0
Asedau a ail-ddosbarthwyd (i)/o asedau ar gael i'w gwerthu	-1,256	0	0	0	-1,256	0	0	0	-1,256
Ar 31 Mawrth 2019	76,353	105	49,663	11,599	137,720	294	1,707	2,001	139,721
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig									
Ar 1 Ebrill 2018	-6,668	-105	-41,343	-8,489	-56,605	-25	0	-25	-56,630
Cost Dibrisiant	-1,087	0	-1,656	-1,411	-4,154	-9	0	-9	-4,163
Dibrisiant wedie'i neilltuo i'r Gronfa Ailbriso	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi ei neilltuo i'r Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion (-)/gwrthdroadau (+) amhariad a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion (-)/gwrthdroadau (+) amhariad a gydnabyddir yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau #	-12,812	0	0	0	-12,812	0	0	0	-12,812
Datgydnabod – gwardion	15	0	0	1,514	1,529	0	0	0	1,529
Datgydnabod - arall	458	0	0	0	458	0	0	0	458
Ar 31 Mawrth 2019	-20,094	-105	-42,999	-8,386	-71,584	-34	0	-34	-71,618
Gwerth Ased									
Ar 31 Mawrth 2019	56,259	0	6,664	3,213	66,136	260	1,707	1,967	68,103
Ar 31 Mawrth 2018	51,908	0	5,601	2,963	60,472	269	17,325	17,594	78,066

Mae hyn yn berthnasol yn bennaf i brisiad adeilad newydd Pencadlys Wrecsam yn Llai, ac mae o ganlyniad i'r dull priso a gafodd ei ddefnyddio i gyfrifo Gwerth Defnydd Presennol yr ased o'i gymharu â'r gost cyfalaf o'i adeiladu.

Symudiadau yn 2017-2018	Tir ac Adeiladau yn cynnwys MCP	Mastiau a Safleoedd	Offer a Chyfarpar	Cerbydau	Cyfanswm Asedau Gweithredol	Tai'r Heddlu (Anweithredol)	Asedau'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Anweithredol	Cyfanswm holl Asedau
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Bris									
Ar 1 Ebrill 2017	66,999	105	44,988	11,897	123,989	469	4,803	5,272	129,261
Ychwanegiadau	28	0	1,956	1,060	3,044	0	15,263	15,263	18,307
Cynnydd (+)/lleihad (-) ailbriso a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	538	0	0	0	538	0	0	0	538
Cynnydd (+)/lleihad (-) ailbriso a gydnabyddir yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Datgydnabod – gwaredion	-430	0	0	-1,615	-2,045	-196	0	-196	-2,241
Datgydnabod - arall	-11,300	0	0	110	-11,190	21	0	21	-11,169
Symudiadau eraill mewn cost neu werthusiad	2,741	0	0	0	2,741	0	-2,741	-2,741	0
Ar 31 Mawrth 2018	58,576	105	46,944	11,452	117,077	294	17,325	17,619	134,696
Dibrisio a Diffyg Cronedig									
Ar 1 Ebrill 2017	-15,343	-105	-39,591	-8,458	-63,497	-7	0	-7	-63,504
Cost Dibrisiant	-1,069	0	-1,752	-1,487	-4,308	-14	0	-14	-4,322
Dibrisiant wedie'i neilltuo i'r Gronfa Ailbriso	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi ei neilltuo i'r Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion (-)/gwrthdroadau (+) amhariad a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion (-)/gwrthdroadau (+) amhariad a gydnabyddir yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	-1,556	0	0	0	-1,556	0	0	0	-1,556
Datgydnabod – gwaredion	0	0	0	1,566	1,566	17	0	17	1,583
Datgydnabod - arall #	11,300	0	0	-110	11,190	-21	0	-21	11,169
Ar 31 Mawrth 2018	-6,668	-105	-41,343	-8,489	-56,605	-25	0	-25	-56,630
Gwerth Ased									
Ar 31 Mawrth 2018	51,908	0	5,601	2,963	60,472	269	17,325	17,594	78,066
Ar 31 Mawrth 2017	51,656	0	5,397	3,439	60,492	462	4,803	5,265	65,757

Mae hyn yn ymwneud a datgydnabod gwariant cyfalaf hanesyddol heb wellhad ac amhariad cysylltiedig

Dibrisiant

Defnyddwyd y graddfeydd bywydau a'r cyfraddau dibrisiant canlynol i gyfrifo dibrisiant:

Tir ac Adeiladau Eraill 35-60 mlynedd
Cerbydau, Cyfarpar, Dodrefn ac Offer 3-10 mlynedd

Ymrwymadau Cyfalaf

Ar 31 Mawrth 2019 roedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ag ymrwymiad cytundebol i weithiau cyfalaf gwerth £0.525 miliwn. Mae £0.221 miliwn o hyn yn berthnasol i ddatblygiad Canol Tref Wrecsam ac mae £0.304 miliwn yn berthnasol i brosiect adnewyddu Technoleg yr Ystafell Reoli.

Effaith newidiadau mewn Amcangyfrifon

Nid oedd newidiadau materol i'r dull amcangyfrifo.

Ailbrisiadau

Ailbrisiwyd holl eiddo'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 1 Ebrill 2014. Mae prisiadau pellach wedi'u gwneud yn dilyn buddsoddiad sylweddol, ac mae rhaglen dreigl o ailbrisio wedi dechrau. Ailbrisiwyd tai anweithredol yr Heddlu yn 2015-16.

Prisiwyd eiddo gweithredol gan ddefnyddio Gwerth Gwireddadwy Net yn ei Ddefnydd Presennol a Chost Adnewyddu Dibrisedig. Prisiwyd eiddo anweithredol gan ddefnyddio Gwerth Teg lle mae ar gael. Mae'r prisiad hefyd yn cynnwys adolygiad o oesau defnyddiol yr asedau. Ni chafodd y newid mewn oes ddefnyddiol yr ased effaith ariannol sylweddol ar y cyfrifon.

Ymgwymerwyd y gwaith priso gan brisiwr annibynnol, sef Mr G.S.C. Harbord MA MRICS IRRV (Anrh) o Dirfesurwyr Siartredig WilksHead&Eve.

13. Stociau

	Storfa'r Pencadlys		Storfeydd Eraill		Cyfanswm
	2018-2019	2017-2018	2018-2019	2017-2018	2018-2019
	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	229	182	577	594	806
Pryniannau	462	552	221	189	683
Eu nodi fel cost yn ystod y flwyddyn	-474	-505	-330	-206	-804
Balansau wedi'u dileu	0	0	0	0	0
Gwrthdroi diddymiaidau'r blynyddoedd blaenorol	0	0	0	0	0
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	217	229	468	577	685

14. Dyledwyr a Thaliadau o Flaen Llaw

	2018-2019	2017-2018
	£000	£000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn –		
Derbyniadau Masnachol	4,411	2,949
Rhagdaliadau	834	5,595
Symiau derbyniadwy eraill	7,485	3,253
	12,730	11,797

15. Arian parod a Chyferth ag arian parod

Mae'r balans arian parod a chyferth ag arian parod yn cynnwys yr elfennau canlynol:

	2018-2019	2017-2018
	£000	£000
Cyfrifon Banc Cyfredol	-21	-11
Arian parod a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	40	38
Adnau Tymor Byr gyda Banciau/Cymdeithasau Adeiladu	14,023	17,712
	14,042	17,739

16. Asedau ar gael i'w Gwerthu

Mae'r asedau a gedwir ar werth gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn eiddo gweddilliol i'r heddlu.

	Cyfredol		Anghyfredol	
	2018-2019 £000	2017-2018 £000	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	0	0	0	0
Asedau sydd newydd eu dosbarthu fel rhai ar gael i'w gwerth:				
Eiddo, Offer a Chyfarpar	1,256	0	0	0
Colledion ailbriso	0	0	0	0
Enillion ailbriso	707	0	0	0
Colledion amharu	0	0	0	0
Asedau sydd wedi'u tynnu allan o ddsbarthu ar gael i'w gwerth:				
Eiddo, Offer a Chyfarpar	0	0	0	0
Asedau a werthwyd	0	0	0	0
Balans sy'n weddill ar ddiwedd y flwyddyn	1,963	0	0	0

17. Credydwyr

	2018-2019 £'000	2017-2018 £'000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn -		
Dyledion masnachu	5,087	5,971
Dyledion eraill	9,380	10,124
	14,467	16,095

18. Darpariaethau

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gwneud darpariaeth yn y cyfrifon ar gyfer dau ddiben. Y cyntaf ar gyfer hawliadau yswiriant. Mae gan yr Heddlu yswiriant allanol o ran risg y cyhoedd a risg y cyflogwr. Mae'r Gronfa Yswiriant yn darparu ar gyfer taliadau a all fod yn ddyledus yn y flwyddyn nesaf a'r blynyddoedd dilynol ar sail hawliadau sydd yn hysbys hyd at 31 Mawrth 2019

Bydd y gwerth yn amrywio'n ystod y flwyddyn wrth i rai hawliadau gael eu setlo a rhai newydd dod i'r amlwg. Gall y Gronfa Yswiriant gael ei rhannu i ddwy ddarpariaeth benodol:

(i) Achosion Cyfreithiol heb eu Datrys.

Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd unrhyw achosion cyfreithiol cyfredol.

(ii) Hawliadau Iawndal Anafiadau

Mae'r hawliadau iawndal anafiadau yn ymwneud ag anafiadau personol lle honnir i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fod ar fai. Darperir ar gyfer yr hawliadau hynny lle ystyrir yn debygol y bydd rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wneud setliad, yn seiliedig ar brofiad o benderfyniadau'r llys yn y gorffennol ynghylch atebolrwydd a swm yr iawndal oedd yn daladwy. Gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael ei ad-dalu gan eu hyswirwyr, ond hyd nes y setlir yr hawliadau, ni ellir cydnabod yr incwm gan na fydd yr yswirwyr ond yn ad-dalu os bydd y symiau uwchben y

tâl gormodess sy'n £100,000 ar gyfer achosion cyn 1 Ebrill 2018 a £150,000 am achosion rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019.

Yr ail faes yw darpariaethau eraill:

Darpariaethau Eraill.

Mae'r Darpariaethau Eraill yn ymwneud ag achosion cyflogaeth a risgiau eraill a reolir.

	Achosion Cyfreithiol sy'n Weddill £000	Hawliadau lawndal Anafiadau £000	Darpariaethau Eraill £000	Cyfanswm £000
Balans ar 1 Ebrill 2018	0	676	301	977
Darpariaethau Ychwanegol a wnaed yn 2018-2019	0	285	3	288
Symiau a Ddefnyddiwyd yn 2018-2019	0	-166	0	-166
Symiau nas Defnyddiwyd sydd wedi'w gwrthdroi yn 2018-2019	0	-227	0	-227
Dad-ddirwyn Disgowntio yn 2018-2019	0	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth 2019	0	568	304	872

O fewn y cyfanswm o £0.872 miliwn, mae £0.079 miliwn yn berthnasol i ddarpariaethau tymor byr ac mae £0.793 miliwn yn berthnasol i ddarpariaethau tymor hir.

19. Cronfeydd Defnyddiadwy

Ceir manylion y symudiadau yng nghronfeydd defnyddiadwy'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Cronfeydd a Nodiadau 7 ac 8.

20. Cronfeydd Annefyddadwy

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Cronfa Ailbriso	19,823	21,433
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	19,342	29,377
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol	0	0
Cronfa Bensiynau wrth Gefn	-1,878,923	-1,706,262
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	-4,468	-4,722
Cyfanswm Cronfeydd Annefyddadwy	-1,844,226	-1,660,174

Cronfa Ailbriso

Mae'r Gronfa Ailbriso yn cynnwys yr enillion sydd heb eu gwireddu a gofnodwyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd sy'n codi o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Cyfarpar ac Offer (ac Asedau Anniriathol). Lleiheir y balans pan mae asedau gydag enillion cronedig yn:

- Cael eu hailbriso ar i lawr neu amharu, a cholli yr enillion
- Defnyddir wrth ddarparu gwasanaethau a defnyddir yr enillion drwy ddailbriso, neu
- Cael eu gwaredu a gwireddir yr enillion

Mae'r Gronfa ond yn cynnwys enillion ailbriso a gronnir ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crëwyd y Gronfa. Mae'r enillion cronedig cyn y dyddiad hwnnw wedi eu cydgrynhoi ym malans ar y Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Balans ar 1 Ebrill	21,433	21,011
Ailbriso asedau ar i fyny	2,684	657
Ailbriso asedau ar i lawr a cholledion amhariad heb eu codi yn erbyn y Gweddill/Diffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	-2,340	-120
	21,777	21,548
Gweddill (-) neu ddiffyg (+) ar ailbriso asedau anghyfredol heb eu codi yn erbyn y Gweddill/Diffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	0	0
Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant cost hanesyddol	-307	-316
Enillion cronedig ar asedau a werthwyd neu waredwyd	-1,545	-304
Swm a roddwyd i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf	-102	505
Balans ar 31 Mawrth	19,823	21,433

Cyfrif Addasiad Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yn cynnwys y gwahaniaethau amseru sy'n codi o'r gwahanol drefniadau am gyfrifyddu ar gyfer defnyddio asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu pryniant, adeiladu neu wella'r asedau hynny o dan ddarpariaethau statudol. Mae'r cyfrif yn cael ei ddebydu gyda chost y pryniant, adeiladwaith neu welliant fel dibrisiant ac mae'r colledion lleihad ac amorteiddio yn cael eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr (gydag addasiadau cysoni yn y Gronfa Ailbriso i drosi ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Mae'r cyfrif yn cael ei gredydu gyda'r symiau a roddwyd ar un ochr gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd er mwyn talu costau pryniant, adeiladwaith neu welliannau.

Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi ac enillion a gydnabuwyd ar asedau a roddedig sydd heb eu defnyddio eto gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbriso a gronnwyd ar Eiddo, Cyfarpar ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbriso i gadw enillion o'r fath.

Mae Nodyn 7 yn rhoi manylion am ffynhonnell holl drafodion a benodwyd i'r Cyfrif, oni bai am y rhai hynny sydd wedi eu neilltuo i'r Gronfa Ailbriso.

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Balans ar 1 Ebrill	29,377	18,053
Gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i wariant cyfalaf sy'n ddebyd neu'n gredyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr		
Costau dibrisio neu amhariad ar asedau anghyfredol	-16,975	-5,877
Colledion ailbriso ar Eiddo, Cyfarpar ac Offer	0	0
Amorteiddio asedau anniriaethol	0	0
Gwariant referniw a ariannwyd o gyfalaf o dan statud	0	-115
Swm yr asedau anghyfredol sy'n cael ei ddileu pan gânt eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r enilliad/colled ar warediad i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-2,641	-659
	-19,616	-6,651
Swm wedi'i ddileu o'r Gronfa Ailbriso	1,954	116
Swm net wedi ei ddileu o gost asedau anghyfredol sydd wedi eu defnyddio yn y flwyddyn	0	0
Ariannu cyfalaf a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn:		
Defnyddio Cronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	1,702	3,031
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr sydd wedi eu defnyddio i ariannu cyfalaf	462	462

(Parhad)	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Gwariant Cyfalaf sy'n cael ei roi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol yn y flwyddyn	3,320	12,187
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf sy'n cael ei roi yn erbyn balansau yn y Gronfa Gyffredinol	2,143	2,179
	9,581	17,975
Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi wedi eu debydu neu eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0	0
Symudiadau yn y Cyfrif Asedau a Gyfrannwyd wedi eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0	0
Balans ar 31 Mawrth	19,342	29,377

Cyfrif Addasiad Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn cynnwys y gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r gwahanol drefniadau am gyfrifo am incwm a gwariant sy'n berthnasol i offerynnau ariannol penodol ac am gynnal colledion neu elwa o enillion yn ôl darpariaethau statudol.

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Balans ar 1 Ebrill	0	46
Premiymau a gafwyd yn y flwyddyn yn cael eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0	0
Cyfran o'r premiymau a gafwyd yn y blyneddoddi ariannol blaenorol yn cael eu codi yn erbyn balans y Gronfa Gyffredinol yn unol â gofynion statudol	0	-46
Y swm y mae costau ariannu sydd wedi eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu a godwyd yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	0	0
Balans ar 31 Mawrth	0	0

Cronfa Bensiynau wrth Gefn

Mae'r Gronfa Bensiwn yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifo am fuddion ôl-cyflogaeth ac ariannu buddion yn unol â'r darpariaethau statudol. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrifo am fuddion ôl-cyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae hyn gan fod y buddion yn cael eu hennill gan y gweithwyr wrth iddynt weithio. Mae'n diweddarur ymrwymadau a adnabyddir gan chwyddiant, newid tybiaethau dychweliadau buddsoddi ar unrhyw adnoddau wedi eu rhoi o'r neilltu i gyfarfod y costau. Fodd bynnag, er mwyn diwallu'r trefniadau statudol mae'n rhaid i fuddion sydd wedi cael eu hennill gael eu hariannu wrth i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wneud y cyfraniad i'r cronfeydd pensiwn neu yn y diwedd talu unrhyw bensiwn y mae'n gyfrifol yn uniongyrchol amdano. Mae'r balans debyd yn y Gronfa Bensiwn felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan weithwyr yn y gorffennol a'r rhai presennol, a'r adnoddau y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi eu rhoi o'r neilltu i'w diwallu. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd arian wedi ei roi o'r neilltu erbyn y bydd rhaid talu'r buddion.

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Balans ar 1 Ebrill	-1,706,262	-1,682,496
Ail-fesur ymrwymiad y budd net diffiniedig(-)/ased (+)	-61,911	18,061
Gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i fuddion ymddeol sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-134,217	-61,982
Cyfraniadau pensiwn cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	23,467	20,155
Balans ar 31 Mawrth	-1,878,923	-1,706,262

Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dderbyniadau cyfalaf gohiriedig.

Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn amsugno'r gwahaniaeth a fyddai fel arall wedi effeithio ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn sgil cronni'r absenoldeb sydd wedi ei ddigolledu a'i ennill ond heb ei gymryd yn y flwyddyn, e.e. hawliau gwyliau blynyddol a ddygwyd ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn hawlio fod yr effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei niwtraleiddio gan y trosglwyddiadau i mewn neu allan o'r Cyfrif.

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Balans ar 1 Ebrill	-4,722	-4,478
Setliad neu ddileu'r croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol.	254	0
Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn bresennol	0	-244
Y swm y mae tâl swyddogion sydd wedi eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu a godwyd yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	-4,468	-4,722
	0	0
Balans ar 31 Mawrth	-4,468	-4,722

21. Datganiadau Llif Arian – Addasiad ar ddarparu'r gwasanaethau ar gyfer symudiadau heb fod yn arian, buddsoddi ac ariannu gweithgareddau a chyfanswm llif arian gweithgareddau gweithredu

Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Gweithredu

Mae llifoedd arian parod ar gyfer gweithgareddau gweithredu yn cynnwys yr eitemau canlynol:

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Llog a dderbynnir	-92	-79
Llog a delir	1,058	1,105
Cyfanswm	966	1,026

Addasiadau ar Ddarparu'r Gwasanaethau ar gyfer symudiadau heb fod yn arian:	2018-2019	2017-2018
	£000	£000
Dibrisiant, namau a phrisiadau ar i lawr	-16,975	-5,993
Cynnydd (-)/gostyngiad (+) Net mewn credydwy'r refereniw	1,628	-1,668
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) Net mewn dyledwy'r refereniw	933	-3,256
cynnydd (+)/gostyngiad (-) Net mewn stociau	-121	30
Rhwymedigaeth Pensiwn	-110,750	-41,827
Cyfraniadau i (-)/o(+) ddarpariaethau	105	120
Swm cario asedau anghyfredol sydd wedi'u gwerthu (EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol)	-2,641	-659
Symudiadau eraill heb fod yn arian parod	0	0
Cyfanswm Symudiad sydd ddim yn Arian Parod	-127,821	-53,253

Addasiadau ar Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer eitemau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu:	2018-2019	2017-2018
	£000	£000
Grantiau Cyfalaf a gredydwyd i weddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau	462	462
Enillion o werthu EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol	224	855
Cyfanswm	686	1,317

Llif arian net o Weithgareddau Gweithredol	-2,419	-8,800
---	---------------	---------------

22. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Buddsoddi

	2018-2019	2017-2018
	£000	£000
Prynu EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol	11,272	18,422
Prynu buddsoddiadau tymor byr a hirdymor	0	0
Elw o werthu EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol	-224	-855
Elw o fuddsoddiadau tymor byr a hirdymor	200	-5,215
Grantiau cyfalaf	-462	-462
Llifoedd arian parod net o Weithgareddau Buddsoddi	10,786	11,890

23. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Ariannu

	2018-2019	2017-2018
	£000	£000
Derbyniadau arian parod benthyciadau tymor byr a hirdymor	-6,017	-10,063
Taliadau arian parod wrth leihau'r ymrwymadau sy'n weddill sy'n berthnasol i brydlesi ariannol a chontractau MCP ar y Fantolen	690	638
Ad-dalu benthyciadau tymor byr a hirdymor	657	695
Llif arian net o Weithgareddau Ariannu	-4,670	-8,730

24. Nodiadau i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid

Addasiadau rhwng Sail Cyllido a Chyfrifyddu 2018-2019				
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd symiau'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Addasiadau ar gyfer Dibenion Cyfalaf (Nodyn 1)	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiynau (Nodyn 2)	Gwahaniaethau Eraill (Nodyn 3)	Cyfanswm Addasiadau
Comisiynydd Heddlu a Throsedd	11,512	0	0	11,512
Prif Gwnstabl	0	67,270	-254	67,016
Cost Net am Wasanaethau	11,512	67,270	-254	78,528
Incwm a gwariant Arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	1,955	43,480	0	45,435
Gwahaniaeth rhwng y gweddill/diffyg yn y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarpariaeth gwasanaethau	13,467	110,750	-254	123,963

Addasiadau rhwng Sail Cyllido a Chyfrifyddu 2017-2018				
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd symiau'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Addasiadau ar gyfer Dibenion Cyfalaf (Nodyn 1)	Newid net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau (Nodyn 2)	Gwahaniaethau Eraill (Nodyn 3)	Cyfanswm Addasiadau
Comisiynydd Heddlu a Throsedd	-8,373	0	46	-8,327
Prif Gwnstabl		-2,674	244	-2,430
Cost Net Gwasanaeth	-8,373	-2,674	290	-10,757
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	-658	44,501	0	43,843
Gwahaniaeth rhwng y gweddill/diffyg yn y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarpariaeth gwasanaethau	-9,031	41,827	290	33,086

Nodyn 1: Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf

Mae'r golofn hon yn ychwanegu dibrisiant a lleihad ac enillion a cholledion ailbrisiad yn y llinell gwasanaethau, ac ar gyfer:

Gwariant gweithredol arall – mae'n addasu ar gyfer gwaredu cyfalaf gyda throsglwyddiad incwm wrth waredu asedau a'r symiau a ddilëir ar gyfer yr asedau hynny;

Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi – y taliadau statudol ar gyfer ariannu cyfalaf h.y. Darpariaeth Isafswm Refeniw ac unrhyw gyfraniadau refeniw eraill yn cael eu tynnu o incwm a gwariant arall gan nad ydynt yn daladwy dan arferion chyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol;

Trethiant ac incwm a gwariant grant amhenodol - mae grantiau cyfalaf yn cael eu haddasu ar gyfer incwm nad oes modd codi amdano dan arferion chyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae grantiau refeniw yn cael eu haddasu o'r rhai a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn i'r rhai hynny sy'n dderbyniadwy heb amodau neu le bod amodau wedi cael eu cyflawni yn ystod y flwyddyn. Mae'r llinell Trethiant Incwm a Gwariant Grant Amhenodol yn cael ei gredydu gyda grantiau cyfalaf sy'n dderbyniadwy yn ystod y flwyddyn heb amodau neu le bod amodau wedi cael eu cyflawni yn ystod y flwyddyn.

Nodyn 2: Newid net ar gyfer addasiadau pensiwn

Newid net ar gyfer tynnu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm pensiwn Buddion Gweithiwr IAS 19:

Am **wasanaethau** mae hyn yn cynrychioli gwaredu'r cyfraniadau pensiwn cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatwyd gan statud ac amnewid gyda chostau gwasanaeth presennol a gorffennol;

Am **Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi** – mae'r llog net ar yr ymrwymiad budd diffiniedig yn cael ei briodoli i'r DIGH (Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Nodyn 3: Gwahaniaethau Eraill

Gwahaniaethau eraill rhwng symiau a ddebydwyd/credydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a'r symiau sy'n daladwy/derbyniadwy i'w cydnabod o dan statud:

Am **Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi** mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseru am breimiymau a disgowntiau;

Mae'r gost dan **incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol** yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn y mae modd ei godi dan reoliadau statudol ar gyfer treth cyngor a'r Trethu Annomestig (NDR) a ragwelwyd y byddai'n cael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm a gydnabuwyd dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y Cod. Ceir ychydig o wahaniaeth o ran amseru a bydd unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen i Weddillion a Diffygion yn y dyfodol yn y Gronfa Gasglu.

25. Lwfansau Aelodau

Mae costau'r Pwyllgor Archwilio wedi'u rhannu'n gyfartal rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl.

Mae'r cynnydd mewn costau yn berthnasol i rai hawliadau o 2017-18, costau trosglwyddo ac o fis Ebrill 2018 gwnaeth Aelodau'r Pwyllgor Archwilio dderbyn cynnydd yn eu lwfans am gymryd cyfrifoldeb ychwanegol.

	2018-2019		2017-2018	
	£000	Nifer Aelodau	£000	Nifer Aelodau
Lwfansau	13	5	6	5
Treuliau	1		0	
	14		6	

Ceir gwybodaeth bellach ar lwfansau taledig ar www.northwales-pcc.gov.uk.

26. Tal Swyddogion

Mae'r tablau canlynol yn nodi manylion tâl Swyddogion Heddlu Perthnasol (a ddiffinnir fel y Prif Gwnstabl ac unrhyw Uwch Swyddogion Heddlu a staff gyda chyflog llawn amser o fwy na £150,000 y flwyddyn neu swyddogion perthnasol eraill gyda chyflog dros £60,000). O fewn y tablau isod mae costau'r Prif Gwnstabl, Dirprwy Brif Gwnstabl, Prif Gwnstabl Cynorthwyol, Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau a Swyddog Meddygol yr Heddlu yn cael eu codi yn erbyn Cyfrifon y Prif Gwnstabl. Mae costau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd, Prif Swyddog Gweithredol a Phrif Swyddog Cyllid yn cael eu codi yn erbyn Cyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Cynhwysir Uwch Swyddogion Heddlu eraill (uwchben rheng Uwcharolygydd) ac Uwch Weithwyr (deiliad swydd dynodedig o gorff llywodraeth leol) yn y Tabl Bandio Cyflog.

2018-2019	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau)	Bonwsau	Lwfans Treuliau	Treuliau Eraill	Buddion mewn nwyddau	Cyfanswm tal gan eithrio cyfraniadau pensiwn	Cyfraniadau pensiwn	Cyfanswm tal yn cynnwys cyfraniadau pensiwn
Deiliad Swydd:		£	£	£	£	£	£	£	£
Prif Gwnstabl - M. Polin	1	72,042	0	119	0	1,742	73,903	0	73,903
Prif Gwnstabl - G. Pritchard	2	37,924	0	0	0	1,014	38,938	8,960	47,898
Prif Gwnstabl - C. Foulkes	3	59,570	0	27	8,996	1,399	69,992	14,416	84,408
Dirprwy Brif Gwnstabl	4	48,948	0	0	0	1,415	50,363	10,257	60,620
Dirprwy Brif Gwnstabl	5	83,523	0	-28	0	2,741	86,236	19,198	105,434
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	6	34,845	0	18	0	1,198	36,061	8,178	44,239
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	7	67,631	0	2,254	0	825	70,710	14,054	84,764
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	8	36,741	0	697	0	586	38,024	5,759	43,783
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	9	65,978	0	494	0	0	66,472	10,754	77,226
Comisiynydd Heddlu a Throsedd		71,283	0	3,680	0	0	74,963	23,619	98,582
Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd		46,117	0	1,007	0	0	47,124	7,517	54,641
Prif Weithredwr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd		84,252	0	548	0	0	84,800	13,733	98,533
Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	10	39,792	0	374	0	0	40,166	6,486	46,652
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	11	35,692	0	0	0	0	35,692	5,818	41,510

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2018 tan 31/08/2018

Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 01/08/2018 tan 04/11/2018

Nodyn 3: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 05/11/2018

Nodyn 4: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2018 tan 31/07/2018 a 05/11/2018 tan 16/11/2018

Nodyn 5: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 21/07/2018

Nodyn 6: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2018 tan 20/07/2018

Nodyn 7: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 01/08/2018

Nodyn 8: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2018 tan 29/07/2018

Nodyn 9: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 30/07/2018

Nodyn 10: Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gweithio'n rhan amser, y cyflog llawn amser cyfatebol yw £67,316

Nodyn 11: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio i'r hyn sy'n gyfwerth ag 1 diwrnod yr wythnos. Y cyflog llawn amser cyfatebol yw £177,184

2017-2018	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Bonysau £	Lwfans Traul £	Treuliau Eraill £	Buddion mewn nwyddau £	Cyfanswm cydnabyddiaeth gan eithrio cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn £
Deiliad Swydd:									
Prif Gwnstabl – M. Polin		143,803	0	105	0	3,823	147,731	0	147,731
Prif Gwnstabl – G. Pritchard	1	9,050	0	0	0	220	9,270	2,141	11,411
Dirprwy Brif Gwnstabl		111,260	0	134	0	3,276	114,670	26,041	140,711
Dirprwy Brif Gwnstabl	2	7,452	0	0	0	289	7,741	1,703	9,444
Prif Gwnstabl Cynorthwyol		106,674	0	6	0	4,297	110,977	25,108	136,085
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	3	7,048	0	0	0	121	7,169	1,311	8,480
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau		101,805	0	2,392	0	1,940	106,137	16,594	122,731
Comisiynydd Heddlu a Throsedd		70,000	0	3,153	0	0	73,153	11,410	84,563
Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd		41,881	0	1,148	0	0	43,029	6,827	49,856
Prif Weithredwr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd		78,385	0	234	0	54	78,673	14,035	92,708
Swyddog Monitro'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	4	18,136	0	13	0	0	18,149	2,956	21,105
Prif Weithredwr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	5	18,168	0	1,029	0	0	19,197	2,398	21,595
Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	6	40,194	0	66	0	0	40,260	6,552	46,812
Swyddog Meddygol yr Heddlu – Dr. A. Lister	7	34,398	0	0	0	0	34,398	5,607	40,005

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 01/04/2017 i 23/04/2017.

Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 01/04/2017 i 23/04/2017.

Nodyn 3: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 01/04/2017 i 23/04/2017.

Nodyn 4: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 15/05/2017 tan 09/10/2017.

Nodyn 5: Roedd deiliad y swydd yn cyflenwi'r swydd hon o 10/10/2017 tan 31/01/2018.

Nodyn 6: Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gweithio'n rhan amser, y cyflog llawn amser cyfatebol yw £62,562.

Nodyn 7: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio llai o oriau o dan gytundeb. Y cyflog llawn amser cyfatebol yw £171,990.

2018-2019

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a oedd yn derbyn mwy o gydnabyddiaeth na £60,000 am y flwyddyn (gan eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

Bandiau Cydnabyddiaeth	Nifer Gweithwyr 2018-2019	Nifer Gweithwyr 2017-2018
£60,000 - £64,999	15	17
£65,000 - £69,999	8	8
£70,000 - £74,999	5	4
£75,000 - £79,999	4	4
£80,000 - £84,999	5	6
£85,000 - £89,999	3	0
£90,000 - £94,999	0	2
£95,000 - £99,999	1	1
£100,000 - £104,999	1	0

Amlinellir y nifer o becynnau ymadael gyda chyfanswm cost fesul band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol a diswyddiadau eraill yn y tabl isod:

Band cost pecynnau ymadael (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer o ddiswyddiadau gorfodol		Nifer o ymadawiadau eraill a gytunwyd		Cyfanswm nifer o becynnau ymadael yn ôl band cost		Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band	
	2017-18	2018-19	2017-18	2018-19	2017-18	2018-19	2017-18	2018-19
	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	£000	£000
£ 0 - £20,000	0	0	7	4	7	4	31	16
£ 20,001 - £40,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£ 40,001 - £60,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£ 60,001 - £80,000	0	0	5	5	5	5	376	386
£ 80,001 ac uwch	0	0	1	8	1	8	91	761

Cymhareb Tâl Canolrif

Mae cymhareb tâl canolrif y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cymharu tâl cyfwerth â llawn amser y Prif Weithredwr â chymhareb tâl canolrif llawn amser staff a gyflogir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae cymhareb tâl canolrif y Prif Gwnstabl yn cymharu tâl cyfwerth â llawn amser y Prif Gwnstabl â chymhareb tâl canolrif llawn amser staff a gyflogir gan y Prif Gwnstabl.

Rydym wedi defnyddio Tâl Canolrif y Prif Gwnstabl gan mai ef yw'r swyddog rheng uchaf ar gyfer y gymhareb hon. Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gyflogedig yn rhan amser a chostau llawn amser cyfatebol yw £177,184. Nid ydym wedi defnyddio costau llawn cyfatebol Swyddog Meddygol yr Heddlu ar gyfer y gymhareb hon gan nad ydynt y swyddog rheng uchaf.

	2018-2019	2017-2018
Cyflog y Prif Weithredwr	84,242	78,438
Cyflog canolrif staff y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	34,433	33,597
Cymhareb Tâl Canolrif:	2.4	2.3
Cyflog y Prif Gwnstabl	171,647	147,626
Cyflog canolrif staff y Prif Gwnstabl	32,881	32,910
Cymhareb Tâl Canolrif:	5.2	4.5

27. Costau Archwilio Allanol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gorfod talu'r costau canlynol mewn perthynas ag archwilio'r Datganiad o Gyfrifon ac ardystio hawliadau grant:

	2018-2019			2017-2018		
	Grŵp	CHTh	PG	Grŵp	CHTh	PG
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru o ran gwasanaethau archwilio allanol a gynhelir gan yr archwilydd penodedig	86	43	43	86	43	43
Cyfanswm	86	43	43	86	43	43

Mae'r uchod yn cynrychioli'r taliadau a wnaed o fewn y flwyddyn ariannol 2018-2019. Y ffi strategaeth a gytunwyd ar gyfer blwyddyn archwiliad mis Tachwedd 2018 hyd at fis Hydref 2019 oedd £86,866 ar gyfer 2018-2019.

28. Incwm Grant

Gwnaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gredydu'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn 2018-2019.

Wedi credydu i Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Grant Cyfalaf y Swyddfa Gartref	462	462
Grant yr Heddlu a Grant Llwr y Swyddfa Gartref	49,605	49,821
Grant Cymorth Refeniw	10,364	10,016
Cyfran o Grant Trethi Annomestig	11,758	11,890
Cyfanswm	72,189	72,189

Wedi credydu i Wasanaethau	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Cofnodion Troseddol Swyddfa Cofnodion Troseddol	613	590
Gostyngiad Cyflymder	1,024	1,107
Swyddogion Cefnogi Cymunedol Llywodraeth Cymru	3,384	3,375
Rhaglen Cyswllt Ysgolion	413	391
Nawdd 'ACE'	260	24
Grant MCP	1,350	1,403
Grant Seiber	106	0
Deddf Elw Troseddau	133	238
Grantiau Diogelwch	2,262	2,434
Grant Gwytnwch Heddlu yr UE	102	0
Rhaglen Ymyriadau Cyffuriau (DIP)	478	478
Comisiynu/Gwasanaethau Dioddefwyr	1,228	814
Grantiau Eraill	197	94
O fewn cost gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	11,550	10,948

29. Partïon Perthnasol

Nid oes unrhyw ddiddordebau materol na pherthnasau i'r Prif Swyddogion na'u teuluoedd uniongyrchol, a fyddai'n gallu dylanwadu neu reoli penderfyniadau, polisiâu neu drafodion ariannol eraill Heddlu Gogledd Cymru/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae proses gadarn hefyd mewn lle i gymeradwyo a chofrestru diddordebau busnes staff a swyddogion yr heddlu.

Mae gwraig y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gynghorydd ar Gyngor Wrecsam ac yn aelod o'r Pwyllgor Cynllunio, Pwyllgor Craffu Diogelu a Llesiant, Pwyllgor Tir ac Adeiladau Corfforaethol a'r Pwyllgor Trwyddedu.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi tâl ar Gyngor Sir Ddinbych, Cyngor Tref Abergele, Cangen Heddlu Gogledd Cymru a'r Gwasanaethau Twnnel a Rhwydwaith, a Chymorth i Ddioddefwyr am gyd-ddefnyddio adeiladau.

Mae'r Prif Gwnstabl yn un o ymddiriedolwyr PACT (Ymddiriedolaeth Heddlu Gogledd Cymru a'r Gymuned). Mae'r Heddlu yn rhoi arian a gaiff o Gyfrif Cronfa Eiddo'r Heddlu i PACT i gefnogi prosiectau. Nod PACT yw codi proffil diogelwch yn y gymuned, lleihau'r ofn o drosedd yn sylweddol ac o ganlyniad gwella ansawdd bywyd trigolion Gogledd Cymru. Yn ystod 2018-2019 rhoddwyd £29,000 o'r gronfa i PACT a chefnogaeth ariannol o £43,675.51 tuag at weinyddu'r gronfa.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gysylltiedig â'r Rhaglen Ymyriadau Cyffuriau sydd yn bartneriaeth wedi'i ariannu trwy grant sydd â chyfrifoldeb dros leihau troseddau a marwolaethau'n ymwneud â chyffuriau trwy ddarparu cefnogaeth a gwasanaethau. Mae'r Bartneriaeth yn cynnwys swyddogion Heddlu, Partneriaethau Diogelwch Cymunedol, Byrddau Iechyd Lleol, Gwasanaeth Prawf Gogledd Cymru, Llys Ynadon Gogledd Cymru, Gwasanaeth Carchardai ei Mawrhydi, Y Ganolfan Byd Gwaith a Llywodraeth Cymru.

Mae aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio wedi datgan eu holl fuddion ariannol sy'n ymwneud â chontractau a busnesau adeg eu penodi. Maent wedi arwyddo cytundeb yn datgan eu bod yn cytuno i gydymffurfio â Saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus Nolan a chyflwyno unrhyw fuddion diwygiedig i'r Prif Weithredwr. Gallwch ddod o hyd i Fynegiannau o Ddiddordeb aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd www.northwales-pcc.gov.uk

30. Gwariant a Chyllido Cyfalaf

Dangosir cyfanswm y gwariant cyfalaf am y flwyddyn yn y tabl isod (gan gynnwys gwerth asedau a gafwyd o dan brydlesau ariannol a'r cytundeb MCP), ynghyd â'r adnoddau sydd wedi'u defnyddio i'w ariannu. Os yw gwariant cyfalaf i'w ariannu yn y dyfodol drwy godi tal ar refeniw fel asedau a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, mae'r gwariant yn arwain at gynydd yn y Gofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC), sef mesur o'r gwariant cyfalaf a godir yn hanesyddol gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd eto i'w ariannu. Mae'r GCC i'w ddadansoddi yn ail ran y nodyn hwn.

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Gofyniad Cyllido Cyfalaf Agoriadol	27,257	26,694
Buddsoddiad Cyfalaf		
Eiddo, Cyfarpar ac Offer	11,273	18,307
Eiddo Buddsoddi	0	0
Asedau Anniriaethol	0	0
Gwariant Refeniw a ariannwyd o Gyfalaf dan Statud	0	115
Ffynonellau Cyllido		
Derbyniadau Cyfalaf	-1,702	-3,031
Grantiau Llywodraeth a chyfraniadau eraill	-462	-462
Symiau a neilltuir o refeniw	-970	-10,583
Cyfraniadau refeniw uniongyrchol	-2,350	-1,604
Egwyddor DRL	-2,143	-2,179
Gofyniad Cyllido Cyfalaf Terfynol	30,903	27,257

Eglurhad o Symudiadau mewn blwyddyn

	2018-2019 £000	2017-2018 £000
Cynnydd (+) mewn angen sylfaenol i fenthycia (wedi ei gefnogi gan gymorth ariannol gan y llywodraeth)	0	0
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) mewn angen sylfaenol i fenthycia (heb ei gefnogi gan gymorth ariannol gan y llywodraeth)	4,336	1,201
Asedau a gafwyd o dan brydlesi cyllid	0	0
Asedau a gafwyd o dan gytundebau MCP/PPP	-690	-638
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) mewn Gofyniad Cyllido Cyfalaf	3,646	563

31. Prydlesi

Prydles Cyllid yn cynnwys Menter Cyllid Preifat (MCP)

Arwyddwyd y cytundeb MCP ym mis Medi 2002. Mae'r contract yn darparu adnodd a wasanaethir, sy'n cynnwys Pencadlys Rhanbarthol, Gorsaf Heddlu, Dalffa, Cefnogaeth Wyddonol a bloc Digwyddiadau Difrifol ym Mharc Busnes Llanelwy. Daeth y safle yn weithredol ym mis Mawrth 2004. Mae'r cytundeb yn parhau am 25 mlynedd, ac mae opsiynau ar gael pan mae'r cytundeb yn dod i ben. Mae'r contract yn nodi y dylid cynnal adolygiad o brisio mewn perthynas â'r elfen tâl gwasanaeth bob 5 mlynedd. Dyfarnwyd cymeradwyaeth credyd amcanol i'r Heddlu o £19.623 miliwn ar gyfer y cynllun. Mae hyn gyfwerth â £36.7 miliwn o nawdd refeniw ychwanegol dros gyfnod y contract. Mae ymrwymiad ar weddill bywyd y contract o £32.670 miliwn (2017-2018 £36.186 miliwn).

Gwerth yr Ased MCP

Mae'r Ased MCP wedi'i hasesu o dan ofynion cyfrifyddu presennol ac mae'n cael ei gynnwys bellach fel rhan o bortffolio asedau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar y Fantolen (gweler Nodyn 11). Cafodd yr ased ei ailbriso ar 31 Mawrth 2019 fel rhan o'r Portffolio Asedau. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r symudiadau yng ngwerth yr ased MCP.

MCP	£000
Gwerth Gros ar 31 Mawrth 2018	22,020
Dibrisiant Cronedig hyd at 31.3.2018	-3,212
Dibrisiant 2018-2019	-467
Cyfanswm Dibrisiant hyd at 31.3.2019	-3,679
Gwerth Llyfr Net cyn ailbrisiant	18,341
Ailbrisiant	-1,886
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2019	16,455

Gwerth yr Ymrwymiad

MCP	£000
Gwerth ar 31 Mawrth 2018	11,351
Ad-daliad Cyfalaf	-690
Gwerth Net ar 31 Mawrth 2019	10,661

Cyfanswm taliadau i'w gwneud dros oes y cytundeb

MCP	£000
Swm sy'n ddyledus o fewn 1 flwyddyn	3,011
Yn ddyledus o fewn 2 i 5 mlynedd	12,658
Yn ddyledus o fewn 6 i 10 mlynedd	17,001
Cyfanswm	32,670

Prydlesi Gweithredol

Nid oes unrhyw rwymedigaethau heb eu rhyddhau ar 31 Mawrth 2019 mewn perthynas a phydlesi gweithredol.

32. Colledion Lleihad

Mae'r Cod yn nodi bod rhaid datgelu gwybodaeth fesul dosbarth o asedau ar gyfer symiau colledion lleihad a'r gwrthdroadau lleihad sydd wedi eu codi yn erbyn y Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o'r Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Cyfunir y datgeliadau hyn yn Nodyn 12 sy'n cymodi'r symudiadau dros y flwyddyn ym malansau Eiddo, Cyfarpar ac Offer a balansau Asedau Anniriaethol.

33. Buddion Terfynu

Defnyddiodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y rheoliadau canlynol o ran buddion terfynu:

- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (lawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2006 (fel y'i diwygiwyd) a
- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (lawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2000 (fel y'i diwygiwyd)

ac fe derfynwyd contractau nifer o weithwyr yn 2018-2019 ar gost o £1.163 miliwn (2017-2018 £0.498 miliwn) fel y datgelwyd yn nodyn 26.

34. Cynlluniau Pensiwn gyda Buddion Diffiniedig

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion a gweithwyr eraill, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnig buddion ymddeoliad. Er na fydd y buddion hyn mewn gwirionedd yn daladwy hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ymrwymiad i wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) ac i'w dadlennu pryd mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

- Gweinyddir y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar gyfer Staff yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol. Mae hyn yn golygu bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i mewn i'r gronfa, sydd wedi eu cyfrifo ar lefel sydd yn cydbwysu'r ymrwymadau pensiwn â'r asedau buddsoddi. Mae Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn ystyried y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel un corff ac nid ydynt wedi cael eu rhoi ar wahân yn y cyfrifon

Mae Cynllun Pensiwn Gwynedd yn cael ei weinyddu yn unol â fframwaith rheoleiddio Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a chyfrifoldeb Pwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd ydi trefn llywodraethu'r cynllun. Mae'r Polisi yn cydymffurfio â rheoliadau Cynlluniau Pensiwn. Mae rheolwyr buddsoddi'r gronfa yn cael eu penodi gan y pwyllgor.

Y prif risgiau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn perthynas â'r cynllun ydi'r tybiaethau hirhoedled, newidiadau statudol i'r cynllun (h.y. alldyniadau mawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, elw bondiau a pherfformiad buddsoddiadau ecwiti sydd gan y cynllun. Mae'r rhain yn cael eu lliniaru i ryw raddau gyda'r gofynion statudol i roi'r symiau sy'n angenrheidiol gan statud fel y'i disgrifir yn y nodyn ar bolisiau cyfrifyddu yn erbyn y Gronfa Gyffredinol.

Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddion ôl-ymddeoliad dewisol ar ymddeoliad cynnar – mae hwn yn drefniant buddion diffiniedig nas ariennir, lle cydnabyddir dyledion pan wneir dyfarniadau.

- Cynllun Pensiwn ar gyfer Swyddogion yr Heddlu. Mae hwn yn gynllun heb ei ariannu, gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol, gan olygu nad oes asedau buddsoddi ar gyfer diwallu'r ymrwymadau pensiwn hyn, ac mae rhaid cynhyrchu arian parod i ddiwallu'r gwir daliadau pensiwn pan fyddant yn ddyledus. Dan Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007, os bydd y symiau sy'n cael eu derbyn gan y gronfa bensiwn yn y flwyddyn yn llai na'r symiau sy'n daladwy, mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd drosglwyddo arian yn flynyddol ar gyfer cyfarfod y diffyg yn y gronfa bensiwn. Yn amodol ar archwiliad a chymeradwyaeth y senedd, mae hyd at 100% o'r gost yn daladwy gan grant pensiwn ychwanegol gan y llywodraeth ganolog. Fodd bynnag, os oes arian yn weddill yn y gronfa ar ddiwedd y

flwyddyn, yna rhaid trosglwyddo'r gweddill o'r gronfa bensiwn yn ôl i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a bydd rhaid iddo ef wedyn ad-dalu'r swm yn ôl i'r llywodraeth ganolog.

Trafodion sy'n Berthnasol i Fuddion Ôl-Gyflogaeth:

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd cydnabod cost y buddion ymddeol yng nghost y gwasanaeth a adroddir amdano pan fyddant wedi'u hennill gan y gweithwyr yn hytrach na pan fydd y pensiynau yn cael eu talu yn y pen draw. Fodd bynnag, mae'r gost sydd yn dod allan o dreth y cyngor yn seiliedig ar daliadau ariannol yn ystod y flwyddyn. Felly mae gwir gost buddion cyflogaeth/ymddeol yn cael eu tynnu allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Yn 2017-2018 gwnaed taliad o flaen llaw o £1.594 miliwn i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yng nghyswllt taliadau lwmp swm sy'n ymwneud â 2018-2019 a 2019-2020. Derbyniwyd gostyngiad sylweddol am y taliad hwn. Gan fod y swm hwn wedi'i gyfrifo amdano o fewn Mantolen y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, nid oedd wedi'i gynnwys yn nhrefodion a chyfanswm dyledion y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Fodd bynnag, oherwydd rheoliadau Pensiwn, nid yw'n bosibl trin y taliad hwn fel rhagdaliad, gan arwain at orfod codi gwerth 2 flynedd o'r cyfandaliad yng nghyfrifon 2018-2019 (ar ol codi am flwyddyn yn barod yn 2017-2018).

Dyfarniad McCloud/Sargeant

Mae gan Brif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru, ynghyd â Phrif Gwnstabiliaid eraill a'r Swyddfa Gartref, 49 hawliad yn eu herbyn ar hyn o bryd gyda Thribiwnlys Cyflogaeth Canol Llundain. Mae'r hawliadau yn berthnasol i achos honedig o wahaniaethu a gododd o'r Darpariaethau Trawsnewidiol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015.

Mae honiadau o wahaniaethu anghyfreithlon hefyd wedi cael eu gwneud mewn perthynas â'r newidiadau yn rheoliadau Pensiwn Diffoddwyr Tân a Barnwriaeth. Ym mis Rhagfyr 2018 gwnaeth y Llys Apeliadau (McCloud / Sargeant) ddyfarnu fod yr 'amddiffyniad trosiannol' a gynigwyd i rai aelodau fel rhan o'r diwygiad i bensiynau sector cyhoeddus yn cyfateb i wahaniaethu anghyfreithlon. Ar 27 Mehefin gwrthododd y Goruchaf Lys caniatâd i apelio yn achos McCloud. Yng ngoleuni hyn, rhagwelir y bydd y Llys yn gofyn am newidiadau i drefniadau i weithwyr a drosglwyddwyd i'r cynlluniau newydd o bosib gan gynnwys aelodau o Gynllun Pensiwn yr Heddlu. Byddai hyn yn arwain at gynydd yn nyledion Cynllun Pensiwn yr Heddlu a mae'n hactiwariad (Adran Actwari'r Llywodraeth, GAD) gan ddefnyddio rhagdybiaethau penodol a defnyddio'r rhain ledled cynllun yr Heddlu ar y cyfan, wedi amcangyfrif y byddai'r cynnydd posibl yn nyledion y cynllun i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd oddeutu 4.4% neu £75.59 miliwn o ddyledion y cynllun pensiwn. Adlewyrchir y cynnydd hwn yn y Dadleniad IAS19 fel Cost Gwasanaeth Blaenorol. Mae'r actiwariad wedi tynnu sylw fod yr amcangyfrif hwn yn seiliedig ar un cywiriad posibl yn unig, sef effaith posibl unrhyw wahaniaeth ym mhroffil aelodaeth yr heddlu o'i gymharu â'r cynllun ar y cyfan a bod y ffigyrau'n hynod sensitif i ragdybiaethau ynghylch twf enillion tymor byr.

Mesurir effaith cynnydd mewn dyledion y cynllun a godir o ddyfarniad McCloud / Sargeant drwy'r broses priso pensiwn, sy'n penderfynu cyfraddau cyfraniad cyflogwr a gweithiwr. Mae'r prisiad nesaf Pensiwn yr Heddlu i fod i ddigwydd yn 2020 gyda'r canlyniadau arfaethedig i'w gweithredu ar gyfer 2023/24. Bydd angen i heddluoedd gynllunio am effaith hyn ar gyfraddau cyfraniadau cyflogwr ar y cyd â newidiadau eraill a nodir drwy'r broses briso.

Penderfynir ar effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn blynyddol a godir o McCloud / Sargeant drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain yn gofyn i bob awdurdod heddlu gynnal cronfa bensiwn yr heddlu lle telir cyfraniadau swyddogion a chyflogwyr i mewn ac o le y daw taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa bensiwn yr heddlu ddigon o arian i fodloni cost pensiynau mewn blwyddyn, mae'r swm angenrheidiol i fodloni'r diffyg yn cael ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i'r awdurdod heddlu ar ffurf grant ychwanegiad o lywodraeth ganolog.

O ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, pan ddiwygiwyd y strwythur buddion yn 2014, cymhwyswyd amddiffynfeydd trosiannol i aelodau hynach penodol a oedd yn agos i oedran ymddeol arferol. Mae'r buddion a gronnwyd o 1 Ebrill 2014 gan yr aelodau hyn yn amodol ar 'danategiad' sy'n sicrhau nad yw'r aelodau hyn yn colli allan o gyflwyno'r cynllun newydd, drwy mewn gwirionedd roi'r buddion gwell iddynt o'r cynlluniau hen a newydd.

Fel gyda Chynllun Pensiwn yr Heddlu, disgwylir i ddyfarniad McCloud/Sargeant fod yn berthnasol i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Gan hynny, efallai bydd angen i fuddion a gronnir o 2014 gael eu gwella fel y gall holl aelodau, Datganiad Cyfrifon Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2018-19

waeth bynnag eu hoedran, elwa o'r tanategiad. Fel arall, gall adferiad gael ei gyflawni mewn ffordd wahanol, er enghraifft drwy dalu iawndal. Bydd angen i'r Llywodraeth ddigolledu aelodau iau am y driniaeth lai ffafriol maent wedi'i derbyn ers i'r darpariaethau trosiannol ddod i rym, ynghyd ag ailedrych ar newidiadau cynllun pensiwn sy'n mynd ymlaen fel y disoddir yr elfennau gwahaniaethu i holl aelodau.

Disgwylir i'r dyfarniad gael effaith eang ar grwpiau sector cyhoeddus eraill, ond bydd graddau'r effaith yn dibynnu ar natur y trefniadau trosglwyddo a roddir mewn lle. Fodd bynnag, mae ein hactwari ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Lleol wedi ein hysbysu fod y rhagdybiaeth cynnydd cyflog tymor hir a fabwysiadwyd gan Gronfa Bensiwn Gwynedd wedi'i gosod yn gyfartal i CPI ym mhrisiad 2016. Mae hyn yn golygu y tybir fod cyflog terfynol a buddion CARE yn mynd i ailbriso yn unol â CPI. Oherwydd y gyfradd Groniad fwy hael a gymhwysir i fuddion CARE, mae hyn yn golygu na fyddai'r trefniant trosiannol yn berthnasol i unrhyw aelodau, gan ni fyddai cynnydd buddion cyflog terfynol yn mynd tu hwnt i werth buddion CARE sy'n cronni dros yr un cyfnod. Fel y cyfryw, at ddibenion adroddiad cyfrifyddu pensiwn 2018/19, nid oes dyled ychwanegol i'w chydabod.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd yn ystod y flwyddyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	2018-2019 £000	2017-2018 £000	2018-2019 £000	2017-2018 £000	2018-2019 £000
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
<i>Cost Gwasanaethau:</i>					
<i>Cost Gwasanaeth yn cynnwys:</i>					
Cost Cyfredol y Gwasanaeth	-12,918	-12,070	-28,440	-28,160	-41,358
Cyfraniadau Buddion heb eu Hariannu	117	114	0	0	117
Enillion (-)/Colledion (+) Gwasanaeth y Gorffennol	0	0	-75,590	-1,030	-75,590
Enillion (-)/colledion (+) o setliadau	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	-310	-430	-310
Grant ychwanegiad Pensiwn Heddlu derbyniadwy	0	0	26,404	22,958	26,404
<i>Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi</i>					
Costau llog net	-1,700	-1,631	-41,780	-42,870	-43,480
Cyfanswm Buddion Ôl-gyflogaeth a godwyd yn erbyn y Gweddill neu'r Diffyg yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-14,501	-13,587	-119,716	-49,532	-134,217
<i>Buddion Ôl-gyflogaeth Arall a Godwyd yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr</i>					
<i>Ailfesur yr ymrwymiad budd diffiniedig net sy'n cynnwys:</i>					
Adenillion ar asedau cynlluniedig (gan eithrio'r swm a geir yn y gost llog net)	10,645	1,467	0	0	10,645
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	0	0	0	-54,500	0
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	-27,574	6,039	-49,980	51,240	-77,554
Enillion (+) a cholledion (-) profiad eraill	-52	-15	5,050	-7,310	4,998
Cyfanswm Budd Ôl-gyflogaeth a godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-31,482	-6,096	-164,646	-60,102	-196,128
Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn					
Gwrthdroi costau net a wnaed i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o fuddion ôl-gyflogaeth yn unol â'r cod	-14,501	-13,587	-119,716	-49,532	-134,217
<i>Gwir swm a godwyd yn erbyn balans y Gronfa Gyffredinol ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn:</i>					
Cyfraniadau cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	5,337	7,204			5,337
Llai: Addasiad rhagdaliad *	1,594	-1,594			1,594
Cyfraniadau addasiedig y Cyflogwr	6,931	5,610			6,931
Buddion ymddeoliad sy'n daladwy i bensiynwyr			16,536	15,682	16,536

* rhagdaliad o £1.594m am gyfandaliadau'n ddyledus yn 2018-19 a 2019-20, a welir yn y Fantolen fel rhagdaliad ar 31 Mawrth 2018, ond sydd wedi'i wrthdroi ar 31 Mawrth 2019.

Asedau ac Ymrwymiadu Pensiynau a Gydnabyddir yn y Fantolen.

Mae'r swm a geir yn y fantolen sy'n deillio o ymrwymiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ran ei gylluniau buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	31 Mawrth 2019 £000	31 Mawrth 2018 £000	31 Mawrth 2019 £000	31 Mawrth 2018 £000	31 Mawrth 2019 £000
Gwerth presennol y ddyled buddion diffiniedig	296,328	250,443	# 1,793,470	1,645,360	2,089,798
Gwerth teg o asedau'r cynllun	-210,875	-191,135	0	0	-210,875
Addasiad rhagdaliad *	0	1,594	0	0	0
Is-gyfanswm	85,453	60,902	1,793,470	1,645,360	1,878,923
Symudiad arall yn yr ymrwymiad(+)/ased(-)(os yn berthnasol)	0	0	0	0	0
Rhwymedigaethau net yn codi o'r ddyled budd diffiniedig	85,453	60,902	1,793,470	1,645,360	1,878,923

yn cynnwys £75.59m o ddyled ychwanegol a amcangyfrifir o ddyfarniad McCloud

Cysoni'r Symudiad yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	
	31 Mawrth 2019 £000	31 Mawrth 2018 £000
Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	189,541	179,237
Incwm llog	5,209	4,731
Elw (+)/colled (-) ailfesuriad:		
- Adenillion ar asedau cynlluniedig, gan eithrio'r swm a gafodd ei gynnwys yn y gost llog net	10,645	1,467
- Arall (os yn berthnasol)	0	0
Effaith newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid tramor	0	0
Cyfraniadau gan gyflogwyr	6,931	5,610
Cyfraniadau gan weithwyr	2,159	1,952
Buddion a dalwyd	-3,610	-3,456
Arall (os yn berthnasol)	0	0
Gwerth teg asedau'r cynllun ar y diwedd	210,875	189,541

Cysoni Gwerth Presennol Rhwymedigaethau y Cynllun (Ymrwymiad Budd Diffiniedig)

	Rhwymedigaethau a Ariannwyd: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Rhwymedigaethau nas Ariannwyd: Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	31 Mawrth 2019 £000	31 Mawrth 2018 £000	31 Mawrth 2019 £000	31 Mawrth 2018 £000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	250,443	239,653	1,645,360	1,622,080
Cost cyfredol y gwasanaeth	12,918	12,070	28,440	28,160
Cost llog	6,909	6,362	41,780	42,870
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	2,159	1,952	7,020	7,050
Ail-fesur enillion (+) a cholledion (-):				
- Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	0	0	0	-54,500
- Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	27,574	-6,039	49,980	51,240
- Enillion/colledion profiad eraill	52	15	-5,050	-7,310
Costau gwasanaeth yn y gorffennol	0	0	75,590	1,030
Colledion (+)/enillion (-) ar gwtogi (os yn berthnasol)	0	0	0	0
Rhwymedigaethau a dybiwyd ar gyfuniadau endid	0	0	0	0
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	310	430
Buddion a dalwyd	-3,610	-3,456	-49,960	-45,690
Dyledion a ddilëwyd ar setliadau (lle bo'n berthnasol)	-117	-114	0	0
Balans clo ar 31 Mawrth	296,328	250,443	1,793,470	1,645,360

Asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol			Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		
	2018-2019			2017-2018		
	Dyfnbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm	Dyfnbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Arian parod ac arian parod cyfwerth	5,424	0	5,424	7,198	0	7,198
Llai: Addasiad rhagdaliad *	0	0	0	-1,594	0	-1,594
Is-gyfanswm	5,424	0	5,424	5,604	0	5,604
Gwarantau Ecwiti: <i>Yn ôl math o ddiwydiant:</i>						
Defnyddwyr	5,248	0	5,248	5,677	0	5,677
Gweithgynhyrchu	6,313	0	6,313	6,271	0	6,271
Ynni a Gwasanaethau	0	0	0	599	0	599
Sefydliadau Ariannol	2,461	0	2,461	3,381	0	3,381
Iechyd a Gofal	13,483	0	13,483	9,706	0	9,706
Technoleg gwybodaeth	3,689	0	3,689	7,267	0	7,267
Arall	7,160	0	7,160	659	0	659
Is-gyfanswm	38,354	0	38,354	33,560	0	33,560
Gwarantau Dyledion:						
Bondiau Corfforaethol (graddfa buddsoddi)	0	0	0	0	0	0
Bondiau Corfforaethol (graddfa heb fuddsoddi)	0	0	0	0	0	0
Llywodraeth y DU	0	0	0	0	0	0
Arall	0	30,641	30,641	0	27,785	27,785
Is-gyfanswm	0	30,641	30,641	0	27,785	27,785
Eiddo: <i>Yn ôl math:</i>						
Eiddo'r DU	6,706	12,576	19,282	4,465	10,120	14,585
Eiddo Tramor	0	112	112	0	176	176
Is-gyfanswm	6,706	12,688	19,394	4,465	10,296	14,761
Deilliadau:						
Chwyddiant	0	0	0	0	0	0
Is-gyfanswm	0	0	0	0	0	0
Ecwiti Preifat:						
Y DU a thramor	0	11,448	11,448	0	7,433	7,433
Is-gyfanswm	0	11,448	11,448	0	7,433	7,433
Cronfeydd Buddsoddi ac ymddiriedolaethau unigol eraill:						
Ecwitiâu	41,028	60,435	101,463	38,804	58,256	97,060
Bondiau	0	0	0	0	0	0
Isadeiledd	0	4,151	4,151	0	3,338	3,338
Is-gyfanswm	41,028	64,586	105,614	38,804	61,594	100,398
Cyfansymiau	91,512	119,363	210,875	82,433	107,108	189,541

Sail ar gyfer amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Cafodd yr ymrwymiadua eu hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau credyd, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol gan ddibynnu ar ragdybiaethau am gyfraddau marwoldaeth, lefelau cyflog ayyb.

Mae ymrwymadau y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi'u hamcangyfrif gan Hymans Robertson ac mae ymrwymadau Cynllun Pensiwn yr Heddlu wedi'u hamcangyfrif gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae'r ddau yn sefydliad actwari annibynnol. Mae amcangyfrifon y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn seiliedig ar brisiad llawn diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2016.

Mae amcangyfrif yr ymrwymadau budd diffiniedig yn sensitif i'r tybiaethau actiwaraidd a ddefnyddir. Mae'r dadansoddiad sensitifrwydd isod wedi'i benderfynu yn seiliedig ar newidiadau posibl rhesymol bod y tybiaethau yn digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd, a rhagdybir am bob newid fod un tybiaeth yn newid tra mae'r holl ragdybiaethau eraill yn parhau'n gyson. Mae'r amcangyfrif yn y dadansoddiad sensitifrwydd wedi dilyn y polisiau cyfrifyddu am y cynllun h.y. ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio dull rhagamcanu unedau credyd. Ni wnaeth y dulliau a'r mathau o ragdybiaethau a ddefnyddir wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd isod newid o'r rhai hynny a ddefnyddiwyd yn y cyfnod adrodd blaenorol.

2018-2019	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Gostyngiad mewn rhagdybiaeth £000	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000
Hirhoedledd (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) mewn 1 flwyddyn)	11,853	-11,853	44,000	-44,000
Cyfradd chwyddiant (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	30,089	-30,089	141,000	-141,000
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	7,959	-7,959	21,000	-21,000
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	30,089	-30,089	141,000	-141,000
Cyfradd ar gyfer rhwymedigaethau cynlluniau disgownt (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	-38,839	38,839	-174,000	174,000

Strategaeth Cydweddu Asedau ac Ymrwymadau

Nid oes gan bwyllgor pensiynau Cyngor Gwynedd strategaeth cydweddu asedau ac ymrwymadau. Cyfrifoldeb y pwyllgor pensiynau yw strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae rhaglen rheoli risg cyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol ac yn ceisio lleihau effeithiau andwyol posibl ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi creu Datganiad Strategaeth Ariannu ar y cyd ac Actiwariaid y Gronfa, sy'n nodi sut y rheolir diddyledrwydd a risg o safbwynt ymrwymadau. Adolygwyd a diweddarwyd y Strategaeth yn dilyn y prisiad actiwaraidd yn 2016. Mae wedi cymryd safbwynt cyffredinol o'r lefel o risg sy'n gynhenid yn y polisi buddsoddi a amlinellir yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddiadau a gyhoeddir o dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Arian) 2016, (y rheoliadau buddsoddi) a'r polisi ariannu a amlinellwyd yn y Datganiad. Mae'r dogfennau hyn yn parhau i gael eu hadolygu i sicrhau fod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

Effaith ar Lifoedd Arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Nod y cynllun yw cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosibl. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actwari'r cynllun i ariannu 100% o'r cynllun dros yr 20 mlynedd nesaf. Monitrir lefelau ariannu'n flynyddol. Cwblheir y prisiad teirblwydd nesaf yn 2019-20 i'w weithredu o fis Ebrill 2020.

Bydd angen i'r cynllun ystyried y newidiadau cenedlaethol i'r cynllun o dan Ddeddf Gwasanaethau Pensiynau Cyhoeddus 2013. O dan y Ddeddf, ni all y Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr a'r prif gynlluniau gwasanaeth cyhoeddus presennol eraill ddarparu buddion o ran gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014 (neu wasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2015 ar gyfer prif gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus eraill yng Nghymru a Lloegr). Mae'r Ddeddf yn caniatáu i reoliadau cynllun gael eu pennu o fewn fframwaith cyffredin, er mwyn sefydlu

cynlluniau enillion cyfartalog gyrfa newydd wedi'u hailbrisio ar gyfer talu pensiynau a buddion eraill i weision cyhoeddus penodol.

Rhagwelodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y bayddai'n talu £6.345 miliwn o gyfraniadau i'r cynllun yn 2019-2020.

Hyd cyfartalog cymhwysol yr ymrwymiad budd ddiffiniedig i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yw 22.2 mlynedd yn 2018-2019, (22.2 mlynedd 2017-2018). Y cyfartaledd cymhwysol ar gyfer Cynllun Pensiwn yr Heddlu yw 22.0 mlynedd yn 2018-2019, (21.0 mlynedd 2017-2018).

35. Ymrwymadau Digwyddiadol

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd swm o £1.173 miliwn wrth gefn at ddibenion yswiriant. Mae £0.649 miliwn yn berthnasol i'r rhwymedigaethau ychwanegol posibl o ran y Cynllun Trefniant ar gyfer Municipal Mutual Assurance ac mae £0.524 miliwn ar gyfer meysydd yswiriant ychwanegol o ran hawliadau presennol sy'n dod i'r amlwg ond sydd ddim yn cael eu cydnabod ar hyn o bryd.

Yn dilyn cais llwyddiannus yn yr achos llys Allard v Heddlu Dyfnaint a Chernyw am oramser di-dâl yn dilyn adalwadau i ddyletswydd, mae'r barnwr wedi dewis nifer o achosion prawf i ystyried yr holl broblemau a oedd yn codi yn y ceisiadau hyn yn erbyn heddluoedd ledled y wlad. Mae hawliadau Heddlu Gogledd Cymru felly'n parhau drwy orchymyn y Goruchaf Lys gan ddisgwyl canlyniad yr achosion prawf. Bydd cyfanswm cost yr hawliadau hyn yn ddibynnol ar yr egwyddorion a sefydlwyd yn yr achosion prawf a gallai nifer fynd yn ôl dros gyfnod o chwe blynedd. Ond ni ddisgwylir i'r effaith ariannol fod yn sylweddol o ran sefyllfa ariannol gyffredinol yr heddlu. Nid oes indemniad yswiriant ar gyfer y ceisiadau hyn.

Yn dilyn dyfarniad Llys Apêl, yn achos Evans & Ashcroft v Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru, mae achos yr apelwyr o ran didyniad anghywir canfyddedig o rai o fuddion gwladol oherwydd anaf wedi'i gadarnhau. Mae hyn yn berthnasol i swyddogion a dderbyniodd gynnydd mewn Budd-dal Anabledd a Budd-dal Anabledd Anaf Diwydiannol rhwng 12.4.2001 ac 14.4.2001 lle na ddylai cyfwerth y cynyddiadau hyn wedi cael eu tynnu o'u pensiynau anaf. Disgwylir i'r Swyddfa Gartref roi arweiniad ar ymateb cenedlaethol gan nad yw'n eglur os yw'r dyfarniad yn berthnasol i achosion tebyg.

36. Offerynnau Ariannol yn cynnwys Natur a Graddau'r Risgiau sy'n Codi

(a) Offerynnau Ariannol – Dosbarthiadau

Offeryn ariannol yw cytundeb sy'n creu ased ariannol i un endid a dyled ariannol neu offeryn ecwiti i endid arall. Nid yw trafodion na ellir eu cyfnewid, fel y rhai hynny sy'n berthnasol i drethi a grantiau llywodraeth, yn creu offerynnau ariannol.

Ymrwymadau Ariannol

Ymrwymiad ariannol yw rhwymedigaeth i drosglwyddo buddion economaidd a reolir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gynrychiolir gan rwymedigaeth gytundebol i gyflwyno arian parod neu asedau ariannol neu rwymedigaeth i gyfnewid asedau ac ymrwymadau ariannol gydag endid arall sydd o bosibl yn anffafriol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae holl ddyledion ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a ddelir yn ystod y flwyddyn yn cael eu mesur ar gost a amorteiddiwyd ac yn cynnwys:

- benthyciadau tymor hir gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWL) a benthycwyr masnachol,
- benthyciadau tymor byr gan awdurdodau lleol eraill,
- gorddrafft gyda banc HSBC,
- prydles taladwy gan gynnwys contractau Menter Gyllid Breifat a fanylir yn nodyn 31, a
- dyledion masnachol am nwyddau a gwasanaethau a dderbyniwyd

Asedau Ariannol

Ased ariannol yw hawl i fuddion economaidd yn y dyfodol a reolir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gynrychiolir gan arian parod, offerynnau ecwiti neu hawl cytundebol i dderbyn arian parod neu asedau ariannol eraill neu hawl i gyfnewid asedau ac ymrwymadau ariannol gydag endid arall sydd o bosibl yn ffafriol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae holl asedau ariannol a ddelir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod

y flwyddyn yn cael eu mesur ar gost a amorteiddiwyd (lle mae llifioedd arian parod yn daliadau cyfalaf a llog yn unig, a model busnes y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw casglu'r llifioedd arian parod hynny) ac yn cynnwys:

- arian parod mewn llaw,
- cyfrifon banc cyfredol a blaendaliadau gyda banc HSBC,
- blaendaliadau tymor sefydlog gyda banciau a chymdeithasau adeiladu,
- bond corfforaethol, a
- derbyniadau masnachol am y nwyddau a'r gwasanaethau a ddarparwyd.

Mae asedau ariannol a gadwyd ar gost a amorteiddiwyd yn cael eu dangos yn net o lwfans colledion (os yn sylweddol) sy'n adlewyrchu'r tebygolrwydd ystadegol y bydd y gwrthbarti yn methu bodloni eu hymrwymiaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

(b) Offerynnau Ariannol – Balansau

Mae'r dyledion ariannol a gynhwysir yn y Fantolen wedi'u dadansoddi ledled y categorïau canlynol:

Ymrwymiaid Ariannol	Tymor Hir		Tymor Byr	
	31.3.2019	31.3.2018	31.3.2019	31.3.2018
	£000	£000	£000	£000
Benthyciadau ar gost a amorteiddiwyd:				
- Prif swm a fenthycwyd	0	657	16,657	10,657
- Llog cronedig	0	0	25	8
Cyfanswm Benthycia *	0	657	16,682	10,665
Benthyciadau ar gost a amorteiddiwyd:				
- Gorddrafft banc	0	0	0	0
Cyfanswm Arian Parod Dyledus	0	0	0	0
Dyledion ar gost a amorteiddiwyd:				
- Trefniadau PFI	9,913	10,661	748	690
Cyfanswm Dyledion Tymor Hir Arall:	9,913	10,661	748	690
Dyledion ar gost a amorteiddiwyd:				
- Dyledion masnachol	0	0	14,467	16,095
Cynhwysir mewn Credydwy	0	0	14,467	16,095
Cyfanswm Ymrwymiaid Ariannol	9,913	11,318	31,897	27,450

* Mae cyfanswm y benthycia tymor byr yn cynnwys prif ad-daliadau sy'n ddyledus o fewn 12 mis ar fenthycia tymor hir.

Mae'r asedau ariannol a gynhwysir yn y Fantolen wedi'u dadansoddi ledled y categorïau canlynol:

Asedau Ariannol	Tymor Hir		Tymor Byr	
	31.3.2019	31.3.2018	31.3.2019	31.3.2018
	£000	£000	£000	£000
<i>Ar gost a amorteiddiwyd:</i>				
- Prif swm	0	0	3,507	3,301
- Llog cronedig	0	0	0	6
- Lwfans colled	0	0	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	0	0	3,507	3,307
<i>Ar gost a amorteiddiwyd:</i>				
- Prif swm	0	0	14,019	17,722
- Llog cronedig	0	0	23	17
- Lwfans colled	0	0	0	0
Cyfanswm Arian parod ac arian parod cyfwerth	0	0	14,042	17,739
<i>Ar gost a amorteiddiwyd:</i>				
- Derbyniadau Masnach	0	0	12,732	11,807
- Lwfans colled	0	0	-2	-10
Cynhwysir mewn Dyledwyr	0	0	12,730	11,797
Cyfanswm Asedau Ariannol	0	0	30,279	32,843

Gwrthbwyso Asedau ac Ymrwymadau Ariannol

Mae asedau ac ymrwymadau ariannol yn cael eu gosod yn erbyn ei gilydd lle mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd hawl gyfreithiol orfodadwy i'w gwrthbwysu, ac mae'n bwriadu un ai i setlo ar sail net, neu i wireddu'r ased a setlo'r ddyled ar yr un pryd.

Mae'r tabl isod yn dangos yr offerynnau hynny sydd wedi'u cynnwys ar y fantolen.

	31.3.2019			31.3.2018		
	Asedau gros (ymrwymadau)	(Ymrwymadau) asedau a wrthbwyswyd	Sefyllfa net ar y fantolen	Asedau gros (ymrwymadau)	(Dyledion) asedau a wrthbwyswyd	Sefyllfa net ar y fantolen
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Derbyniadau masnach	12,730	0	12,730	11,797	0	11,797
Cyfrifon banc mewn credyd	17,578	-29	17,549	21,064	-18	21,046
Cyfanswm asedau ariannol	30,308	-29	30,279	32,861	-18	32,843
Dyledion masnach	-14,467	0	-14,467	-16,095	0	-16,095
Gorddrafftiau banc	-16,711	29	-16,682	-11,340	18	-11,322
Trefniadau PFI	-10,661	0	-10,661	-11,351	0	-11,351
Cyfanswm dyledion ariannol	-41,839	29	-41,810	-38,786	18	-38,768

(c) Offerynnau Ariannol – Enillion a Cholledion

Mae'r enillion a'r colledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr o ran offerynnau ariannol yn cynnwys y canlynol:

	Ymrwymadau Ariannol	Asedau Ariannol		
	Cost a amorteiddiwyd	Cost a amorteiddiwyd	Cyfanswm 2018/19	Cyfanswm 2017/18
	£000	£000	£000	£000
Traul llog	1,083	0	1,083	1,114
Colledion amhariad	0	0	0	0
Colledion o newidiadau mewn gwerth teg	43,480	0	43,480	44,501
Ffioedd a dalwyd	0	0	0	0
Llog taladwy a chostau tebyg	44,563	0	44,563	45,615
Incwm llog	0	-115	-115	-102
Enillion o newidiadau mewn gwerth teg	0	0	0	0
Incwm llog a buddsoddiad	0	-115	-115	-102
Effaith net ar weddill/diffyg ar ddarparu gwasanaethau	44,563	-115	44,448	45,513

(d) Offerynnau Ariannol - Gwerthoedd Teg

Mae offerynnau ariannol a ddosbarthwyd ar gost a amorteiddiwyd yn cael eu cynnwys ar y Fantolen ar gost a amorteiddiwyd. Mae eu gwerthoedd teg wedi'u hamcangyfrif drwy gyfrifyddu'r gwerth presennol net o'r llifoedd arian cytundebol sy'n weddill ar 31 Mawrth 2019, gan ddefnyddio'r dulliau a rhagdybiaethau canlynol:

- Mae benthyciadau a fenthycwyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'u prasio drwy ostwng y llifoedd arian parod cytundebol dros oes gyfan yr offeryn ar y gyfradd farchnad briodol ar gyfer benthyciadau awdurdod lleol.
- Mae gwerthoedd teg benthyciadau tymor hir a buddsoddiadau eraill wedi'u gostwng ar y cyfraddau marchnad am offerynnau tebyg gyda thelerau tebyg yn weddill i aeddfedrwydd ar 31 Mawrth.
- Mae gwerthoedd teg dyledion cynllun PFI wedi'u cyfrifyddu drwy ostwng y llifoedd arian cytundebol (gan eithrio elfennau tâl gwasanaeth a thâl llog) ar yr arenillion bond corfforaethol gradd AA priodol.
- Ni chydnyddir ad-daliad cynnar neu amhariad am unrhyw offeryn ariannol.
- Tybir fod gwerth teg offerynnau tymor byr, gan gynnwys taliadau a derbyniadau masnach, yn gyfateb a'r swm trosglwyddo o ystyried yr amgylchfyd cyfradd llog isel a sefydlog.

Gwelir gwerthoedd teg yn y tabl isod, wedi'u rhannu gan eu lefel yn yr hierarchaeth gwerth teg:

- Lefel 1 - mae gwerth teg ond yn tarddu o ddyfynbrisiau mewn marchnadoedd gweithredol am asedau neu ymrwymiadu yr union yr un fath, e.e. prisiau bond
- Lefel 2 - cyfrifir gwerth teg o fewnbynau heblaw am ddyfynbrisiau sy'n weladwy ar gyfer yr ased neu'r ymrwymiad, e.e. cyfraddau llog neu arenillion am offerynnau tebyg
- Lefel 3 - penderfynir ar werth teg gan ddefnyddio mewnbynau nas gwelir, e.e. data di-farchnad fel rhagolygon llif arian neu deilyngdod credyd amcangyfrifedig

	Teg Gwerth Lefel	Balans Taflen 31.3.2019 £000	Gwerth Teg 31.3.2019 £000	Balans Taflen 31.3.2018 £000	Gwerth Teg 31.3.2018 £000
Ymrwymadau ariannol a gadwyd ar gost a amorteiddiwyd:					
Benthyciadau tymor hir o'r Bwrdd					
Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	2	657	668	1,314	1,349
Benthyciadau tymor hir eraill	2	0	0	0	0
Taliadau prydles ac ymrwymadau PFI	2	10,661	9,676	0	0
Cyfanswm		11,318	10,344	1,314	1,349
Ymrwymadau lle na ddadlennir gwerth teg *		30,492		37,454	
Cyfanswm Dyledion Ariannol		41,810		38,768	
Cofnodwyd ar y fantolen fel:					
Credydwyr tymor byr		14,467		16,095	
Benthyciadau tymor byr		16,025		10,665	
Darpariaethau tymor byr		0		0	
Credydwyr tymor hir		0		0	
Benthyciadau tymor hir		657		657	
Darpariaethau tymor hir		0		0	
Ymrwymadau tymor hir eraill		10,661		11,351	
Cyfanswm Dyledion Ariannol		41,810		38,768	

*Tybir fod gwerth teg dyledion ariannol tymor byr a gadwyd ar gost a amorteiddiwyd, gan gynnwys taliadau masnach, i fod oddeutu'r swm trosglwyddo.

Mae gwerth teg ymrwymadau ariannol a gadwyd ar gost a amorteiddiwyd yn is na'u swm trosglwyddo mantolen oherwydd bod y gyfradd llog gynhenid o fewn y tâl unedol PFI yn uwch na'r cyfraddau marchnad presennol sydd ar gael ar ddyddiad y Fantolen.

	Teg Gwerth Lefel	Balans Taflen 31.3.2019 £000	Gwerth Teg 31.3.2019 £000	Balans Taflen 31.3.2018 £000	Gwerth Teg 31.3.2018 £000
Asedau ariannol a gadwyd ar gost a amorteiddiwyd:					
Bond Corfforaethol	1	0	0	1,236	1,236
Cyfanswm		0	0	1,236	1,236
Asedau lle na ddadlennir gwerth teg *		30,279		31,607	
Cyfanswm Asedau Ariannol		30,279		32,843	
<i>Cofnodwyd ar y fantolen fel:</i>					
Dyledwyr tymor hir		0		0	
Buddsoddiadau tymor hir		0		0	
Dyledwyr tymor byr		12,730		11,797	
Buddsoddiadau tymor byr		3,507		3,307	
Arian parod ac arian parod cyfwerth		14,042		17,739	
Cyfanswm Asedau Ariannol		30,279		32,843	

* Tybir fod gwerth teg asedau ariannol tymor byr a gadwyd ar gost ohiriedig, gan gynnwys derbyniadau masnach, i fod oddeutu'r swm trosglwyddo.

e) Offerynnau Ariannol - Risgiau

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydymffurfio gyda Chod Ymarfer ar Reoli'r Trysorlys a Chod Darbodus Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol CIPFA. Diwygiwyd y ddau ym mis Rhagfyr 2017.

Yn unol â Chod Rheoli'r Trysorlys, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cymeradwyo Strategaeth Rheoli'r Trysorlys cyn cychwyn bob blwyddyn ariannol. Mae'r Strategaeth yn amlinellu'r ffiniau ar gyfer rheoli risgiau sy'n gysylltiedig ag offerynnau ariannol. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn creu Arferion Rheoli'r Trysorlys sy'n manylu'r trefniadau arferol i'w dilyn i reoli'r risgiau hyn.

Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn cynnwys Strategaeth Fuddsoddi mewn cydymffurfiaeth gyda Chanllaw Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol. Mae'r Canllaw hwn yn pwysleisio y dylid blaenoriaethu diogelwch a hylifedd, yn hytrach nag arenillion.

Y prif risgiau a ofelir amdanynt yw:

- *Risg Credyd:* Y posibilrwydd y bydd gwrthbarti i ased ariannol yn methu â bodloni ei rwymedigaethau cytundebol, gan achosi colled i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- *Risg Hylifedd:* Y posibilrwydd na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru fod â'r arian parod ar gael i wneud taliadau cytundebol ar amser.
- *Risg Marchnad:* Y posibilrwydd y gall colled ariannol heb ei ragweld wireddu oherwydd newidiadau mewn amrywiadau marchnad fel cyfraddau llog neu brisiau ecwiti.

Risg Credyd: Buddsoddiadau'r Trysorlys

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn rheoli risg credyd drwy sicrhau fod buddsoddiadau'r trysorlys ond yn cael eu lleoli gyda sefydliadau o ansawdd credyd uchel fel yr amlinellwyd yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys. Mae'r rhain yn cynnwys endidau masnachol gyda gradd gredyd tymor hir sylfaenol o A-, Llywodraeth y DU, awdurdodau lleol eraill, a sefydliadau heb raddau credyd y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi derbyn cyngor buddsoddi annibynnol.

Gall cyfyngiad o £10m o'r portffolio cyfan gael ei fuddsoddi gyda HSBC fel bancwyr cytundebol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gosodir cyfyngiad o £4m ar y swm o arian a ellir ei fuddsoddi gyda gwrthbartion unigol eraill (heblaw am lywodraeth y DU). Ni ellir buddsoddi mwy na chyfanswm o £5m am gyfnod hirach na blwyddyn.

Mae'r tabl isod yn crynhoi datguddiadau risg credyd portffolio buddsoddi trysorlys y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mesul gradd gredyd ac amser sy'n weddill i aeddfedu:

Gradd Gredyd	31.3.2019		31.3.2018	
	Tymor Hir	Tymor Byr	Tymor Hir	Tymor Byr
	£000	£000	£000	£000
AAA	0	3,507	0	2,065
AA+	0	0	0	0
AA	0	0	0	0
AA-	0	10,000	0	10,000
A+	0	4,000	0	3,675
A	0	0	0	5,236
A-	0	0	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	0	17,507	0	20,976

Risg Credyd: Derbyniadau Masnach

Mae'r dadansoddiad canlynol yn crynhoi derbyniadau masnach y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, mesul y dyddiad dyledus. Dim ond y derbyniadau hynny sy'n bodloni'r diffiniad o ased ariannol a gynhwysir.

	31.3.2019		31.3.2018	
	Derbyniadau masnach	Derbyniadau prydles	Derbyniadau masnach	Derbyniadau prydles
	£000	£000	£000	£000
Heb fynd heibio'r dyddiad dyledus nag wedi ei amharu	4,255	0	2,783	0
Heibio'r dyddiad dyledus < 3 mis	88	0	136	0
Heibio'r dyddiad dyledus > 3 mis	66	0	20	0
Diffyg unigol	2	0	10	0
Cyfanswm Derbyniadau	4,411	0	2,949	0

Mae lwfansau colled ar dderbyniadau masnach wedi'u cyfrifo drwy gyfeirio at brofiad hanesyddol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ddiffyg-talu. Penderfynir fod derbyniadau â diffyg credyd os ydynt wedi mynd heibio 90 diwrnod neu'n fwy. Mae derbyniadau yn cael eu sgwntu i ffwrdd i'r Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaeth yn y pen draw.

Risg Hylifedd

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fynediad parod at fenthycia ar gyfraddau ffafriol o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac awdurdodau lleol eraill, ac ar gyfraddau uwch o fanciau a chymdeithasau adeiladu. Nid oes risg canfyddedig y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddim yn gallu codi cyllid i fodloni ei ymrwymadau. Fodd bynnag, mae yna risg y bydd angen ail-ariannu cyfran sylweddol o'i fenthycia mewn cyfnod o gyfraddau llog uchel anffafriol.

Mae dadansoddiad aeddfedrwydd offerynnau ariannol fel a ganlyn:

Amser i aeddfedrwydd (blynyddoedd)	31.3.2019			31.3.2018		
	Ymrwymadau £000	Asedau £000	Net £000	Ymrwymadau £000	Asedau £000	Net £000
Dim dros 1	-31,897	30,279	-1,618	-27,450	32,843	5,393
Dros 1 ond nid dros 2	-810	0	-810	-1,405	0	-1,405
Dros 2 ond nid dros 5	-2,859	0	-2,859	-2,638	0	-2,638
Dros 5 ond nid dros 10	-6,244	0	-6,244	-6,110	0	-6,110
Dros 10 ond nid dros 20	0	0	0	-1,165	0	-1,165
Cyfanswm	-41,810	30,279	-11,531	-38,768	32,843	-5,925

Risgiau Marchnad: Risg Cyfradd Llog

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn agored i risg o ran ei amlygrwydd i symudiadau cyfradd log ar ei fenthyciadau a buddsoddiadau. Mae gan symudiadau mewn cyfraddau llog effaith gymhleth ar yr awdurdod. Er enghraifft, byddai cynnydd mewn cyfraddau llog yn cael yr effaith ganlynol:

- benthyciadau ar gyfraddau amrywiol – bydd cost y llog yn codi
- benthyciadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg yr ymrwymadau yn gostwng
- buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol – bydd incwm o'r llog yn codi
- buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg yr ased yn gostwng

Nid yw buddsoddiadau yn cael eu mesur ar gost a amorteiddiwyd ac nid yw benthyciadau yn cael eu trosglwyddo ar werth teg, felly ni fydd newidiadau yn eu gwerth teg yn effeithio ar y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Fodd bynnag, mae newidiadau mewn llog sy'n daladwy neu'n dderbyniol ar fenthyciadau a buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol yn cael eu trosglwyddo i'r Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau. Mae symudiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau cyfradd sefydlog a fesurir ar werth teg yn cael eu hadlewyrchu yn yr Incwm Hollgynhwysfawr Arall neu'r Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau fel sy'n briodol.

Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn anelu i liniaru'r risgiau hyn drwy osod terfynau uchaf ar ei ddadleniadau net i gyfraddau llog sefydlog ac amrywiol. Ar 31 Mawrth 2019, roedd 100% (2018: 100%) o brifswm net a fenthycwyd (h.y. benthycia net o fuddsoddiadau) yn agored i gyfraddau sefydlog a 0% (2018: 0%) i gyfraddau amrywiol.

Risgiau Marchnad: Risg Prisiau

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn buddsoddi mewn cyfraddau ecwiti ac nid yw felly'n agored i unrhyw risg prisiau (h.y. y risg y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dioddef colled o ganlyniad i symudiadau andwyol ym mhris yr offeryn ariannol).

Risgiau Marchnad: Risg Cyfnewidfa Dramor

Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd asedau nag ymrwymadau ariannol mewn arian cyfred tramor. Felly nid oes dadleniad i golled yn codi o ganlyniad i symudiadau andwyol mewn cyfraddau cyfnewid.

37. Cynlluniau Partneriaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghlwm mewn gwaith partneriaeth gyda DangerPoint Ltd ac Ymddiriedolaeth yr Heddlu a'r Gymuned (PACT). Mae manylion am gyfrifon PACT a DangerPoint ar gael ar gais.

38. Cronfeydd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweinyddu'r cronfeydd canlynol ar gyfer y pwrpas a nodir –

	31.3.19 £000	31.3.18 £000
Cronfa Deddf Eiddo'r Heddlu (Enillion eiddo a atafaelwyd i'w rhannu ymysg elusennau)	18	15
Cronfa Camddefnyddio Cyffuriau (Arian a atafaelwyd o droseddau cyffuriau a ddefnyddiwyd i ariannu gwariant mewn atal cyffuriau)	130	108
	148	123

39. Gweithrediadau/Cydweithrediad a Reolir ar y Cyd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn rhan o nifer o gydweithrediadau (yn rhanbarthol a chenedlaethol). Ym mhob achos mae'r cyfrifon Grŵp yn adlewyrchu ein cyfran o incwm, gwariant a llifoedd arian parod sy'n codi o strwythur y trefniant. Gan fod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn derbyn holl incwm a nawdd, bydd unrhyw incwm sy'n dderbyniadwy o strwythur y trefniant yn cael ei gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gan fod y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Prif Gwnstabl yn cynnwys y gwariant sy'n codi o'r cydweithrediadau hyn, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn credydu'r Prif Gwnstabl gyda swm cyfatebol drwy drefniadu ariannu rhwng y grŵp.

Mae canllaw CIPFA ar gyfrifyddu ar gyfer cydweithrediad wedi'i ystyried wrth benderfynu ar natur y cysylltiadau. Gan fod y mwyaf o drefniadau â rheolaeth ar y cyd drwy fwrdd rheoli strategol, ystyrir fod y mwyaf wedi'u dosbarthu'n gywir fel gweithrediadau ar y cyd. Mae rhai trefniadau o natur gydweithredol ond wedi'u dosbarthu fel taliadau trydydd parti. Mae eraill yn ymwneud a swyddogion o heddluoedd unigol yn cyflawni dyletswyddau ar sail rhanbarthol ond yn cael eu hariannu gan heddlu arweiniol o grantiau a gafwyd gan y Swyddfa Gartref, asiantaethau eraill neu sy'n cael eu hunan ariannu gan ffioedd a chostau.

Mae'r canlynol yn grwpio'r trefniadau i:

Cydweithio – Cydweithrediadau

Cydweithio – taliadau Trydydd Parti

Cydweithio – Grant/Hunan-ariannu

Cydweithio – Cydweithrediadau

Sefydlwyd Titan ym mis Ebrill 2009 gan ddod â'r chwe heddlu rhanbarthol at ei gilydd i ymdrin â throseddau difrifol a threfnedig yng Ngogledd Cymru a Gogledd Orllewin Lloegr. Mae'n cwmpasu gwaith nifer o dimau gyda Heddlu Glannau Mersi fel yr heddlu arweiniol. Mae'r swm a adlewyrchir yng nghyfrifon Heddlu Gogledd Cymru yn 18/19 yn £845k (£855k yn 2017/18) gyda'r dadansoddiad yn ôl swyddogaeth fel a ganlyn:

2017-18		2018-19		
Gwariant Net	Swyddogaethau	Gwariant	Incwm	Gwariant Net
£000		£000	£000	£000
220	Uned Troseddau Rhanbarthol	220	0	220
42	Cudd-wybodaeth Carcharorion	69	-33	36
9	Uned Cudd-wybodaeth Rhanbarthol	29	-21	8
168	Uned Gwyliadwriaeth Dechnegol	182	-10	172
94	Gwasanaeth Unigolion a Ddiogelir	89	0	89
161	Uned Gyfrinachol	178	-16	162
0	Tîm Adfer Asedau Rhanbarthol	59	-59	0
6	Swyddog Diogelwch Gweithredol	13	-7	6
0	Troseddau Seiber	30	-30	0
0	GAIN	4	-4	0
106	Gwasanaethau Fforensig Cudd	167	-60	107
0	ACE	12	-12	0
0	ECURFT	15	-15	0
0	Atal	11	-11	0
0	Aflonyddwch	27	-27	0
49	Cymorth Busnes	44	0	44
0	Grantiau Titan Eraill	17	-16	1
855	Cyfanswm	1,166	-321	845

Mae'r ymgyrchoedd ar y cyd canlynol gyda Swydd Gaer fel heddlu arweiniol:

2017-2018		2018-2019		
Gwariant Net	Swyddogaethau	Gwariant	Incwm	Gwariant Net
£000		£000	£000	£000
70	Uned Chwilio Tanddwr ar y Cyd	101	-28	73
21	Drylliau Tanio Rhanbarthol	53	-7	46
2,910	Cynghrair Plismona Arfog	2,964	-130	2,834
0	Cytundeb Hyfforddi MET Cynghrair Plismona Arfog	210	-210	0
655	Cynghrair Gŵn	580	-1	579
14	ANPR	10	0	10
3,670	Cyfanswm	3,918	-376	3,542

Mae'r ymgyrchoedd canlynol yn gydweithrediad gyda heddluoedd eraill yng Nghymru. Mae cyfran dybiannol o'r gwariant a'r incwm wedi'i adlewyrchu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a ddyrannwyd yn ôl canran poblogaeth ledled Cymru.

CYFRAN O GYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2018-2019		Uned Cudd- wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Ymgynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol
Gwariant Gros	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.38%	3,893	201
Dyfed Powys	16.54%	1,519	78
Gwent	18.80%	1,727	89
Gogledd Cymru	22.28%	2,046	106
Cyfanswm:	100.00%	9,185	474
Cyfanswm Incwm a Grantiau	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.38%	-3,893	-201
Dyfed Powys	16.54%	-1,519	-78
Gwent	18.80%	-1,727	-89
Gogledd Cymru	22.28%	-2,046	-106
Cyfanswm:	100.00%	-9,185	-474

CYFRAN O GYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2017-2018		Uned Cudd- wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Ymgynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol
Gwariant Gros	Poblogaeth %	£000	£000
Dyfed Powys	16.57%	1,113	75
Gwent	18.76%	1,260	85
Gogledd Cymru	22.35%	1,501	102
De Cymru	42.31%	2,842	193
Cyfanswm:	100.00%	6,716	455
Cyfanswm Incwm a Grantiau	Poblogaeth %	£000	£000
Dyfed Powys	16.57%	-1,113	-75
Gwent	18.76%	-1,260	-85
Gogledd Cymru	22.35%	-1,501	-102
De Cymru	42.31%	-2,842	-193
Cyfanswm:	100.00%	-6,716	-455

Yn 2017-2018 sefydlwyd Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan ar sail tymor byr i gydlynu gweithgareddau presennol a nodi cyfleoedd newydd ar gyfer cydweithredu ar draws y pedwar heddlu yng Nghymru. Arweinir y tîm gan Ddirprwy Brif Gwnstabl a chaiff ei ariannu'n seiliedig ar gyfraniadau wedi'u cytuno gan bob Heddlu yng Nghymru. Roedd cyfanswm costau'r tîm yn 2018-2019 yn £396k (2017-2018 - £243k) ac roedd cyfraniad Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru i'r costau hyn yn £88k yn 2018-19 (2017-2018 - £58.5k).

Mae dyledwyr a chredydwyr o ran y trefniadau uchod wedi parhau ym mantolenni'r prif heddluoedd drwy gyd-gytundeb ar sail materoldeb.

Cydweithio - Taliadau Trydydd Parti

Yr unig drefniant arwyddocaol o'r math hwn yw'r taliad a wnaed tuag at y Gwasanaeth Awyr Heddlu Cenedlaethol (NPAS) a oedd yn £0.505 miliwn yn 2018-2019 (£0.585 miliwn yn 2017-2018).

Cydweithio – Grant/Hunan-ariannu

Mewn nifer bychan o drefniadau cydweithio gwnaeth Heddlu Gogledd Cymru ddarparu swyddogion ar secondiad i gynorthwyo'r trefniadau a cafodd ei ad-dalu'n llawn gan heddluoedd neu asiantaethau eraill a dderbyniodd arian grant gan y Swyddfa Gartref neu Lywodraeth Cymru ar gyfer gwariant.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Ers 2006-2007 telir Pensiynau Swyddogion Heddlu ar wahân i'r prif gyfrif referniw. Telir cyfraniadau cyflogwyr a gweithwyr ac unrhyw incwm Pensiynau eraill i'r cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu a'r holl wariant Pensiynau'r Heddlu allan o'r cyfrif. Mae Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn gynllun heb ei ariannu ac felly, heb asedau buddsoddi. Mae angen i bob Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ôl deddfwriaeth weithredu Cronfa Bensiwn ac mae'r symiau i'w talu i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn wedi eu pennu yn ôl rheoliad. Mae Rheoliadau Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 yn darparu fod unrhyw ddiffyg ar y cyfrif yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i gydbwyso'r gronfa i ddim. Ad-delir y diffyg hwn gan y Swyddfa Gartref ac fe gyfrifir amdano drwy gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Yn yr un modd, mae unrhyw weddill sy'n codi o'r gwariant sy'n llai na'r incwm sy'n ofynnol i'w had-dalu i'r Swyddfa Gartref gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae lefelau cyfraniad gweithiwr a chyflogwyr yn seiliedig ar ganrannau tâl pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan y Swyddfa Gartref ac yn amodol ar ailbrisiad bob tair blynedd gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae rhwymedigaethau pensiwn tymor hir wedi'u manylu o fewn nodyn 34 Buddion Ymddeol.

Mae'r Cyfrif Pensiwn wedi'i lunio i ryddhau ymrwymadau i dalu pensiynau wrth iddynt fod yn ddyledus, ac nid yw yn ystyried pensiynau a ymrwymadau eraill ar ôl diwedd y cyfnod. Trinnir holl drafodion y gronfa yn unol â Pholisiau Cyfrifyddu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel yr amlinellir ar dudalennau 57 i 71. Gweinyddir y Gronfa Bensiwn drwy gytundeb contract trydydd parti.

2017-2018 £000	Cyfrif y Gronfa	2018-2019 £000
	Cyfraniadau sy'n dderbyniadwy	
	Gan y Cyflogwr:-	
12,547	- Arferol	12,616
0	- Ymddeoliadau cynnar	0
467	- Cyfraniad Cyfalaf at Ymddeoliadau ar sail Salwch	1,111
7,048	Cyfraniadau Aelodau	7,018
437	Trosglwyddiadau i mewn	336
20,499	Cyfanswm Incwm	21,081
	Buddion Taladwy	
33,716	Pensiynau	35,837
9,704	Buddion ymddeol cymudol a lwmp swm	11,605
0	Taliadau lwmp swm ar adeg marwolaeth	0
	Taliadau i ac ar ran ymadawyr	
0	Trosglwyddiad allan i gynlluniau eraill	10
37	Ad-dalu Cyfraniadau	33
43,457	Cyfanswm y symiau sy'n daladwy	47,485
22,958	Swm Net sy'n Daladwy am y flwyddyn cyn trosglwyddiad o Gronfa'r Heddlu	26,404
-22,958	Cyfraniad Ychwanegol o'r Gronfa Heddlu (drwy grant) ¹	-26,404
0	Swm net sy'n daladwy/derbyniadwy ar ddiwedd y flwyddyn	0
	Datganiad Asedau Net:	
60	Cyfraniadau'n ddyledus gan y cyflogwr	60
21	Buddion pensiwn di-dâl	21
-81	Asedau ac ymrwymiadu cyfredol eraill (heblaw am ymrwymadau i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol)	-81
0	Cyfanswm Ymrwymadau	0

¹Mae cyfraniad ychwanegol y Swyddfa Gartref yn seiliedig ar 21.3% o gyfraniad cyflogwyr fel yn ôl y Prisiad actiwaraid. Mae'r cyfrifon uchod yn seiliedig ar 24.2% o gyfraniad cyflogwr fel yn ôl y rheoliadau pensiwn

Datganiad Grŵp o Bolisiau Cyfrifyddu

1. Cyffredinol

Mae'r Datganiad o Gyfrifon Grŵp yn crynhoi trafodion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd am y flwyddyn ariannol 2018-2019 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2019. Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd baratoi Datganiad o Gyfrifon blyneddol yn unol a Reoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014. Mae'r Rheoliadau'n gofyn i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018-2019, a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a chanllaw statudol a gyflwynwyd o dan adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cod yn manylu'r egwyddorion ac arferion cyfrifyddu angenrheidiol i baratoi Datganiad o Gyfrifon Grŵp sy'n cyflwyno safbwynt 'gwir a theg' o'r sefyllfa ariannol, perfformiad ariannol a llifoedd arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, gan gynnwys datganiadau ariannol y grŵp.

Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yw cost hanesyddol, a ddiwygir drwy ailbriso categorïau penodol o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

2. Croniadau Incwm a Gwariant

Adroddir am weithgarwch yn y flwyddyn mae'n digwydd, nid yn unig pan wneir taliadau a derbynnir arian parod. Yn benodol:

- Cydnabyddir refeniw o werthiant nwyddau pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn trosglwyddo'r risgiau sylweddol a manteision perchnogaeth i'r prynwr, ac mae'n debyg y bydd y buddion economaidd neu'r potensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Cydnabyddir refeniw o ddarparu gwasanaethau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fesur canran cwblhad y trafodiad yn ddibynadwy, ac mae'n debyg y bydd y buddion economaidd neu'r potensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Cofnodir nwyddau fel gwariant pan y'i defnyddir. Pan mae bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir nwyddau a phryd y defnyddir nhw, cant eu trin fel stoc ar y Fantolen.
- Cofnodir costau o ran gwasanaethau a roddwyd (gan gynnwys gwasanaethau a ddarparwyd gan weithwyr) fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau.
- Cyfrifir llog sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau ac yn daladwy ar fenthyciadau yn ôl eu trefn fel incwm a gwariant ar sail y raddfa llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol hwnnw, yn hytrach na'r llifoedd arian a oedd wedi'u bennu neu eu penderfynu gan y contract.
- Pan mae refeniw a gwariant wedi'u cydnabod ond nid yw arian parod wedi'i dderbyn na'i dalu, bydd y ddyled neu'r credyd am y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Gosodir lefel deminimus o £3k ar gyfer y trafodion hyn. Os na setlir dyledion, ysgrifennir balans y dyledwyr i lawr a gwneir cost i'r cyfrif refeniw am yr incwm na fydd efallai'n cael ei gasglu.

3. Arian parod ac chywerthoedd arian parod

Cynrychiolir arian parod gan arian mewn llaw ac adnau gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb gyda hysbysiad o ddim mwy na 24 awr. Mae cywerthoedd arian parod yn fuddsoddiadau all aeddfedu ar unwaith ar y dyddiad caffael ac sy'n gallu cael eu trosi'n hawdd i symiau penodol o arian gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian Parod, mae arian parod a'r chywerthoedd arian parod yn cael eu dangos fel net o orddrafftiau banc sy'n ad-daladwy ar ofyn ac yn ffurfio rhan annatod o reolaeth arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

4. Eitemau eithriadol

Pan mae eitemau o incwm a gwariant yn sylweddol, datgelir eu natur a'u swm ar wahân, un ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor sylweddol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

5. Addasiadau i Gyfnodau Blaenorol, Newidiadau yn y Polisiâu Cyfrifyddu, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau i gyfnodau blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiâu cyfrifyddu neu i gywiro gwall materol. Mae newidiadau yn yr amcangyfrifon cyfrifyddu yn cael eu cyfrifo'n rhagolygol, h.y. yn y blynyddoedd presennol a'r dyfodol a effeithir gan y newid ac nad ydynt yn arwain at addasiad o'r cyfnod blaenorol.

Gwneir newidiadau mewn polisiâu cyfrifyddu dim ond pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau a chyflyrau ar sefyllfa neu berfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Pan wneir newid, oni bai y nodir fel arall, bydd yn cael ei ôl-weithredu drwy addasu balansau agoriadol a'r symiau cymharol am y cyfnod blaenorol fel petai'r polisi newydd wedi bod yn gymwys erioed.

Cywirir gwallau materol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnod blaenorol yn ôl-weithredol drwy ddiwygio balansau agoriadol a symiau cymharol am y cyfnod blaenorol.

6. Taliadau Refeniw ar gyfer Asedau Anghyfredol

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi dibrisiant, ailbrisiad ac amhariad ar wahân i wasanaethau, gwasanaethau cefnogol neu gyfrifon masnachu.

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ariannu dibrisiant, colledion ailbrisiad ag amhariad neu amorteiddiad. Fodd bynnag, mae'n ofynnol iddo wneud cyfraniad blynyddol o refeniw tuag at leihau ei ofynion benthyca cyffredinol sydd gyfwerth a'r swm sy'n cael ei gyfrif ar sail ddarbodus a benderfynir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol â chanllaw statudol.

Mae dibrisiant, colledion ailbrisiad ag amhariad neu amorteiddiad felly'n cael eu disodli gan y cyfraniad ym Malans y Gronfa Gyffredinol (Darpariaeth Refeniw), a thrwy trafodyn addasu gyda'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

7. Buddion Gweithwyr

Buddion sy'n Daladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion gweithwyr tymor byr yw'r rhai hynny sydd i fod i'w setlo o fewn 12 mis o ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion fel cyflogau, gwyliau blynyddol taladwy ac absenoldeb salwch taladwy, bonwsau a buddion anariannol (e.e. ceir) i weithwyr presennol. Maent yn cael eu cydnabod fel cost am wasanaeth yn y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn ei roi i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gwneir cronid am gost absenoldeb sy'n codi o hawliadau gwyliau neu amser i ffwrdd yn lle a enillir gan weithwyr ond na chymerir cyn diwedd y flwyddyn y gall gweithwyr eu cario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronid ar y cyfraddau cyflog sy'n berthnasol yn y flwyddyn gyfrifyddu ganlynol, gan fod yn y cyfnod pan fydd y gweithiwr yn cymryd y budd. Codir y cronid i'r Gweddill neu'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaeth, ond wedyn mae'n cael ei wrthdroi drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd fel y gall buddion gwyliau gael eu talu o'r cyfrif refeniw yn y flwyddyn ariannol pan fydd yr absenoldeb gwyliau'n digwydd.

Buddion Terfynu

Buddion terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyn ei ddyddiad ymddeoliad arferol neu benderfyniad gweithiwr i dderbyn diswyddiad gwirfoddol. Maent yn cael eu codi ar sail cronladau yn y llinell Costau Heb eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar y cynharaf o: pan na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

dynnu'r cynnig o'r buddion hynny yn ol; neu pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

Pan mae buddion terfynu'n cynnwys gwelliant mewn pensiwn, mae darpariaethau statudol yn gofyn i Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'r pensiwnwr yn y flwyddyn, nid y swm sy'n cael ei gyfrif yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd, mae angen neilltuad arian i ac o'r Gronfa Bensiwn i ddisodli'r debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer y buddion terfynu gwella pensiwn a'u cyfnewid gyda'r debydau am yr arian sydd wedi ei dalu i'r gronfa bensiwn a'r pensiwnwyr ynghyd ag unrhyw symiau tebyg sy'n ddyledus ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn gwahanol. Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig sy'n berthnasol i dâl a gwasanaethau i'r aelodau gwahanol.

Staff sy'n gyflogedig yn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Staff yr Heddlu

Mae'r gweithwyr yma yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gyngor Gwynedd. Dywedodd yr asesiad actiwaraidd teirblynedd yn 2016 fod angen i gyfraniad y cyflogwr gael ei osod ar 16.3% y flwyddyn fel leiafswm ynghyd â lwmp swm o £0.8m er mwyn diwallu ymrwymiadau'r gronfa. Cynhelir yr asesiad teirblynedd nesaf yn 2019.

Swyddogion Heddlu

Hyd at 2005-2006 roedd cost cynllun pensiwnau'r heddlu, a oedd yn gynllun buddion diffiniedig heb ei ariannu, ei dalu o Gyfrif Incwm a Gwariant yr Awdurdod Heddlu blaenorol. Yn 2006-2007 roedd newid yn y ffordd yr oedd pensiwnau'r heddlu yn cael eu cyfrifo a chrëwyd cronfa ganolog gan y Swyddfa Gartref i dalu costau pensiwnau a thaliadau cymudo. Mae Comisiwnwyr Heddlu a Throsedd yn talu canran o gyflogau'r swyddogion i mewn i'r gronfa (24.2% ar hyn o bryd). Mae pensiwnau anaf yn parhau i fod yn gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chânt eu talu o Gyfrif Incwm a Gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun buddion diffiniedig:

- mae ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd yn gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, h.y. asesiad o daliadau'r dyfodol a wneir o ran buddion ymddeol a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant gweithwyr ayyb, ac amcangyfrifon enillion tybiannol gweithwyr presennol.
- mae'r ymrwymiadau yn cael eu disgowntio i'w gwerth ar brisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt yn seiliedig ar gyfradd adennill ddangosol ar fondiau Llywodraeth a addasir ar gyfer adenillion ychwanegol o fondiau corfforaethol o ansawdd uchel (iBoxx Sterling Corporates AA).
- mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi'u priodoli i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys ar y Fantolen ar eu gwerth teg:
  - Gwarantau a ddyfynwyd ar eu pris cynnig cyfredol
  - Gwarantau na ddyfynwyd ar amcangyfrif proffesiynol
  - Gwarantau unedol ar eu pris cynnig cyfredol
  - Eiddo ar werth y farchnad.

- dadansoddir y newid yn yr ymrwymiad pensiwn net i'r elfennau canlynol:

Cost gwasanaeth sy'n cynnwys:

- (i) Cost Cyfredol y Gwasanaeth – y cynnydd yng ngwerth cyfredol yr ymrwymiad budd ddiffiniedig sy'n deillio o wasanaeth gweithwyr yn y cyfnod presennol sydd wedi'i ddyrannu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.
- (ii) Cost Blaenorol y Gwasanaeth – y cynnydd mewn ymrwymadau o ganlyniad i ddiwygiad neu gwtogiad cynllun sy'n cael effaith ar y blynyddoedd o wasanaeth a sicrhawyd mewn blynyddoedd cynt ac yn cael eu debydu i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Dosbarthu.
- (iii) Llog net ar yr ymrwymiad budd ddiffiniedig net (ased) – y gost llog net i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd o'r newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymiad ddiffiniedig net (ased) sy'n codi o dreigl amser, a chaiff ei godi i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Cyfrifir hyn drwy gymhwyso'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir i fesur yr ymrwymiad budd ddiffiniedig ar ddechrau'r cyfnod i'r ymrwymiad budd ddiffiniedig net (ased) ar ddiwedd y cyfnod gan ystyried unrhyw newidiadau yn y ddyled budd ddiffiniedig net (ased) yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniadau a thaliadau budd.

Ail fesuriad sy'n cynnwys:

- (i) Dychweliad ar asedau cynlluniedig - gan eithrio symiau a geir yn y llog net ar yr ymrwymiad budd ddiffiniedig net (ased) a chodir yn erbyn y Gronfa Bensiynau fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.
- (ii) Enillion neu golledion actiwaraidd – newidiadau yn yr ymrwymadau pensiwn net sy'n codi oherwydd nad yw'r digwyddiadau'n cyd-fynd â thybiaethau a wnaed adeg y prisiad actiwaraidd diwethaf neu oherwydd fod yr actiwaraidd wedi diweddarau eu tybiaethau a godir yn erbyn y Gronfa Bensiynau fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

Cyfraniadau a dalwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd – arian a delir fel cyfraniadau cyflogwyr i'r gronfa pensiwn wrth setlo ymrwymadau. Ni chyfrifir hyn fel gwariant.

Mewn perthynas â buddion ymddeol, mae darpariaethau statudol yn nodi bod rhaid i falans y Gronfa Gyffredinol gynnwys y symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiwnwyr yn y flwyddyn, ac nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, mae hyn yn golygu fod trosglwyddiadau i ac o'r Gronfa Bensiynau yn disodli debydau a chredydau tybiannol am fuddion ymddeol a'u cyfnewid â'r debydau am arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a phensiwnwyr, ynghyd ag unrhyw symiau eraill sy'n daladwy ond na thalwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiynau felly'n mesur yr effaith fanteisiol ar y Gronfa Gyffredinol o fod angen cyfrifo am fuddion ymddeoliad ar sail llif arian yn hytrach nag fel buddion a enillwyd gan y gweithwyr.

Buddion Dewisol

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau ddewisol o fuddion ymddeoliad pan geir ymddeoliadau cynnar. Cronnir unrhyw ddyledion a amcangyfrifir i godi o ganlyniad i ddyfarniadau i unrhyw aelod o staff ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisiâu fel sy'n gymwysedig i'r Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol ac yn unol â phroses ymddeoliad cynnar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

8. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, sy'n ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir y Datganiad Cyfrifon i'w gyhoeddi. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n cynnwys tystiolaeth o amodau a fodolodd ar ddiwedd y cyfnod adrodd, a dylai'r Datganiad o Gyfrifon gael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.

- y rhai hynny sy'n dangos amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd, sydd ddim angen addasu'r Datganiad o Gyfrifon i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath. Ond os byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith materol, gwneir dadleniad yn y nodiadau o natur y digwyddiadau ac amcan o'u heffaith ariannol.

Ni adlewyrchir pethau sy'n digwydd ar ôl dyddiad awdurdodi eu cynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon.

9. Offerynnau Ariannol

Ymrwymadau Ariannol

Cydnabyddir Ymrwymadau Ariannol ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg ac o ganlyniad yn cael eu trosglwyddo ar eu cost amorteiddio. Mae taliadau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar gyfer llog taladwy yn seiliedig ar swm cario'r ymrwymiad, wedi lluosio gyda chyfradd llog effeithiol ar gyfer yr offeryn. Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n union ddisgowntio'r taliadau arian parod amcanol yn y dyfodol dros oes yr offeryn i'r swm y cydnabuwyd yn wreiddiol.

Mae'r swm a gyflwynir yn y fantolen o ran benthycia tymor hir a byr yw'r prif swm gweddilliol sy'n ad-daladwy (ynghyd â llog cronedig). Llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl y cytundeb benthyciad.

Credydur a debydur enillion a cholledion adbryniad neu setliad cynnar benthycia i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn adbrynu/setliad. Fodd bynnag, lle mae adbrynu wedi digwydd fel rhan o ailstrwythuro'r portffolio benthyciadau sy'n cynnwys addasu neu gyfnewid offerynnau sy'n bodoli eisoes, mae'r premiwm neu'r ddisgownt yn cael ei ddiwynnu neu ei hychwanegu yn y drefn honno i gost amorteiddio'r benthyciad newydd neu'r un a ddiwygwyd. Mae'n cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant ac yn cael ei wasgaru dros oes y benthyciad drwy addasu'r gyfradd llog effeithiol.

Pan mae premiymau neu ddisgowntiau wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, mae rheoliadau'n caniatáu'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol i gael ei ledaenu dros y blynyddoedd i ddod. Polisi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw lledaenu'r elw neu'r golled dros y tymor a oedd yn weddill ar y benthyciad yr oedd y premiwm yn daladwy neu'r disgownt oedd yn berthnasol pan gafodd ei ad-dalu. Cysonnir y symiau a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr i'r gost net sy'n ofynnol i gwrdd â Balans y Gronfa Gyffredinol drwy drosglwyddo swm i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd.

Asedau Ariannol

Ceir dau fath o asedau ariannol:

- benthyciadau a derbyniadau sy'n asedau ag ad-daliadau sefydlog neu bendant ond nas dyfynnir mewn marchnad weithredol

- asedau sydd ar gael i'w gwerthu, sef asedau sydd â phris marchnad dyfynedig a/neu sydd heb daliadau sefydlog neu bendant

Benthyciadau a Derbyniadau

Cydnabyddir benthyciadau a derbyniadau ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg. O ganlyniad, cânt eu mesur ar eu cost ohiriedig yn cael eu trosglwyddo ar eu cost wedi'i dileu. Mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar swm cario ymlaen yr ased, wedi llusosi gan gyfradd log go iawn am yr offeryn. Am y mwyafrif o'r benthyciadau mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'i wneud, mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n weddill sy'n dderbyniol (ynghyd â llog cronedig) a llog a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm derbyniadwy am y flwyddyn yn y cytundeb benthyciad.

Pan nodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd yn codi o ddigwyddiad blaenorol na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mesurir y golled diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario ymlaen a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig y dyfodol a ostyngir ar gyfradd log go iawn wreiddiol yr ased.

Credydir a debydir unrhyw enillion a cholledion wrth ddatgydnabod ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Asedau sydd ar gael i'w gwerthu

Cydnabyddir asedau ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol a'u cario ar sail werth teg. Pan mae'r ased â thaliadau sefydlog neu bendant, mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar gost amorteiddio'r ased wedi'i llusosi â'r gyfradd llog effeithiol am yr offeryn. Pan nad oes taliadau sefydlog neu bendant, credydir incwm (e.e. buddrannau) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan dderbynnir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynhelir asedau yn y Fantolen ar eu gwerth teg. Mae gwerthoedd yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau gyda dyfynbrisiau marchnad – pris y farchnad
- offerynnau eraill gyda thaliadau sefydlog neu bendant – dadansoddiad llif arian disgowntiedig
- cyfrannau ecwiti heb dyfynbrisiau marchnad – gwerthusiad annibynnol o brisiadau cwmni.

Dosberthir y mewnbynnau i'r technegau mesur yn unol â'r tair lefel ganlynol:

- Mewnbynnau Lefel 1 - dyfynbrisiau (heb addasu) mewn marchnadoedd gweithredol am asedau unfath y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael mynediad ar y dyddiad mesur.
- Mewnbynnau Lefel 2 - mewnbynnau oni bai am ddyfynbrisiau a geir o fewn Lefel 1 sy'n weladwy ar gyfer yr ased, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Mewnbynnau Lefel 3 - mewnbynnau anweladwy am yr ased.

Cloriannir newidiadau mewn gwerth teg gyda swm yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu a chydabyddir yr elw/colled yn y Gweddill neu'r Diffyg ar Ailbrisió Asedau Ariannol Ar Gael i'w Gwerthu. Yr eithriad yw lle mae colledion diffyg wedi digwydd. Debydir y rhain i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw elw neu golled net am yr ased a gronnwyd yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu.

Pan gofnodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd, a godir o ddigwyddiad blaenorol, na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb (taliadau sefydlog neu bendant) neu mae'r gwerth teg yn syrthio o dan gost, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a

Gwariant Hollgynhwysfawr. Os oes gan yr ased daliadau sefydlog neu bendant, mesurir y golled amhariad fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llifoedd arian diwygiedig yn y dyfodol wedi ei ddisgowntio ar gyfradd llog gwreiddiol yr ased. Fel arall, mesurir y golled amhariad fel unrhyw ddiffyg o werth teg o'i gymharu â chost caffael yr offeryn (net unrhyw brif ad-daliad a amorteiddiad). Mae asedau ariannol a gadwyd ar gost amorteiddio yn cael eu cynnwys net o lwfans colled (ble'n faterol) sy'n adlewyrchu'r tebygolrwydd ystadegol y bydd y benthyciwr neu'r dyledwr yn methu bodloni eu hymrwymiaadau cytundebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Credydir a debydir unrhyw enillion a cholledion sy'n codi wrth ddatgydnabod yr ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw enillion neu golledion cronedig a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerth. Os na ellir mesur y gwerth teg yn ddibynadwy, caiff yr offeryn ei gario ar gost (namyn unrhyw golledion amhariad).

10. Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau

P'un a ydynt yn cael eu talu ymlaen llaw, mewn rhandaliadau neu os ydynt yn ddyledus, mae grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau a rhoddion trydydd parti yn cael eu cydnabod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan mae sicrwydd rhesymol y gwnaiff:

- y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydymffurfio gyda'r amodau sydd ynghlwm i'r taliadau, ac
- y derbynir y grantiau neu'r cyfraniadau.

Nid yw'r symiau a gydnabyddir fel eu bod yn ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hyd nes y bodlonir amodau sydd ynghlwm i'r grant neu gyfraniad. Mae amodau yn manylu fod angen i fuddion economaidd yn y dyfodol neu botensial am wasanaeth a ymgorfforir yn yr ased a gafwyd gan ddefnyddio'r grant neu gyfraniad gael eu defnyddio gan y derbynnydd fel y manylir. Fel arall, rhaid i fuddion economaidd y dyfodol neu botensial am wasanaeth gael eu dychwelyd yn ôl i'r trosglwyddwr.

Mae arian a roddwyd fel blaendal i grantiau a chyfraniadau nad yw amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn Fantolen fel credydwr. Pan fodlonir yr amodau, credydir y grant neu'r cyfraniad i'r gwasanaeth perthnasol (grantiau a chyfraniadau refeniw priodol) neu Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol (grantiau refeniw heb ei glustnodi a holl grantiau cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan gredydir grantiau cyfalaf i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd. Os yw grant eto i'w ddefnyddio i ariannu gwariant cyfalaf, fe'i trosglwyddir i Gronfa Grantiau Cyfalaf na Ddefnyddwyd. Pan fydd y swm wedi'w ddefnyddio caiff ei gynnwys yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Trosglwyddir symiau yn y Gronfa Grantiau Cyfalaf na Ddefnyddwyd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith maent wedi'u defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

11. Budd mewn endidau eraill

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fudd materol mewn endidau eraill sydd â natur is-gwmni, cyswllt ac endidau a reolir ar y cyd. Mae angen paratoi cyfrifon grŵp oherwydd hyn. Mae buddion cyfrifon endid unigol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn endidau eraill yn cael eu cofnodi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol. O safbwynt cyfrifon grŵp Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, ystyrir bod Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru yn is-gwmni sy'n eiddo 100% i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

12. Rhestr eiddo a Chytundebau tymor hir

Ceir rhestr eiddo yn y Fantolen ar y werth isaf o'r gost a'r gwerth gwiredadwy net. Neilltuir cost rhestr eiddo gan ddefnyddio'r fformiwla costio 'cyntaf i mewn yw'r cyntaf allan' (FIFO). Cyfrifir cytundebau tymor hir ar y sail o godi tal i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau gyda gwerth y gwaith neu wasanaethau a dderbynir o dan y cytundeb yn ystod y flwyddyn ariannol.

13. Gweithrediadau ac Asedau a Reolir ar y Cyd

Mae gweithrediadau a reolir ar y cyd yn weithgareddau a ymgymerir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar y cyd â mentrwyr eraill sy'n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ar y Fantolen yr asedau mae'r Comisiynydd yn eu rheoli, yn cynnwys ei gyfran o unrhyw asedau a gedwir ar y cyd a'r rhwymedigaethau sy'n codi. Mae hyn yn cynnwys ei gyfran o unrhyw rwymedigaethau a ddelir ar y cyd. Mae'n debydu ac yn credu'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gyda'r gwariant ac unrhyw gyfran o wariant a gafwyd ar y cyd a'r gyfran o incwm a enillir o weithgaredd y gweithrediad.

Mae asedau a reolir ar y cyd yn cynnwys eiddo, cyfarpar neu offer a reolir ar y cyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a mentrwyr eraill, gyda'r asedau'n cael eu defnyddio er budd y mentrwyr. Nid yw'r fenter ar y cyd yn cynnwys sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrif am ond ei gyfran ef o'r asedau a reolir ar y cyd, y rhwymedigaethau a'r treuliau mae'n ei gael ar ei ran ef ei hun neu ar y cyd ag eraill o ran ei ddiddordeb yn y fenter ar y cyd a'r incwm a enillir o'r fenter. Gellir gweld manylion unrhyw weithrediadau a reolir ar y cyd yn Nodyn 38 i'r Cyfrifon.

14. Prydlesi

Mae prydlesi ariannol yn trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a'r buddion sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth yr eiddo, cyfarpar neu offer o'r prydleswr i ddaliwr y prydles. Dosberthir holl brydlesi eraill fel prydlesi gweithredol.

Os yw prydles yn cynnwys am dir ac adeiladau, ystyrir yr elfennau tir ac adeiladau ar wahân i ddibenion dosbarthu.

Mae trefniadau nad oes ganddynt statws cyfreithiol prydles ond yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio ased am daliad yn cael eu cyfrif o dan y polisi hwn lle mae cwblhau'r trefniant yn dibynnu ar ddefnyddio asedau penodol.

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Prydlesi Ariannol

Cydnabyddir eiddo, Cyfarpar ac offer a gedwir o dan brydlesi cyllid ar y Fantolen ar ddechrau'r brydles ar ei werth teg sydd wedi'i fesur ar ddechrau'r brydles (neu werth presennol y taliadau prydles sylfaenol, os yn is). Cyfatebir yr ased a gydnabyddir gan y ddyled am y rhwymedigaeth i dalu'r prydleswr. Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i swm cario ymlaen yr ased. Mae premiymau a delir wrth ddod i'r brydles yn cael eu cymhwyso i ddibrisio dyled y brydles. Codir rhenti wrth gefn fel treuliau yn y cyfnodau y ceir hwy.

Rhennir taliadau prydles rhwng:

- cost am gaffael y llog yn yr eiddo, Cyfarpar neu offer a gymhwysir i ddibrisio dyled y brydles, a
- cost gyllid (a ddebydir i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Mae eiddo, Cyfarpar ac offer a gydnabyddir o dan brydlesi cyllid yn cael eu cyfrif gan ddefnyddio'r polisiau a gymhwysir yn gyffredinol i asedau o'r fath, yn amodol ar ddibrisiant sy'n cael eu codi dros gyfnod y brydles os yw hyn yn fyrrach nag oes ddefnyddiol amcanol yr ased (lle nad yw perchnogaeth yr ased yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd cyfnod y brydles).

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ofalu am ddibrisio neu ailbriso a cholledion diffyg sy'n codi o asedau sy'n cael eu prydlesu. Yn hytrach, gwneir cyfraniad blynyddol darbodus o gronfeydd refeniw tuag at y buddsoddiad cyfalaf tybiedig yn unol â gofynion statudol. Mae dibrisio ac ailbriso a cholledion diffyg felly'n cael eu disodli gan gyfraniad refeniw ym Malans y Gronfa Gyffredinol, drwy addasu trafodiad gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Prydlesi Gweithredol

Mae'r rhenti a delir o dan y prydlesi gweithredol yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel traul am ddefnyddio'r eiddo, y cyfarpar a'r offer sy'n cael ei brydlesu. Gwneir y taliadau ar sail llinell syth dros fywyd y brydles; hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â'r patrwm o daliadau (e.e. mae yna gyfnod di-rent ar ddechrau'r brydles).

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Mae prydleswr yn gosod eiddo, cyfarpar neu offer o dan drefniant les i eraill.

Prydlesi Ariannol

Os bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles ariannol ar gyfer eiddo, cyfarpar neu offer, caiff yr ased perthnasol ei dynnu allan o'r fantolen fel eiddo wedi'i waredu. Ar gychwyn y brydles bydd gwerth cyfredol yr eiddo yn y fantolen (boed yn eiddo, cyfarpar neu offer neu'n asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu) yn cael ei drosglwyddo i'r llinell gwariant gweithredol arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr fel rhan o'r elw neu'r golled o waredu'r eitem dan sylw. Caiff yr elw sy'n cynrychioli buddsoddiad net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y les ei gredydu i'r un llinell yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r elw neu golled yn sgil y gwarediad (h.y. yn cael ei dynnu fel swm net oddi ar werth cyfredol yr ased ar amser y gwarediad), wedi'i gydweddu ag ased prydles (dyledwr hirdymor) yn y fantolen.

Mae prydlesi rhentu yn cael eu rhannu fel a ganlyn:

- tâl am gaffael y budd yn yr eiddo – yn cael ei gredydu i ddyledwr y brydles (ynghyd ag unrhyw breimymau a dderbyniwyd), ac
- incwm cyllid (yn cael ei gredydu i'r llinell incwm a gwariant ariannol a buddsoddi yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr).

Ni chaniateir drwy statud i'r elw sy'n cael ei gredydu i'r datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr pan waredir eiddo neu ased gynyddu balans y gronfa gyffredinol a rhaid ei drin fel derbyniad cyfalaf. Pan dderbynnir premiwm, caiff hwn ei dynnu allan o falans y gronfa gyffredinol a'i symud i'r gronfa derbyniadau cyfalaf yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd y swm sy'n ddyledus o ran yr ased sy'n cael ei brydlesu'n cael ei setlo drwy dalu rhent yn y blynnyddoedd ariannol i ddod, caiff ei symud allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbyniadau cyfalaf gohiriedig yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

Pan dderbynnir rhent yn y dyfodol caiff yr elfen sy'n gysylltiedig â gwaredu'r ased ei gyhoeddi er mwyn lleihau ei werth ariannol i ddyledwr y brydles. Ar y pwynt hwn caiff y derbyniadau cyfalaf gohiriedig eu trosglwyddo i'r gronfa derbyniadau cyfalaf. Ni fydd y golled ar werth y gwarediad yn cael ei godi yn erbyn treth y cyngor, gan fod cost asedau anghyfredol wedi'i ddarparu ar ei gyfer yn llawn dan drefniadau ar wahân o dan ariannol cyfalaf. Caiff y symiau felly eu clustnodi i'r cyfrifon addasiadau cyfalaf o falans y gronfa gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

Prydlesi Gweithredu

Os bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles ariannol ar gyfer eiddo, cyfarpar neu offer, caiff yr ased perthnasol ei gadw yn y fantolen. Caiff incwm o rent ei gredydu i'r llinell gwariant gweithredu arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr. Gwneir y taliadau ar sail llinell syth dros fywyd y brydles; hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â'r patrwm o daliadau (e.e. premiwm wedi'i dalu ar ddechrau'r brydles). Caiff y costau uniongyrchol cychwynnol sy'n deillio o drafod neu drefnu'r brydles eu hychwanegu at werth cyfredol yr ased perthnasol a bydd yn cael ei nodi fel traul dros gyfnod y brydles ar yr un sail ag incwm rhentu.

15. Gorbenion a Gwasanaethau Cefnogi

Codir costau gorbenion a gwasanaethau cefnogi i segmentau gwasanaeth yn unol â threfniadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gyfer atebolrwydd a pherfformiad ariannol

16. Eiddo, Cyfarpar ac Offer

Mae asedau sydd â sylwedd corfforol ac sy'n cael eu dal i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i bobl eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol, yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Cyfarpar ac Offer.

Adnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Cyfarpar ac Offer yn cael ei gyfalafu ar sail croniadau. Mae hyn ar yr amod ei bod yn debygol y bydd y buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gwneir hefyd os gellir mesur cost yr eitem mewn modd dibynadwy. Mae gwariant sy'n cynnal, ond sydd ddim yn ychwanegu at botensial yr ased i gyflwyno buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth (h.y. gwaith trwsio a chynnal a chadw) yn cael ei godi fel traul pan fydd yn digwydd.

Mesur

Yn y lle cyntaf, mae'r asedau'n cael eu mesur ar gost, yn cynnwys:

- pris y pryniant
- unrhyw gost sy'n berthnasol i ddod â'r ased i'r lleoliad ac yn y cyflwr sy'n angenrheidiol iddo gael ei ddefnyddio yn y modd y bwriedir gan y rheolwyr
- os yn berthnasol, yr amcangyfrif cychwynnol o gostau datgymalu a symud yr eitem ac yn adfer y safle lle'r oedd yr eitem.

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfalafu costau benthyca sydd wedi codi wrth adeiladu'r asedau.

Mae cost ased, ac eithrio pan fydd yn cael ei brynu, yn cael ei ystyried fel ei werth teg. Oni bai nad oes gan yr hyn a gafaelwyd sylwedd masnachol (h.y. ni fydd yn arwain at amrywiaeth yn y llif arian i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd). Yn yr achos olaf, pan fydd ased yn cael ei gaffael trwy gyfnewid, cost y caffael yw'r swm cario os yw'r ased yn cael ei roi i fyny gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae asedau a gafwyd yn rhodd yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg. Mae'r gwahaniaeth rhwng y gwerth teg ac unrhyw gydnabyddiaeth a dalwyd yn cael ei gredydu i'r llinell Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr (heblaw bod y rhodd wedi ei wneud yn amodol). Mae hyn hyd nes bydd yr amodau wedi eu bodloni cedwir yr enillion yn y Cyfrif Asedau a Roddwyd. Pan fydd enillion yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, byddant yn cael eu tynnu allan o Falans y Gronfa Gyffredinol a'u rhoi yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Wedyn mae'r asedau yn cael eu cynnwys yn y Fantolen gan ddefnyddio'r sail mesur canlynol:

- Isadeiledd, asedau cymunedol ac asedau sy'n cael eu hadeiladu - cost hanesyddol wedi ei ddibrisio
- Anheddau a'r holl asedau eraill – gwerth teg wedi ei bennu fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (h.y. gwerth yn ei ddefnydd presennol neu EUV).

Pan nad oes unrhyw dystiolaeth seiliedig ar y farchnad o werth teg oherwydd natur arbenigol yr ased, defnyddir y gost adnewyddu dibrisiedig fel amnewidyn ar gyfer gwerth teg.

Pan fydd asedau di-eiddo sydd â bywydau defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau) yn dibrisio, fe ddefnyddir y gost hanesyddol fel amnewidyn ar gyfer gwerth teg.

Mae asedau sy'n cael eu cynnwys yn y Fantolen ar eu gwerth teg yn cael eu hailbriso yn ddigon rheolaidd er mwyn sicrhau nad yw eu swm cario yn wahanol iawn i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn. Gwneir hyn o leiaf bob pum mlynedd. Mae'r cynnydd yn y prisiadau yn cyfateb i gredydau yn y Gronfa Ailbriso i gydnabod enillion heb eu gwireddu. Fel eithriad, gall enillion gael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan maent yn deillio o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol.

Pan adnabyddir gostyngiad mewn gwerth, cyfrifir amdanynt fel a ganlyn:

- pan fydd cydbwysedd o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn erbyn y balans (hyd at swm yr enillion cronedig)
- pan na fydd arian yn y gronfa ailbriso neu pan fydd y balans yn annigonol, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Ailbriso yn cynnwys enillion ailbriso cydnabyddedig ers 1 Ebrill 2007 yn unig, y dyddiad y cafodd ei gweithredu'n ffurfiol. Mae'r enillion a gafwyd cyn y dyddiad hwn wedi cael eu cynnwys yn y Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Lleihad

Mae asedau yn cael eu hasesu ar ddiwedd bob blwyddyn o ran a oes unrhyw arwydd y gallai fod yn ased sydd â lleihad. Pan fydd arwyddion o hyn yn bodoli, ac unrhyw wahaniaethau posibl yn cael eu hamcangyfrifo i fod yn faterol, fe amcangyfrifir swm adenilladwy'r ased, a phan fydd yn llai na swm cario'r ased, cydnabyddir colled lleihad am y diffyg.

Pan fydd colledion lleihad yn cael eu hadnabod, byddant yn cael eu cyfrif amdanynt fel a ganlyn:

- pan fydd y balans o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn erbyn y balans (hyd at swm yr enillion cronedig)
- pan na fydd arian yn y gronfa ailbriso neu pan fydd y balans yn annigonol, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan fydd colled lleihad yn cael ei wrthdroi ar ôl hynny, bydd y gwrthdroi yn cael ei gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant fyddai wedi cael ei godi pe na bai'r golled wedi'i chydabod.

Dibrisiant

Darperir dibrisiant ar yr holl asedau Eiddo, Cyfarpar ac Offer drwy ddyraniad systematig o'u symiau dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol gyfyngedig bendant (h.y. tir rhydd-ddaliad) ac asedau nad ydynt ar gael eto ar gyfer eu defnyddio (asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Pan fydd gan ased gydrannau pwysig sydd â gwerth sylweddol, bydd y cydrannau yn cael eu dibrisio ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gosod y cyfyngiadau de-minimis canlynol a bydd y cydrannau yn cael eu cydnabod ar wahân dim ond pan fydd:

- (i) Mae gweddill oes y gydran rhwng 0 a 10 mlynedd a gwerth y gydran dros £500mil
- (ii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 10 a 15 mlynedd a gwerth y gydran dros £750mil
- (iii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 15 ac 20 mlynedd a gwerth y gydran dros £1000mil
- (iii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 20 a 30 mlynedd a gwerth y gydran dros £1250mil
- (v) Mae gweddill oes y gydran rhwng 30 a 40 mlynedd a gwerth y gydran dros £1500mil

(vi) Mae gweddill oes y gydran rhwng 40 a 50 mlynedd a gwerth y gydran dros £2000mil

(vii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 50 a 60 mlynedd a gwerth y gydran dros £4000mil

Math o Ased:	Polisi Dibrisiad:
Adeiladau	Wedi dibrisio dros yr oes ddisgwyliedig fel y dywedodd y prisiwr ar drefn llinell syth a'u hailbriso o leiaf pob 5 mlynedd
Offer Cyfrifiadurol	Llinell syth dros 3 i 5 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Offer Cyffredinol, Dodrefn a Ffitiadau ac Offer Radio	Llinell syth dros 7 i 10 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Cerbydau	Llinell syth dros 4 blynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Tir	Nid oes dibrisiant ar dir heb ei ddatblygu.

Mae enillion ailbriso hefyd yn dibrisio. Mae swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant werth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi cael ei godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbriso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Gwaredu ac Asedau Anghyfredol sy'n cael eu dal i'w Gwerthu

Pan fydd yn dod yn debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodiad gwerthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased wedi'u dal i'w Gwerthu. Mae'r ased yn cael ei ailbriso yn union cyn iddo gael ei ailddosbarthu ac yna yn cael ei gario ar y gwerth isaf rhwng y swm hwn a'r gwerth teg llai'r costau i'w werthu. Pan fydd gostyngiad dilynol yn y gwerth teg llai'r costau i'w werthu, mae'r golled yn cael ei gynnwys yn y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae enillion gwerth teg yn cael eu cydnabod yn unig hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau. Nid yw dibrisiant yn cael ei godi ar Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau yn diwallu'r meini prawf bellach i gael eu dosbarthu'n Asedau wedi'u dal i'w Gwerthu, byddant yn cael eu hailddosbarthu'n asedau anghyfredol. Byddant yn cael eu priso ar begwn isaf eu swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau i'w gwerthu (wedi'i addasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddent wedi'u cydnabod pe na baent wedi'u dosbarthu fel Wedi'u dal i'w Gwerthu). Cânt eu priso hefyd ar eu swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Fe ddatgelir manylion unrhyw eiddo sydd wedi'u clustnodi fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu yn y Fantolen a'r nodiadau perthnasol.

Nid yw asedau sydd i gael eu gadael neu eu sgrapio yn cael eu dosbarthu fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddigomisiynu, mae swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Cyfarpar, Offer neu'n Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu) yn cael ei ddileu ar y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu. Credydir derbyniadau o warediadau (os oes rhai) i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu (h.y. net yn erbyn gwerth cario'r ased adeg y gwarediad). Mae unrhyw enillion ailbriso cronedig ar gyfer yr ased sydd yn y Gronfa Ailbriso yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Mae symiau a dderbyniwyd ar gyfer gwarediadau sy'n fwy na £10,000 yn cael eu categorio fel derbyniadau cyfalaf. Mae'r balans o'r derbyniadau yn cael ei gredydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf ac wedyn gellir ond ei ddefnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd (neu ei neilltuo er mwyn lleihau angen sylfaenol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthycu (y gofyniad cyllido cyfalaf). Mae derbyniadau yn cael eu neilltuo i'r Gronfa wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Nid yw gwerth dileu gwardedion yn cael eu rhoi yn erbyn y dreth cyngor, gan fod cost asedau sefydlog yn cael ei ddarparu yn llawn ar ei gyfer o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Caiff y symiau eu neilltuo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

17. Menter Cyllid Breifat

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cytuno ar un cytundeb Menter Cyllid Preifat hirdymor lle mae'r contractwr yn gyfrifol am gynllunio, adeiladu, cyllido a chynnal y Ddalfa, y Cyfleuster Digwyddiadau Sylweddol, y Cyfleuster Cefnogaeth Wyddonol a'r swyddfeydd yn Llanelwy. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rheolwr tybiedig y gwasanaethau sy'n cael eu darparu o dan y cynllun Menter Cyllid Preifat mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynnwys yr asedau sefydlog a ddefnyddir o dan y contractau ar ei Fantolen.

Mae'r gydnabyddiaeth wreiddiol am yr asedau sefydlog hyn wedi ei fantoli gyda chydabyddiaeth o'r ymrwymiad am y symiau sy'n ddyledus i weithredwr y cynllun i dalu am yr asedau.

18. Darpariaethau, Dyledion wrth Gefn ac Asedau wrth Gefn

Gwneir darpariaethau pan fydd digwyddiad wedi bod sy'n rhoi gofyniad cyfreithiol neu adeiladol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol yn ôl pob tebyg i setlo drwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth, ac mae modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y ddyled.

Mae darpariaethau yn cael eu codi fel traul yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn ymwybodol o'r ddyled. Maent yn cael eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y fantolen ar y gwariant sydd ei angen i setlo'r ddyled, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau perthnasol a'r ansicrwydd.

Pan fydd taliadau'n cael eu gwneud yn y pen draw, maent yn cael eu rhoi yn erbyn y ddarpariaeth yn y Fantolen. Bydd y setliadau sydd wedi cael eu hamcangyfrif yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol. Mae'r ddarpariaeth yn cael ei wrthdroi a'i gredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol lle y mae'n dod yn llai na thebygol y bydd yr angen am drosglwyddo buddion economaidd bellach yn ofynnol (neu setliad is na'r disgwyl yn cael ei wneud).

Pan fydd disgwyliad y bydd rhan neu'r taliad cyfan sy'n ofynnol i setlo darpariaeth yn cael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), cydnabyddir hwn fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol. Mae hyn dim ond os yw hi bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn pe bai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn setlo'r ddyled.

Mae gan y sefydliad yswiriant ar gyfer risgiau sydd heb eu sicrhau'n allanol ac mae'r yswiriant hefyd yn cynnwys unrhyw ormoddedd ar bolisiau yswiriant allanol. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys risgiau cyhoeddus a chyflogwr. Mae yna hefyd rwymedigaethau digwyddiadol i'w talu o'r ddarpariaeth hon.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion amheus (a elwir bellach yn lwfans colled) wedi ei gynnwys o fewn lleihad yn yr Asedau Cyfredol.

Ymrwymiad i Leihau Carbon (CRC), Cynllun Effeithlonrwydd Ynni - mae hwn yn gynllun gorfodol ar gyfer sefydliadau mawr yn y sector cyhoeddus a phreifat ac mae wedi ei gynllunio i wella effeithiolrwydd ynni ac i leihau allyriadau. Mae'n ofynnol ar y sefydliadau sy'n gymwys i brynu ac ildio lwfansau carbon ar sail eu gollyngiadau a dylent gynnwys unrhyw ymrwymadau yn eu cyfrifon. Ar hyn o bryd nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gymryd rhan yn y cynllun oherwydd bod ei allyriadau presennol yn is na'r trothwy cymhwyster.

Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Mae rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi gofyniad ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gallant godi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth fel arall yn cael ei wneud ond naill ai nid yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur natur y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Nid yw rhwymedigaethau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau Digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi gofyniad ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Nid yw asedau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnllif o fuddion economaidd neu wasanaeth.

19. Cronfeydd wrth Gefn

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn neilltuo symiau penodol o arian wrth gefn at ddibenion polisi yn y dyfodol neu ar gyfer argyfyngau. Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu creu trwy briodoli symiau allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd gwariant sydd angen ei dynnu o'r gronfa wrth gefn, bydd yn cael ei dalu yn y flwyddyn honno i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r gronfa wrth gefn wedyn yn cael ei neilltuo yn ôl i mewn i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel nad oes tâl net i dreth y cyngor am y gwariant yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.

Cronfeydd Annefnyddadwy - cedwir rhai cronfeydd wrth gefn ar gyfer rheoli'r prosesau cyfrifyddu asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, buddion ymddeol a buddion y gweithwyr ac nid ydynt yn adnoddau y gellir eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Esbonnir mwy am y cronfeydd wrth gefn yn y polisiau perthnasol o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

20. Gwariant Refeniw a Ariannwyd o Gyfalaf o dan Statud

Mae gwariant y flwyddyn y gellir ei gyfalafu o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu ased anghyfredol yn cael ei drin fel gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn. Pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthyca, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad oes unrhyw effaith ar lefel y gwariant refeniw.

21. Cydnabod Refeniw o'r Trafodion Digyfnwid

Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion digyfnwid sy'n cael eu cydnabod yn unol â gofynion IAS 20 - Cyfrifyddu ar gyfer Grantiau'r Llywodraeth a Datgelu Cymorth y Llywodraeth, ac eithrio lle y dehonglir neu addasir ef i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus, yn cael eu nodi yn y Cod a / neu IPSAS 23, "Refeniw o Drafodion Digyfnwid (Trethi a Throsglwyddiadau)."

Trafodion Trethiant - Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trethiant yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y digwyddodd y digwyddiad trethadwy. Mae hyn ar yr amod bod yr asedau yn bodloni'r diffiniad o ased ac yn cwrdd â'r meini prawf ar gyfer eu cydnabod fel ased.

Heb fod yn Drafodion Trethiant – Asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trosglwyddo sy'n cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r trefniant trosglwyddo yn gyfrwymol. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod.

Pan fydd trosglwyddiad yn ddarostyngedig i amodau, os heb eu cyflawni, y bydd yn ofynnol dychwelyd yr adnoddau trosglwyddo, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ei ymrwymiad nes bod yr amod yn cael ei gyflawni.

Sail y Mesur o Ddosbarthiadau Mawr o Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid - Mae trethiant refeniw yn cael ei fesur ar y gwerth nominal o arian parod ac arian parod cyfatebol. Mae asedau a refeniw a gydnabuwyd o ganlyniad i drosglwyddo yn cael eu mesur yn ôl gwerth teg yr asedau a gydnabuwyd ar ddyddiad y gydnabyddiaeth:

- Mae asedau ariannol yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth nominal oni bai bod gwerth arian yr amser yn berthnasol, ac yn yr achos yma mae gwerth presennol yn cael ei ddefnyddio, a gyfrifir gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt sy'n adlewyrchu risg gynhenid dal yr ased;
- Os nad ydynt yn asedau ariannol maent yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg, sy'n cael ei bennu drwy gyfeirio at werthoedd y farchnad weladwy neu drwy werthusiad annibynnol gan aelod o'r proffesiwn prisio. Mae derbyniadau yn cael eu cydnabod pan fydd trefniant trosglwyddo rhwymol yn ei le ond nid yw arian parod neu asedau eraill wedi eu derbyn.

22. TAW

Yn gyffredinol, nid yw'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn cynnwys TAW gan fod unrhyw dreth a gesglir yn cael ei dalu i Gyllid a Thollau EM ac mae unrhyw TAW sydd wedi ei dalu yn cael ei hawlio'n ôl ganddynt. Dim ond os bydd yn anadferadwy y bydd treth ar werth yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

23. Gwerth Teg

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur rhai o'i offerynnau ariannol yn ôl eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn o ganlyniad i werthu ased neu'n cael ei dalu i drosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn trefnus rhwng y rhai sy'n cymryd rhan yn y farchnad a'r dyddiad mesur. Mae'r mesuriad gwerth teg yn cymryd bod y trafodyn i werthu'r ased neu drosglwyddo'r ymrwymiad yn cymryd lle naill ai, yn y brif farchnad ar gyfer yr ased neu'r ymrwymiad, neu yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf manteisiol ar gyfer yr ased neu'r ymrwymiad

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur gwerth teg ased neu ymrwymiad gan ddefnyddio'r tybiaethau y byddai'r rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn eu defnyddio wrth brisio'r ased neu'r ymrwymiad. Mae hyn gan gymryd bod y rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn gweithredu yn y modd mwyaf economaidd.

Geirfa Termau

Polisiau Cyfrifyddu

Dyma'r rheolau a'r codau ymarfer yr ydym yn eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon.

Croniad

Swm sy'n cael ei gynnwys yn y cyfrifon terfynol ar gyfer incwm a gwariant sy'n berthnasol i'r cyfnod cyfrifo ond sydd heb ei dalu/heb ei dderbyn ar ddyddiad y fantolen.

Cyllideb

Datganiad o gynlluniau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn termau ariannol. Bydd y gyllideb yn cael ei pharatoi a'i chymeradwyo gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd cyn dechrau pob blwyddyn ariannol ac fe'i defnyddir i fonitro'r gwir wariant yn ystod y flwyddyn.

Gwariant Cyfalaf

Gwariant ar asedau newydd neu ar wella asedau sydd eisoes yn bodoli er mwyn ymestyn eu bywydau defnyddiol neu fwyhau eu gwerth ar y farchnad.

Derbyniadau Cyfalaf

Enillion o £10,000 neu fwy a geir o werthu asedau sefydlog. Gellir eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf newydd neu i dalu dyledion. Ni ellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant refeniw o ddydd i ddydd.

Rhwymedigaethau/Asedau Digwyddiadol

Mae'r rhain yn deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol sy'n ddibynnol ar ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol a'u hamseriad cyn y gellir eu cynnwys yn y cyfrifon.

Credydwy

Symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mawrth am nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaethau a roddwyd ond sydd heb dalu.

Dyledwy

Symiau sy'n ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd i'w casglu neu sydd heb eu talu ar 31 Mawrth.

Dibrisiant

Dyma'r golled yng ngwerth yr ased oherwydd oed, traul, dirywiad a diffyg defnydd.

Ariannu'r Cyfalaf yn Uniongyrchol o'r Refeniw

Cyfraniadau o'r refeniw i ariannu gwariant cyfalaf a thrwy hynny lleihau'r angen i fenthyg arian.

Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd

Dyma'r symiau a gedwir wrth gefn ar gyfer pwrpas penodol i dalu am ymrwymadau yn y dyfodol.

Gwerth Teg

Y swm y gallai'r ased gael ei gyfnewid amdano, neu gallai rhwymedigaeth gael ei setlo, rhwng cyfranogwyr y farchnad ar ddyddiad penodol.

Offerynnau Ariannol

Unrhyw gontract sy'n creu ased ariannol i un endid ac ymrwymadau ariannol, neu offeryn ecwiti i endid arall.

Safon Cyfrifyddu Ryngwladol (IAS)

Y Safonau ar gyfer paratoi a chyflwyno datganiadau ariannol a grëwyd gan y Pwyllgor Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol.

Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS)

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, fel y'i cytunwyd gan broffesiwn cyfrifo'r DU a'r Bwrdd Safonau Cyfrifo. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiadau o Arferion Cyfrifo'r Safonau (SSAPs).

Datganiad Cyfrifon Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2018-19

Lleihad

Gostyngiad yng ngwerth ased sefydlog sy'n is na'r hyn a nodwyd ar y pryd ar y fantolen (gweler y polisiau cyfrifyddu).

Adnoddau Hylifol

Buddsoddiadau ased cyfredol sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd heb amharu ar ei fusnes ac y gellir naill ai eu trosi'n rhwydd i symiau penodol o arian parod neu sy'n agos at y swm cario, neu sy'n masnachu mewn marchnad weithredol.

Darpariaeth Isafswm Refeniw

Y swm gochelgar a ddarparwyd wedi ei osod yn erbyn benthyciadau dan y fframwaith ariannol.

Dyled Net

Benthyciadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd llai arian ac adnoddau hylifol.

Asedau Anghyfredol

Asedau diriaethol sydd o fudd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i wasanaethau dros gyfnod o flwyddyn neu fwy.

Trethi Annomestig (NDR)

Dyma'r tâl a godir ar ddeiliaid adeiladau busnes i ariannu cyfran o wariant refeniw lleol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu. Mae'r swm yn cael ei osod gan y Llywodraeth ganolog trwy ddefnyddio'r lluosydd sy'n berthnasol i'r gwerthoedd trethiannol. Mae'r lluosydd yn gyson trwy Gymru a rhennir y cyfanswm a gesglir gan y Llywodraeth ganolog.

Asedau Anweithredol

Asedau sefydlog sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond sydd ddim yn cael eu meddiannu'n uniongyrchol, eu defnyddio na'u treulio wrth i wasanaethau gael eu darparu.

Asedau Gweithredol

Asedau sefydlog sy'n cael eu dal, eu meddiannu, eu defnyddio neu eu treulio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wrth i'r gwasanaethau hynny y mae ganddo gyfrifoldeb statudol neu ddewisol amdanynt gael eu darparu.

Alldro

Y gwir incwm a gwariant yn ystod y flwyddyn ariannol yn hytrach na beth oedd wedi'i gynnwys yn y gyllideb.

Menter Cyllid Preifat (MCP)

Contract rhwng y sector preifat a'r sector cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar y cyd.

Praesept

Arian a godir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy dreth y cyngor i dalu am wasanaethau.

Darpariaeth

Arian o roddir o'r neilltu ar gyfer ymrwymadau yn y dyfodol pan ni wyddys yn sicr beth fydd y symiau na'r dyddiadau y byddant yn ddyledus.

Bwrdd Benthyciadau Gwaith y Cyhoedd (PWLB)

Asiantaeth y llywodraeth sy'n cynnig benthyciadau hirdymor i awdurdodau lleol ar gyfraddau llog sydd ond fymryn yn uwch na'r cyfraddau y gall y llywodraeth fenthycyca arnynt.

Taliadau

Yr holl symiau a delir i unigolyn neu mae'n eu cael, ac mae'n cynnwys symiau treuliau (cyn belled â'u bod yn ôl gofynion treth incwm y DU) ac amcangyfrif o werth arian unrhyw fuddion eraill a dderbynnir gan weithiwr sydd ddim yn arian parod.

Cronfeydd Wrth Gefn

Arian a roddwyd o'r neilltu i dalu am wariant cyffredinol yn y dyfodol. Gall y rhain fod yn gronfeydd defnyddiadwy ac yn gronfeydd andefnyddiadwy (cronfeydd sy'n cael eu cadw'n unol â thriniaethau cyfrifyddu).

Ailbriso

Sicrhau bod asedau'n cael eu dangos yn gywir yn y cyfrifon a hynny ar werth teg.

Gwariant Refeniw

Gwariant ar eitemau dyddiol megis cyflogau, costau adeiladau, trafndiaeth a chyflenwadau a gwasanaethau.

Grant Cynnal Refeniw

Grant a delir gan y llywodraeth ganolog i gynnal gwariant refeniw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Llithriant

Gwariant cyfalaf gohiriedig na gafodd ei gwblhau o fewn yr amserlen wreiddiol.

Benthyciadau â Chymorth

Cymeradwyaeth a roddir gan y Llywodraeth sy'n galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthyc arian hyd at swm penodol er mwyn ariannu gwariant cyfalaf.

Benthyciadau Digymorth

Benthyciadau wedi'u trefnu dan y cod ariannol sy'n cael eu hariannu o adnoddau cyffredinol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ei hun.

Derbyniadau Cyfalaf y Gellir eu Defnyddio

Incwm a geir o werthu asedau sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2018–2019

1. Cyflwyniad a Chefnidir

1.1. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau llywodraethu ar y cyd. Am y rheswm hwnnw felly mae llawer o'r rheolaethau'n gyffredin i'r ddwy gorfforaeth undyn. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Bwrdd Cydlywodraethu i sicrhau eu bod yn cyflenwi eu cyfrifoldeb llywodraethu corfforaethol. Mae'r Bwrdd yn cael ei gadeirio gan Brif Swyddog Cyllid Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn mynychu. Mae'r Bwrdd yn cymharu a dogfennu tystiolaeth i gynhyrchu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

1.2. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Gynllun Caniatâd, sydd wedi bod yn ei le ers 1 Ebrill 2014. Cafodd ei adolygu a'i ddiwygio ym mis Gorffennaf 2018. Nod y Cynllun hwn yw sicrhau bod trefniadau cywir wedi'u sefydlu ar gyfer rheolaeth gweithgareddau ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae ar y Comisiynydd ddyletswydd statudol a mandad etholiadol i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon ac i ddal Heddlu Gogledd Cymru yn atebol ar ran y cyhoedd. Y Comisiynydd sy'n gyfrifol am blismona yn ei gyfanrwydd. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am gyfarwyddyd a rheolaeth amhleidiol pob swyddog heddlu a staff o fewn yr heddlu mae'n ei arwain ac mae'n gyfrifol am gynnal Heddwch y Frenhines. Mae'r Prif Gwnstabl yn dal swydd dan y Goron, ond fe'i penodir gan y Comisiynydd. Bu'r cynllun hwn yn weithredol trwy gydol y flwyddyn ariannol ac fe'i cytunwyd gan bob un o'r Uwch Swyddogion a enwir o fewn y Cynllun a'r Prif Gwnstabl a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

1.3. Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod â Phrif Swyddogion Cyllid i ymgymryd â dyletswyddau adran 151 statudol. Mae Cydbwyllgor Archwilio wedi'i sefydlu. Diben y Pwyllgor yw darparu cyngor annibynnol a gwneud argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl parthed digonoldeb y fframwaith rheoli risg, yr amgylchedd rheolaeth fewnol ac adroddiadau ariannol.

1.4. Mae gan bob ardal heddlu Banel Heddlu a Throsedd i gynnal gwiriad a throsolwg dros berfformiad y Comisiynydd. Bydd gofyn i'r Comisiynydd hefyd ymgynghori gyda'r Panel ynglŷn â'i gyllideb plismona, yn ogystal â lefel treth y cyngor a phenodiad Prif Gwnstabl. Roedd y panel yn cynnwys deg cynghorydd lleol a dau aelod annibynnol a gyfetholwyd, fodd bynnag ym mis Medi 2016, penododd y Panel drydydd aelod annibynnol cyfetholedig yn dilyn ymgyrch recriwtio. Cafwyd caniatâd am y cynnydd gan yr Ysgrifennydd Cartref. Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yw'r Awdurdod Cartref ar gyfer Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ac mae'n darparu'r gwasanaethau cefnogi gofynnol er mwyn gweithredu a chyflawni dyletswyddau'r Panel Heddlu a Throsedd.

1.5. Mae llywodraethu yn ymwneud â sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau eu bod yn gwneud y pethau iawn, yn y ffordd iawn, i'r bobl iawn, mewn modd amserol, cynhwysfawr, agored ac atebol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n rheoli'r sefydliad a hefyd y gweithgareddau hynny y bydd y sefydliad yn ymgymryd â nhw er mwyn ymgysylltu â, a chael ei ddal yn atebol gan, y gymuned y mae'n ei gwasanaethu. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) hwn ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn disgrifio sut y gall y sefydliad ddangos ei fod wedi cyflawni ei ddwy ddyletswydd statudol gyffredinol yn ystod 2018-2019:

- i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon a
- bod yn atebol am y modd y maen nhw a'r rhai hynny sydd dan eu cyfarwyddyd a'u rheolaeth yn arfer eu swyddogaethau.

2. Diben a chwmpas y cyfrifoldeb dros y Fframwaith Llywodraethu

2.1. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, y cedwir cyfrif cywir ohono ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus. Mae arnynt ddyletswydd hefyd i wneud trefniadau i sicrhau gwelliannau parhaus yn y modd y caiff eu swyddogaethau eu harfer.

2.2. Wrth gyflawni eu cyfrifoldebau cyffredinol, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am sefydlu trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu eu busnes ac i'w cynorthwyo i arfer eu swyddogaethau, sy'n cynnwys sicrhau bod system reoli fewnol gadarn yn cael ei chynnal trwy gydol y flwyddyn a bod trefniadau yn eu lle i reoli risg. Mae'r trefniadau ar gyfer rheolaeth ariannol yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu Datganiad ar Rôl Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Phrif Swyddog Cyllid y Prif Gwnstabl CIPFA a Chod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref ar gyfer Heddluoedd Cymru a Lloegr ac Awdurdodau Tân ac Achub a grëwyd o dan adran 4A Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2001 (2018).

2.3. Mae'r datganiad hwn yn egluro sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion y Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol a ddiweddarwyd yn 2016 ac sydd hefyd yn diwallu gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'i newidiwyd, mewn perthynas â datganiad o reolaeth fewnol â chyhoeddiad y datganiad llywodraethu blynyddol.

2.4. Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a phrosesau, diwylliant a gwerthoedd y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cael eu cyfarwyddo a'u rheoli ac mae'r gweithredoedd y mae'n atebol iddo yn ymgysylltu â ac yn arwain cymunedau. Mae'r fframwaith yn galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i fonitro cyrhaeddiad yr amcanion strategol ac i ystyried a yw'r amcanion wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol, cost effeithiol ac wedi cyflawni gwerth am arian.

2.5. Mae'r system reoli fewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith sydd wedi ei gynllunio i reoli risg at lefel resymol a rhagweledol. Ni all atal yn gyfan gwbl y risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion. Ni all ond darparu sicrwydd rhesymol, nid diamod, o effeithiolrwydd. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i dylunio i adnabod a blaenoriaethu'r risgiau o safbwynt cyflawniad nodau ac amcanion y sefydliad ac i werthuso pa mor debygol yw hi y bydd y risgiau hynny'n troi'n realiti a beth fyddai eu heffeithiau, a'u rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd.

2.6. Roedd y fframwaith llywodraethu yn ei le drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2018 a hyd at gymeradwyaeth y Datganiad Cyfrifon.

3. Egwyddorion llywodraethu da

Mae'r Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol yn gosod saith egwyddor o lywodraethu da sy'n gweithredu fel sylfaen i drefniadau llywodraethu effeithiol er mwyn sicrhau bod y deilliannau a fwriadwyd ar gyfer rhanddeiliaid yn cael eu diffinio a'u cyflawni.

Nodir trefniadau sy'n benodol ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn y saith egwyddor isod.

3.1. Moeseg ac Uniondeb

Mae prosesau corfforaethol mewn lle i gefnogi egwyddorion craidd moeseg a gonestrwydd megis protocol Plismona 2011 sy'n gofyn i bawb gydymffurfio â'r saith egwyddor o fywyd cyhoeddus (egwyddorion Nolan). Yn ogystal, mae Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl sicrhau bod llywodraethu da wedi'i fewnosod o fewn y sefydliadau ac mae Cod Moeseg y Coleg Plismona yn gosod y safonau ymddygiad a ddisgwyllir ar gyfer pawb sy'n gweithio ym maes plismona.

Cod ymddygiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chod Moeseg y Prif Gwnstabl sydd mewn lle sy'n gosod sylfaen i'r safonau disgwylliedig o ran ymddygiad. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisiau a gweithdrefnau a rheoliadau mewn lle sy'n cydymffurfio â'r gyfraith ac yn cyd-fynd â'r safonau moeseg priodol a'r safonau ymddygiad proffesiynol. Mae ystyriaethau moesegol yn rhan o unrhyw benderfyniadau busnes a wneir ac fe'u gosodir o fewn polisiau gweithredol o fewn y ddau sefydliad.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisi Gwrth Dwyll a Llygredigaeth a threfniadau chwythu chwiban mewn grym sy'n rheoli'r risg o dwyll a llygredigaeth yn effeithiol. Cynhelir a diweddarir prosesau ar gyfer datgan diddordeb a chofrestrfeydd ar gyfer rhoddion a lletygarwch yn ôl yr angen.

Gwnaeth y Cydbwyllgor Archwilio a'r Panel Heddlu a Throsedd ryddhau holl swyddogaethau'n llawn yn y cyhoeddiad CIPFA perthnasol ar gyfer Cydbwyllgorau Archwilio. Mae Cylch Gorchwyl y Cydbwyllgor Archwilio i'w weld ar wefan Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd weithdrefnau mewn lle ar gyfer derbyn adborth am blismona yng Ngogledd Cymru, a phenderfyniadau a wneir gan neu ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i swyddogion. Mae ganddo hefyd weithdrefnau mewn lle ar gyfer trin cwynion am y Prif Gwnstabl. Yn ogystal, mae'r Panel Heddlu a Throsedd yn cyflawni eu dyletswyddau o ran cwynion a wneir am y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel yr amlinellir yn Neddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.

3.2. Didwylledd ac Ymgysylltiad Rhanddeiliaid

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn hyrwyddo diwylliant agored a thryloyw ar draws y sefydliad i sicrhau bod gwasanaethau'n bodloni gofynion pobl. Mae holl bapurau a chofnodion cyfarfodydd cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi ar y wefan ynghyd ag unrhyw benderfyniadau a wneir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn atebol i drigolion Gogledd Cymru i ddarparu gwasanaeth heddlu sy'n effeithlon ac yn effeithiol i drigolion Gogledd Cymru. Mae'r Prif Gwnstabl yn atebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i sicrhau bod gwasanaeth heddlu effeithiol yn cael ei ddarparu i drigolion Gogledd Cymru.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth ynglŷn â gwaith a chyflawniadau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn rheolaidd ynghyd â bodlonrwydd defnyddwyr, gan gynnwys cyhoeddi Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blynyddol.

Mae strategaeth ymgynghori ac ymgysylltu mewn lle i sicrhau bod ein gwasanaethau'n ymatebol i faterion sy'n cael eu codi. Rydym yn cynnal arolygon yn rheolaidd i fwydo gwybodaeth i ddarpariaeth ein gwasanaeth ac i gynorthwyo i ddatblygu ein blaenoriaethau a'n hamcanion. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau ymgynghori mewnlol ac allanol mewn lle a ddefnyddir i fwydo gwybodaeth ac i wella gwasanaethau.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gweithio mewn partneriaeth ac mewn cydweithrediad â sefydliadau eraill er mwyn cyflawni amcanion cytûn. Maent yn sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n effeithiol ac yn bodloni gofynion y sefydliadau. Mae partneriaethau a threfniadau cydweithio sydd mewn lle yn cael eu monitro a'u hadolygu i sicrhau bod perfformiad yn cael ei gyflawni a bod amcanion yn cael eu bodloni.

Mae gennym swyddogaeth craffu, wedi'i gefnogi gan dystiolaeth a dadansoddiad data, i herio'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau mewn modd adeiladol, gan gynnwys y rhai hynny sy'n gweithio mewn partneriaeth â'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae pob penderfyniad allweddol a gymerir yn cynnwys asesiad effaith ariannol, effaith cyfreithiol, effaith cydraddoldeb ac asesiad risg.

Rôl Prif Weithredwr i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rôl y Swyddog Monitro ac mae trefniadau i gofnodi unrhyw gyngor proffesiynol angenrheidiol ar gyfer meysydd arbenigol.

Yn ogystal, mae Prif Swyddogion Ariannol ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â datganiad CIPFA, sef 'the Role of the Chief Financial Officer of the Police and Crime Commissioner and of the Chief Constable'.

3.3. Diffinio Deilliannau

Bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Prif Gwnstabl, fel rhan o'r broses cynllunio strategol, yn datblygu strategaethau a chynlluniau sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau, sy'n gynaliadwy ac yn ystyried lefel yr adnoddau angenrheidiol i'w darparu mewn modd priodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gosod amcanion yr heddlu a throsedd ac mae'r rhain yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Heddlu a Throsedd. Mae ein Cynllun Heddlu a Throsedd wedi cael ei gyfathrebu i'r cyhoedd trwy'r wefan a thrwy nifer o weithgareddau ymgysylltu. Mae crynodeb fer wedi'i gynnwys yn y daflen treth cyngor a anfonwyd i bob cartref, naill ai ar ffurf electroneg neu drwy'r post.

Datblygwyd amcanion, blaenoriaethau ac opsiynau ariannol yr heddlu a throstedd o weledigaeth y Comisiynydd Heddlu a Throstedd a dadansoddiad ar y cyd o'r canlynol:

- Asesiad o'r trostedd a'r lefel gwasanaeth sy'n ofynnol
- Ymgynghoriad gyda phobl leol
- Ymgynghoriad gyda phartneriaid
- Ymgynghoriad rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throstedd a'r Prif Gwnstabl
- Canfyddiadau archwiliad allanol ac adolygiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru ac AHEM
- Asesiad risg

Caiff amcanion heddlu a throstedd y Comisiynydd Heddlu a Throstedd eu cyfeirio a'u darparu gan y Prif Gwnstabl, ac yn ei dro, gan y Bwrdd Cynllunio Strategol yn ystod y flwyddyn. Caiff ein perfformiad ei fonitro a'i adrodd o fewn yr Adroddiad Blynnyddol, y Datganiad o Gyfrifon a'r cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Y Bwrdd Gweithredol Strategol yw'r fforwm ar gyfer craffu ar y Prif Gwnstabl gan y Comisiynydd Heddlu a Throstedd. Mae swyddogaethau ychwanegol y Bwrdd yn cynnwys:

- gwneud penderfyniadau fel bo'r angen gan y Cynllun Llywodraethu, i'w cymryd ar y cyd gyda'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl; a
  - datblygu cynigion ar gyfer cyflawni amcanion heddlu a throstedd y Comisiynydd fel y nodir yn y Cynllun
- Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol a'r Bwrdd Cynllunio Strategol yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darpariaeth gwasanaeth a chyflawniad o'r amcanion heddlu a throstedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol.

3.4. Pennu ymyriadau

Er mwyn sicrhau ein bod yn cyflawni'r deilliannau a fwriadwyd yn y modd gorau posibl, bydd y Comisiynydd Heddlu a Throstedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod trefniadau digonol mewn lle i ddarparu gwasanaethau sy'n dangos effeithlonrwydd a gwerth am arian.

Cynhelir cynlluniau adnoddau manwl yn flynyddol ac maent yn cael eu cyhoeddi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae'r risg hwn yn asesu'r gofyn am adnoddau'n seiliedig ar dybiaethau priodol i alluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throstedd i flaenoriaethu galw am wasanaethau.

Mae'r gylchred cynllunio strategol a gweithredol blynnyddol yn rhoi ystyriaeth i'r lefel ddisgwyliedig o adnoddau sy'n ofynnol ac yn nodi lle bo angen arbedion a gostyngiadau. Caiff y rhaid eu hasesu o ran risg ac mae cyflawniad pob cynllun a ffrwd gwaith yn cael ei fonitro trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Gwnstabl.

Mae byrddau prosiect mewn lle sy'n monitro gweithrediad a chyflawniad unrhyw fentrau neu gynlluniau a gytunir. Sefydlwyd y rhain i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau cadarn er mwyn cyflawni'r deilliannau gofynnol. Mae gwneud penderfyniadau wedi'i ddatganoli er mwyn galluogi gweithrediad hyblyg ac ymatebol a gwell deilliannau. Mae atebolrwydd yn cael ei fesur yn ôl y strwythur llywodraethu a'r prosesau sydd mewn lle.

3.5. Datblygu Arweinyddiaeth

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throstedd a'r Prif Gwnstabl strwythurau a rolau penodol o fewn y sefydliadau i alluogi arweinyddiaeth effeithiol. Caiff yn ei gefnogi gan y Canllaw Llywodraethu sy'n amlinellu'r rolau a'r cyfrifoldebau ac sy'n hanfodol er mwyn galluogi'r strategaethau a'r cynlluniau sydd mewn lle i gael eu gweithredu.

Mae'r trefniadau llywodraethu wedi cael eu datblygu'n unol â Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, Gorchymyn Protocol Plismona 2012 statudol, Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref (FMCP) a chanllawiau presennol yn ymwneud â materion ariannol a llywodraethu sy'n parhau i fod ar waith.

Mae cynllun caniatâd cytûn mewn lle sy'n ffurfioli dyletswyddau a dirprwyo rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r strwythur llywodraethu yn cefnogi gweithrediad gweithgareddau a deilliannau a gynllunnir, ac mae strwythur cyfarfodydd mewn lle er mwyn sicrhau bod y deilliannau a gynllunnir yn cael eu cyflawni'n brydlon.

Ein pobl yw ein buddsoddiad mwyaf ac rydym yn sicrhau bod rhaglenni hyfforddi a datblygu aelodau a swyddogion ar gael er mwyn cadw gwybodaeth yn gyfredol, gan gynnwys unrhyw ofynion datblygiad proffesiynol. Mae ein prosesau recriwtio a chynllunio olyniaeth yn sicrhau ein bod yn penodi'r pobl iawn gyda'r sgiliau iawn i rolau o fewn y sefydliad.

Mae telerau ac amodau cenedlaethol yn bodoli ar gyfer swyddogion a staff gyda graddfeydd cyflog a system gwerthuso swyddi wedi'u cytuno. Mae gennym fframwaith rheoli perfformiad y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn ei ddefnyddio er mwyn asesu perfformiad a mynd i'r afael ag unrhyw welliannau angenrheidiol. Yn ogystal, ceir asesiadau blynyddol o effeithlonrwydd ar gyfer y Panel Heddlu a Throsedd a'r Cydbwyllgor Archwilio.

3.6. Rheoli risg a monitro perfformiad

Mae rheoli risg a rheolaeth fewnol yn rhan hanfodol o'r system rheoli perfformiad yn y ddau sefydliad. Mae'r broses rheoli risg yn gosod sylfaen i'r trefniadau rheolaeth ariannol a'r prosesau llywodraethu ac yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r deilliannau a fwriedir ac yn cefnogi ein gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru fwy diogel.

Mae diwylliant rheoli risg wedi'i wreiddio ar draws y sefydliad ar bob lefel. Mae cofrestrau risg corfforaethol ac ar gyfer meysydd unigol sy'n cydymffurfio â methodoleg genedlaethol gymeradwy ac sy'n cael eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd a'u hadrodd yn ôl yn eu cylch i bwyllgorau a byrddau ar draws y sefydliad. Mae rheoli risg yn eitem reolaidd ar yr agenda ar bob bwrdd ar draws yr heddlu.

Mae ein cynlluniau, ein prosesau a'n polisiau yn cael eu llunio gan dalu'r sylw dyledus i'r risgiau a ddaw i'r amlwg. Mae fframwaith partneriaeth mewn lle i sicrhau bod unrhyw bartneriaethau'n cael eu rheoli'n briodol gan gynnwys rheoli risg.

Mae risgiau strategol a'r broses rheoli risg yn cael eu goruchwylio a'u monitro gan y Cydbwyllgor Archwilio. Mae aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio'n gallu adolygu pob risg er mwyn sicrhau tryloywder.

Mae'r Gwasanaeth Archwilio mewnol yn asesu digonoldeb ein rheoliadau mewnol ac yn adrodd yn llawn i'r Cydbwyllgor Archwilio annibynnol. Archwiliodd ac adroddodd archwilwyr mewnol ac allanol ar gydymffurfiaid â rheoliadau a rheolaethau mewnol perthnasol.

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol a'r Bwrdd Cynllunio Strategol yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darpariaeth gwasanaeth a chyflawniad o'r amcanion heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol.

Mae holl bapurau a chofnodion y Cydbwyllgor Archwilio a Phanel y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gael ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae trefniadau effeithiol mewn lle i sicrhau bod data'n cael ei ddiogelu ac yn cael ei gasglu, ei ddefnyddio, ei storio a'i rannu mewn modd priodol. Mae'r holl ddata yn cydymffurfio â pholisiau cadw a gytunwyd ac mae'r cynllun dosbarthiad diogelwch ar waith trwy gydol yr heddlu. Mae Bwrdd Diogelwch Gwybodaeth mewn lle i fonitro trefniadau ac effeithiolrwydd.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl bolisiau diogelu data a diogelu gwybodaeth mewn lle sy'n cael eu profi'n rheolaidd. Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol hefyd wedi adolygu ein diogelwch data a'n trefniadau rheoli gwybodaeth yn dilyn yr adolygiad AHM diweddar.

Mae protocolau rhannu gwybodaeth mewn lle rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl a hefyd gyda'n partneriaid.

3.7. Arddangos atebolrwydd effeithiol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod y rhai sy'n gwneud penderfyniadau'n ymwneud â darparu gwasanaethau yn atebol iddyn nhw trwy'r prosesau sydd mewn lle yn y ddau sefydliad.

Defnyddir templedi adrodd safonol er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei gofnodi mewn modd digonol a galluogi gwneud penderfyniadau effeithiol. Mae adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi sy'n asesu perfformiad yn erbyn y Cynllun Heddlu a Throsedd.

Mae gwefannau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth sy'n berthnasol i'r cyhoedd ac i randdeiliaid. Mae'r Comisiynydd wedi derbyn y marc ansawdd tryloywder gan sefydliad 'Comparing Police and Crime Commissioners (CoPacc)' i gydnabod lefel ac ehangder yr wybodaeth sy'n cael ei gynnwys ar y wefan.

Mae'r gwasanaeth archwilio mewnol yn adrodd i'r Cydbwyllgor Archwilio ac mae ganddo fynediad uniongyrchol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, y Prif Gwnstabl a'r aelodau. Mae argymhellion ar gyfer gwelliannau i'r gwasanaeth yn cael eu gweithredu ac yn cael eu hadrodd i'r pwyllgor.

Cynhelir adolygiadau ac archwiliadau annibynnol ac allanol yn rheolaidd gan gyrff rheoleiddio ac mae'r adroddiadau'n cael eu cyhoeddi, ac unrhyw argymhellion a wneir yn cael eu gweithredu.

4. Adolygiad Effeithiolrwydd

4.1. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyfrifoldeb am gynnal adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu yn flynyddol o leiaf, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei hysbysu gan waith y rheolwyr gweithredol sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygu a chynnal a chadw'r amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol y pennaeth archwilio mewnol. Hysbysir hefyd drwy sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol, y Panel Heddlu a Throsedd, y Cyd Bwyllgor Archwilio ac asiantaethau ac arolygiaethau adolygu eraill.

4.2. Yn unol â'r rheoliadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi adolygu effeithiolrwydd ei wasanaeth archwilio mewnol. Y casgliad oedd bod y gwasanaeth wedi cydymffurfio'n llawn â holl safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus (PSIAS).

4.3. Rydym wedi sefydlu Bwrdd Llywodraethu sy'n gyfrifol am fonitro'r trefniadau ar gyfer cydymffurfriad a gwneud argymhellion ar gyfer datblygiad y trefniadau llywodraethu fel sy'n angenrheidiol. Mae adolygiad o effeithlonrwydd y fframwaith llywodraethu hefyd yn cael ei hysbysu gan weithredu a dysgu o'r flwyddyn flaenorol.

Cynhaliodd y gwasanaeth Archwilio Mewnol adolygiad blynyddol o'n prif systemau ariannol yn 2017-2018 a darparwyd adroddiadau positif yn ystod y flwyddyn. Daeth eu hadroddiad blynyddol i'r casgliad:

BARN FLYNYDDOL Y PENNAETH ARCHWILIO MEWNOL

Rwyf yn fodlon bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi'i ymgymryd i ganiatáu i mi ddod i gasgliad cadarnhaol ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheoli risgiau, rheolaeth a llywodraethu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Yn fy marn i, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau rheoli a llywodraethu digonol ac effeithiol mewn lle i reoli cyflawniad eu hamcanion.

Mae'r farn hon yn seiliedig ar y materion a ddaeth i sylw'r TIAA ystod adolygiadau archwiliad mewnol a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn ac nid yw'n farn ar yr holl elfennau o reoli risg, prosesau rheoli a llywodraethu neu ddilysrwydd ariannol parhaus sy'n rhaid eu cynnal gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl oddi wrth nifer o ffynonellau sicrwydd.

4.5 Rhoddodd llythyr archwilio blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2017-2018 farn ddiamedod ar gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gan gofnodi nad oeddynt wedi gweld unrhyw wendidau arwyddocaol yn y fframwaith cyffredinol. Dywedodd hefyd fod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau digonol yn eu lle i sicrhau effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac economi yn eu defnydd o adnoddau.

5. Cynllun Gweithredu Llywodraethu a chynnydd

5.1. Wrth asesu'r trefniadau llywodraethu sydd mewn lle, bydd y Bwrdd Llywodraethu hefyd yn datblygu ac yn monitro unrhyw gynlluniau gweithredu er mwyn ymdrin ag unrhyw faterion llywodraethu a ddaw i'r amlwg neu pan fo angen gwella trefniadau presennol. Mae'r meysydd i'w gofalu amdanynt yng nghynllun 2018-2020 i'w gweld yn yr Atodiad isod.

5.2. Roedd y cynllun gweithredu ar gyfer 2017-2018 yn cynnwys meysydd i'w gwella.. Caiff y rhain eu manylu isod gyda'u cynnydd a'u statws presennol.

Argymhelliad	Gweithrediad	Statws Cyfredol - wedi cwblhau D/N?
Moeseg ac Uniondeb	Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymroddedig i sicrhau fod gofyn i ddarparwyr gwasanaethau allanol ar ran y sefydliad weithredu gydag uniondeb ac i gydymffurfio gyda safonau moesegol sy'n ddisgwyliedig gan y sefydliad. Er nad yw'n ofyniad cyfreithiol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydymffurfio â Deddf Gwasanaethau Cyhoeddus (Gwerth Cymdeithasol) 2012 na Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, rhaid i bartneriaid sector cyhoeddus gydymffurfio â'i gilydd. Mae'n fater o arfer gorau i Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu ymddwyn yn unol â'r deddfau hyn, fel safon sylfaenol. Yn unol â hynny, datblygwyd Polisi Gwerth Cymdeithasol yn 2017/18 ac mae gweithdrefnau i'w gynorthwyo wedi'u hysgrifennu. Bydd angen i holl gytundebau newydd gydymffurfio â'r polisi hwn o 2018/19. Monitrir hyn yn agos.	Do – wedi'i ryddhau

6. Casgliad

6.1. Ni all unrhyw ddatganiad o reolaeth fewnol roi sicrwydd diamod na cheir colledion materol. Bwriad y datganiad hwn yw rhoi sicrwydd rhesymol.

6.2. Fodd bynnag, ar sail yr adolygiad o sicrwydd a nodwyd yn y datganiad hwn, rydym yn fodlon bod gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru drefniadau llywodraethu boddhaol mewn lle, gan gynnwys systemau priodol o ran rheolaeth fewnol a rheoli risg sy'n hwyluso ymarferiad effeithiol ei swyddogaethau.

Llofnod:

Arfon Jones

Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Stephen Hughes

Prif Swyddog Gweithredol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Kate Jackson

Prif Swyddog Cyllid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL – CYNLLUN

Mae'r adolygiad llywodraethu wedi cydnabod fod ein trefniadau llywodraethu yn foddhaol ac yn bodloni ein hanghenion. Bydd cyflwyno ein gweledigaeth newydd yn herio ein trefniadau llywodraethu a'n sylw at nifer o broblemau yn cynorthwyo wrth gryfhau'r trefniadau hynny. Bydd y meysydd canlynol yn cael sylw yn 2019-2020:

Mater	Penderfyniadau
Cynllun Cyflawni'r Heddlu	Crëir Cynllun Cyflawni'r Heddlu yn egluro'r weledigaeth. Bydd y cynllun yn cael ei gyfathrebu a'i gynorthwyo'n eang gan gynlluniau manwl. Bydd y prosesau ar gyfer rheoli newid yn cael ei wella gan ddefnyddio dulliau arfer gorau derbyniol ac yn cael eu cynorthwyo gan strwythur llywodraethu eglur. Bydd y cynllun ag adnoddau priodol er mwyn sicrhau fod y cynlluniau'n realistig
Adolygiad Llywodraethu	Ymgymerir adolygiad llywodraethu annibynnol. Crëir a gweithredir cynllun gweithredu llywodraethu. Bydd yr adolygiad yn cysylltu gydag adolygiad o drefniadau partneriaeth a ddechreuodd yn 2018/19.
Fframwaith Sicrwydd	Bydd cynllun peilot o fframwaith sicrwydd uwch yn dechrau o fewn y Gyfarwyddiaeth Cyllid ac Adnoddau. Yn amodol ar ganlyniad y cynllun peilot, bydd fframwaith sicrwydd diwygiedig yn cael ei gyflwyno ledled Heddlu Gogledd Cymru. Bydd ein Harchwaeth Risg yn cael ei gytuno a'i ddogfennu.
Arweinyddiaeth	Cwblheir arolwg staff. Dadansoddir y canlyniadau a datblygir cynllun gweithredu. Gweithredir cynllun gweithredu drwy'r rhaglen trawsnewid gweithlu.

Adroddiad archwiliwr annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i

Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

Adroddiad ar archwiliad y datganiadau ariannol

Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru
- Comisiynydd Heddlu a Throsedd Grŵp Gogledd Cymru; a
- Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru

am y flwyddyn a ddiweddodd 31 Mawrth 2019 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, a'r nodiadau perthnasol, sy'n cynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu sylweddol.

Mae datganiadau ariannol Grŵp Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp, a Datganiad Llif Arian Parod y Grŵp a'r nodiadau perthnasol, sy'n cynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu sylweddol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2019 a'u hincwm a'u gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019.

Sail am farn:

Fe gynhaliais fy archwiliad yn unol â chyfraith berthnasol ar Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (UK)). Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn y cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol o Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd ar gyfer Gogledd Cymru, Grŵp y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn unol â gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o ddatganiadau ariannol yn y DU. Mae hyn yn cynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol. Rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwy'n credu fod y dystiolaeth archwiliad rwyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n berthnasol i faterion sydd yn weithredol

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol o ran y mae'r ISAs (DU) yn gofyn i mi adrodd i chi lle:

- nid yw defnyddio sail cyfrifyddu mater sy'n weithredol wrth baratoi datganiadau ariannol yn briodol; neu
- a all beri amheuaeth sylweddol i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Grŵp Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru i barhau i fabwysyadau'r sail materion sy'n weithredol o gyfrifyddu am gyfnod o leiaf ddeuddeg mis o'r dyddiad pan yr awdurdodir datganiadau ariannol ar gyfer eu cyhoeddi.

Gwybodaeth arall

Mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol a chyfrifon. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a geir yn yr adroddiad blynyddol oni bai am y datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilydd wedi hynny. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn gofalu am y wybodaeth arall. Oni bai i'r graddau sydd fel arall yn cael ei ddweud yn bendant yn ddiweddarach yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw ffurf o gasgliad sicrwydd wedi hynny.

Mewn cysylltiad gyda fy archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb yw darllen y wybodaeth arall i nodi anghysondebau sylweddol gyda'r datganiadau ariannol archwiliedig. Nodir hefyd unrhyw wybodaeth sydd yn debyg yn sylweddol anghywir yn seiliedig ar, neu'n sylweddol anghyson â'r wybodaeth a gafwyd gen i yn ystod cyflawni'r archwiliad. Os wyf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau sylweddol amlwg, rwyf yn ystyried goblygiadau ar gyfer fy adroddiad.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn, yn seiliedig ar y gwaith a ymgymerwyd yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn gyson â'r datganiadau ariannol a bod yr Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019;
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratwir y datganiadau ariannol amdani yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â chanllaw.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru a'u hamgylchfyd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau sylweddol yn yr Adroddiad Naratif neu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson a'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Gogledd Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru, sy'n rhoi safbwynt gwir a theg. Ceir hefyd reolaeth fewnol y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn ei benderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiad hanfodol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd

Cymru i barhau'n weithredol, gan ddadlennu fel sy'n berthnasol, faterion sy'n berthnasol i rywbeth gweithredol gan ddefnyddio'r sail materion sy'n weithredol o gyfrifyddu hyd nes yr ystyrir yn amhriodol.

Cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer yr archwiliad y datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd o gamddatganiad sylweddol, boed oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yn gwarantu y gwnaiff archwiliad yn unol ag ISAs (DU) bob amser ganfod camddatganiad sylweddol pan mae'n bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu wall a gellir eu hystyried yn sylweddol os, yn unigol neu'n gyfangryno, y gwnânt ddylanwadu'r penderfyniadau economaidd defnyddwyr yn sylweddol a gymerwyd ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwiliad y datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Anthony J Barrett
Ar gyfer ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru
30 Gorffennaf 2019

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'r Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Crynodeb o Wariant a Chyllid Cyfalaf 2018-2019

Atodiad A

2017-2018 Gwir Wariant £000	Disgrifiad	2018-2019 Cyllideb Ddiwygiedig £000	2018-2019 Gwir Wariant £000
	<u>Gwaith Adeiladu</u>		
13,841	Cyfleuster Pencadlys Rhanbarthol Wrecsam	2,649	2,468
176	Cyfleuster Tref Wrecsam	1,622	1,520
1,242	Adleoli/Adeilad Newydd Llandudno	63	0
0	Prynu Canolfan Reoli ar y Cyd, Llanelwy	2,739	2,806
*74	Gwaith Cynaliadwyedd	155	0
5	Dargadwadau	25	0
*40	Gorsaf Heddlu Bwcle	0	0
0	Gwaith Rhuddlan/Prestatyn	80	69
0	Porthladd Caergybi	30	0
23	CCC Dalfa	52	19
28	Adleoli Iechyd Galwedigaethol	0	0
15,429	Cyfanswm Gwaith Adeiladu	7,415	6,882
	<u>Cerbydau ac Offer Eraill</u>		
1,061	Prynu Cerbydau	2,233	1,691
6	Offer CCC ac ANPR Porthladdoedd	150	130
1,067	Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	2,383	1,821
	<u>Offer Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu</u>		
172	Amnewid Dangosfwrdd	588	672
27	Gweinyddwyr Systemau Busnes	1	0
263	Amnewid EIS	130	122
149	Amnewid gweinydd DFU	119	132
0	Airwave (unedau amnewid)	500	392
983	Amnewid Technoleg Ystafell Reoli'r Heddlu	1,281	970
23	Prosiect Digidol Cyfiawnder Troseddol	0	0
0	Hybwr Airwave Pencadlys Rhanbarthol Wrecsam	96	96
13	TG a chysylltedd Carchar Wrecsam	0	0
296	Teclynnau Data Symudol	231	106
0	Mewnrwyd / Cyfryngau Cymdeithasol	55	0
0	Storfa Gwmwl	79	0
0	Uwchraddiad CHORUS	30	80
1,926	Gwybodaeth Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,110	2,570
18,422	Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	12,908	11,273

*Yn cynnwys Gwariant Refeniw a Ariannwyd o Gyfalaf o dan Statud (REFCUS)

2017-2018 Gwir Wariant £000	Disgrifiad	2018-2019 Cyllideb Ddiwygiedig £000	2018-2019 Gwir Wariant £000
	<u>Ariannu'r Rhaglen Gyfalaf</u>		
462	Grantiau Cyfalaf Cyffredinol y Swyddfa Gartref	462	462
1,604	Cyfraniad Refeniw	2,047	2,350
10,583	Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	2,558	970
3,031	Derbynebaw Cyfalaf	2,008	1,702
2,742	Benthyca a ariannwyd o refeniw	5,833	5,789
18,422	Cyfanswm y Cyllid	12,908	11,273